

SDG rapport 2024

Indhold

Forord	3
Om rapporten	4
Om Roskilde Universitet	5
Bæredygtighed på Roskilde Universitet: Et historisk tilbageblik	6
SDG selvangivelse: Hvor bæredygtige er vi?	9
Energi	9
Grønne forskningsmidler	11
Grønne kandidatuddannelser	12
Bæredygtig campus	13
Verdensmålene og tværfaglighed	14
Aktuelle forskningsaktiviteter inden for bæredygtighed	15
Miljømæssig bæredygtighed	15
Social bæredygtighed	21
Økonomisk bæredygtighed	37
Bæredygtighed inden for uddannelse	47
Partnerskaber	49
Referencer	56

KOLOFON

Udgivet af

Roskilde Universitet 2025
RUC Økonomi & Campus
RUC Stab & Presse / Kommunikation

Layout

RUC Stab & Presse / Kommunikation

Fotos

Colourbox
Ingrid Riis Hovgaard (pressefoto fra Guldborgsund Kommune)
Lejre Kommune
Lisbeth Holten
Nordsjællands Hospital
Pexels
RUC Stab & Presse
Stiesdal SkyClean
Uffe Weng
Unsplash
Vilhelm Lauritsen Arkitekter

Udarbejdelse

Anders Siig Andersen
Lene Pedersen
Natasja Wexøe Keller
Peter Kjær

Forord

I mange år har den grønne omstilling været en givet del af både den politiske debat og den bredere samfundsudvikling.

I den sammenhæng har universiteterne spillet en central rolle. Vi har været med til at diagnosticere klima- og miljøudfordringerne - og følgevirkningerne for individer, grupper og samfund. Og vi har bidraget til udviklingen af bæredygtige teknologiske, politiske og adfærdsmæssige løsninger.

Og nu i løbet af nogle få uger og måneder er det, bl.a. med præsidentskiftet i USA, som om hele fundamentet skrider under den grønne omstilling.

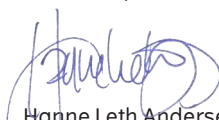
Måske har fundamentet været udfordret i længere tid. Forskningen viser, at den folkelige forankring ikke bare kan tages for givet. Den grønne omstillings gevinster og ulemper er ikke ligeligt fordelt, og klimaindsatser kan i visse tilfælde underminere livsgrundlaget for hele befolkningsgrupper, regioner og kulturer. Samtidigt kan bæredygtighedsdiskursen opleves som ny, begrænsende samfundsmoral. Endelig er der utvivlsomt også stærke økonomiske og politiske interesser på spil, når klimaskepsis vinder frem. Modstanden har mange udtryk og kommer mange steder fra.

Alt dette må vi som forsknings- og uddannelsesinstitutioner tage bestik af. Ikke ved at give op i forhold til grøn omstilling og bæredygtighed – med ved at udbrede operationsfeltet: Bæredygtighed må ikke blot handle om 'den rette vej', men om de udfordringer og dilemmaer som vi står i som mennesker og samfund. På godt og på ondt.

Modstanden er en realitet. Den er del af det felt, vi opererer i som universiteter, og skal være del af vores analyser, vores kompetencesæt og vores eksterne samarbejder.

Mangfoldigheden i vores forskning, uddannelse og samarbejde i forhold til bæredygtighed kan netop ses i dette års eksempel-katalog, som præsenteres her. Det er ikke et løsningskatalog, men en invitation til debat.

God læselyst!

Hanne Leth Andersen
Rektor

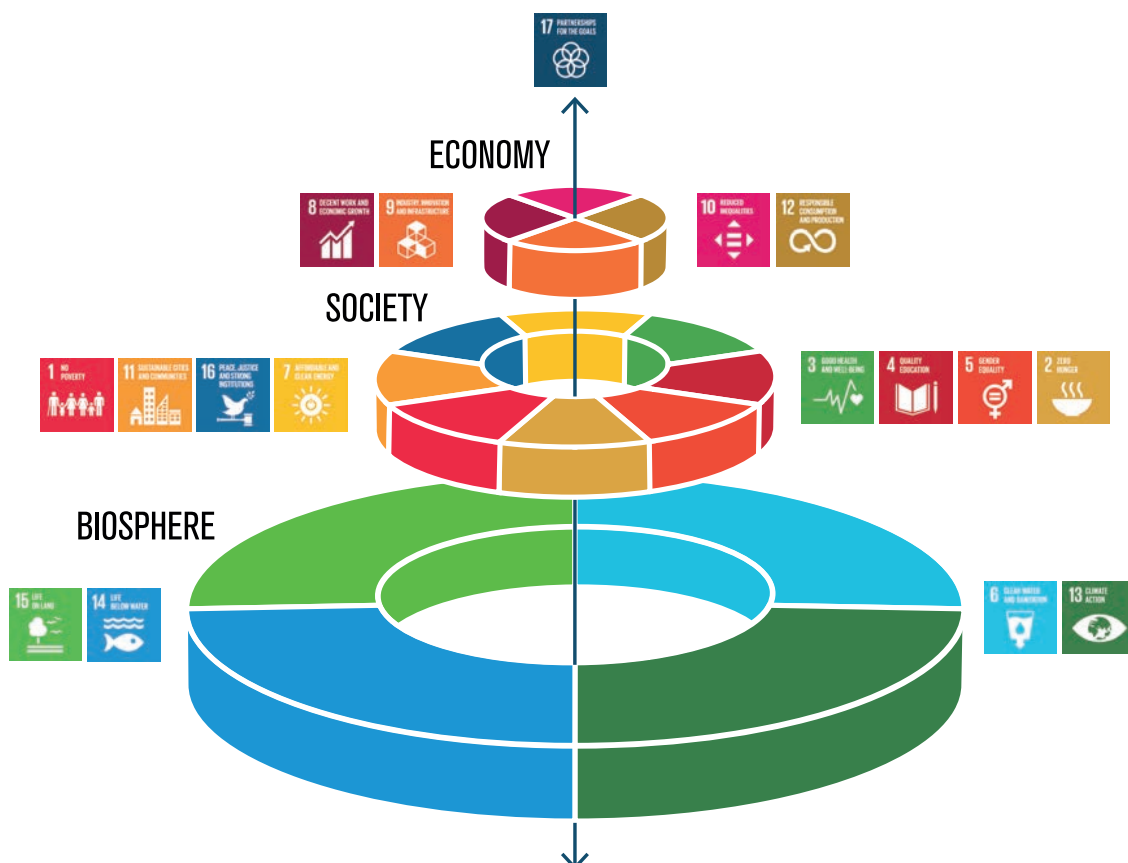
Om rapporten

Roskilde Universitets SDG-rapport er et eksempel-katalog over aktiviteter, der direkte eller indirekte relaterer til FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, anskuet som temaer. Kataloget forholder sig ikke til delmål eller indikatorer for verdensmålene, men præsenterer eksempler på aktiviteter, der kan bidrage til viden, erfaringsdeling og inspiration inden for de temaer, som verdensmålene beskæftiger sig med. Kataloget er ikke et bæredygtighedsregnskab; det er et øjebliksbillede med fokus på aktiviteter i 2024. Hvert eksempel ledsages af en reference til yderligere information.

Målgruppen for denne publikation er både ekstern og intern. Eksterne samarbejdspartnere og andre, der er interesserede i Roskilde Universitet, får et indblik i spændende aktiviteter og måske inspiration til samarbejder. RUC'erne selv får et mere samlet blik på Roskilde Universitets bæredygtighedsaktiviteter og forhåbentlig en pejling af muligheder for at bidrage.

De 17 verdensmål i kataloget er fordelt i fire overordnede områder, hhv. miljømæssig-, social- og økonomisk bæredygtighed, som til sammen favner det brede bæredygtighedsbegreb, samt partnerskaber, som illustreret med figuren nedenfor. Aktiviteterne fremgår under det bæredygtighedsområde, de primært bidrager til.

Rapporten indledes med en kort introduktion til Roskilde Universitet, efterfulgt af et historisk tilbageblik ift. bæredygtighed på universitetet, en SDG-selvangivelse samt et overblik over aktuelle bæredygtighedstiltag på campus. Herefter følger rapportens hoveddel med bæredygtighedseksempler inden for universitetets kerneopgaver; forskning, uddannelse og samarbejde.

Om Roskilde Universitet

Roskilde Universitet har ét samlet campus i Trekroner bydel, der grænser op til Roskilde by. Campus rummer universitets fire institutter, universitetets administration, undervisningslokaler og forskningsfaciliteter. På campus findes desuden FabLab, BioFabLab, ExperienceLab, Flex Lab (VR), Open Entrepreneurship Lab og universitetsbiblioteket, som er åbne for offentligheden. Universitetet driver derudover lokaler i Jernbanegade 3b ved Roskilde Station, der benyttes til undervisning på kandidatuddannelsen i Sygepleje, samt seminarer og lignende arrangementer i forbindelse med både forskning og uddannelse på universitetet.

Fire institutter:

- Kommunikation og Humanistisk Videnskab (IKH)
- Mennesker og Teknologi (IMT)
- Naturvidenskab og Miljø (INM)
- Samfundsvidenskab og Erhverv (ISE)

Nøgletal (2024):

- 6.900 ordinære studerende – heraf 24 % internationale studerende
- 170 ph.d.-studerende
- 900 ansatte (årsværk)
- 22 forskningscentre [[se liste med forskningscentre](#)] ¹
- 44 forskningsgrupper [[se liste med forskningsgrupper](#)] ²
- 26 forskningsprojekter påbegyndt i 2024 med SDG-fokus
- 1.750 publikationer i 2024
- 300+ samarbejdspartnere

Bæredygtighed på Roskilde Universitet: Et historisk tilbageblik

På Roskilde Universitet har bæredygtighed været på dagsordenen siden 2010, og i den tid er der blevet gennemført adskillige projekter med fokus på både bæredygtig drift af universitetet, samt ansatte og studerendes trivsel.

2010**LED-lys og
adfærdskampagne**

I 2010 indgår Roskilde Universitet og Bygningsstyrelsen et samarbejde om at gøre RUC til et mere energibesparende og miljøvenligt universitet. Målet er at nedbringe energiforbruget med 20 % sammenlignet med forbruget i 2006 frem mod 2015. Derudover skal der være fokus på at synliggøre tiltagene samt adfærdsændring hos universitets brugere. Hen over de næste fem år bliver der gennemført mange projekter for at opnå besparelsesmålet. For eksempel bliver samtlige lysstofrør, i alt 1.690 stk., på bogreolernes hyldeforkanter på Roskilde Universitetsbibliotek udskiftet med LED, hvilket resulterer i en årlig elreduktion på 100.000 kWh. Der bliver også opsat en vindmølle på campus, og så bliver der lanceret en stor adfærdskampagne, som skal få universitetets brugere til at spare på energi og vand.

2012**Lavenergi-
laboratoriebygning**

I 2012 påbegyndes arbejdet med at bygge en ny, moderne laboratoriebygning på campus, som skal være et arbejdende udviklingslaboratorium for tværvideenskabelig problemorienteret forskning og danne rammerne for et dynamisk og fleksibelt fællesskab mellem de forskellige faglige miljøer. Laboratoriebygningen opføres, så den overholder kravene for lavenergiklasse 2015, og der er dermed lagt stor vægt på energieffektivitet for både driften af bygningen samt aktiviteterne i bygningen. Laboratoriebygningen, som i dag identificeres som "bygning 28", stod færdig og blev taget i brug i sommeren 2014. [[Læs om RUC's lavenergilaboratoriebygning](#)] ³

2014**Ligestillings- og
mangfoldighedspolitik**

I 2014 får Roskilde Universitet en mangfoldighedspolitik, som fokuserer på, at universitetet skal afspejle mangfoldigheden i befolkningen, og at ligestillingsaspektet bliver inddraget i alle beslutninger, såsom i rekrutteringsprocesser og i bedømmelsesudvalg. Efterfølgende indarbejdes en række mål relateret til ligestilling og mangfoldighed i såvel udviklingskontrakter som rammekontrakter med Uddannelses- og Forskningsministeriet. I 2017 bliver der nedsat et Ligestillings- og mangfoldighedsudvalg på Roskilde Universitet, som består af repræsentanter for RUC's videnskabelige personale (VIP), repræsentanter for RUC's tekniske og administrative personale (TAP) samt repræsentanter for de studerende. Formålet med udvalget er at identificere mulige problemstillinger, komme med bud på løsninger og at sætte ligestilling på universitetets dagsordenen.

2015**ESCO energi-
renoveringsprojekt**

I 2015 indgår universitetet et samarbejde med Bygningsstyrelsen og igangsætter statens på det tidspunkt største energirenoveringsprojekt med ESCO (Energy Service Company) som projektform, og med Siemens som ESCO-leverandør. ESCO er en projektform, hvor en energivirksomhed beregner energibesparelspotentialet ved en given energioptimering, hvorefter energioptimeringen gennemføres, og finansieres gennem den økonomiske besparelse der opstår, som følge af de opnåede energibesparelser. Energivirksomheden stiller sikkerhed for, at de fundne energibesparelser opnås i en given garantiperiode. I forbindelse med ESCO-projektet på Roskilde Universitet etableres bl.a. 6.500 m² solceller på tagene af universitetets bygninger. Sideløbende med ESCO-projektet gennemfører Roskilde Universitet også egne energioptimerende tiltag. I alt opnår universitetet energibesparelser på el, varme og vand på hhv. 33 %, 29 %, 31 % i perioden 2015-2019. [[Læs om ESCO-projektet](#)] ⁴

2020

**CO₂-regnskab, registrering
af verdensmål, samt
belægning og biodiversitet**

I 2020 får Roskilde Universitet lavet et komplet klima- og miljøregnskab, hvor CO₂-udledningen beregnes for alle universitetets aktiviteter på tværs af værdikæden, herunder el, varme, vand, flyrejser, indkøb og affald. CO₂-regnskabet identificerer områderne med størst besparelsespotentiale, så disse tiltag kan prioriteres først. [[Læs om RUC's klima- og miljøregnskab](#)] ⁵

Samme år påbegynder Roskilde Universitet arbejdet med genoprettende vedligeholdelse af al belægning på campus. I belægningsprojektet indgår mange overvejelser omkring bæredygtighed, fx udskiftes lyskilder til LED med natsænkning, materialer genbruges hvor muligt, adgangsforholdene for kørestolsbrugere opdateres, der gøres mere plads til biodiversiteten, og så ledes en større del af regnvand til Trekroner Sø frem for kloakken. [[Læs om bæredygtigt campus](#)] ⁶

I 2020 indfører Roskilde Universitet også muligheden for, at forskere kan tilføje Verdensmålene til deres forskning på universitets forskningsportal. Verdensmålene gøres søgbare for at sikre, at al forskning om et givent emne, der relaterer til et eller flere af Verdensmålene, nemt kan søges frem.

2021

**Kandidatreform med fokus
på bæredygtighed samt
ansvarlige investeringer**

I 2021 gennemfører Roskilde Universitet en omfattende kandidatreform, og universitetets tidligere 156 kombinationsmuligheder bliver erstattet af 30 nye, tværfaglige kandidatuddannelser. Formålet med den nye uddannelsesstruktur er at tydeliggøre overfor både studerende og arbejdsgivere, hvilken faglig profil RUC's kandidater kommer ud på arbejdsmarkedet med. Kandidatreformen gennemføres med stort fokus på bæredygtighed, og der lægges vægt på, at bæredygtighedsaspektet er tydeligt i uddannelserne. [[Læs om de nye kandidatuddannelser](#)] ⁷

2021 er også året, hvor Roskilde Universitet udarbejder en strategi for universitetets finansielle risikostyring. Formålet med den nye finansielle strategi er at fastlægge rammerne for en aktiv styring af RUC's finansielle portefølje, altså håndtering af de likvide midler samt eventuel kortfristet gæld under hensyntagen til de finansielle risici, som universitetet er villigt til at påtage sig. I den nye finansielle strategi er der indarbejdet etiske retningslinjer for kapitalforvaltning for at sikre, at Roskilde Universitets finansielle dispositioner ikke krænker bredt anerkendte internationale konventioner og normer. Derfor screenes investeringerne ud fra FN-støttede principper for ansvarlige investeringer, som tager hensyn til menneskerettigheder, arbejdsforhold, klima og miljø, samt anti-korruption. [[Læs om de FN-støttede principper](#)] ⁸

2022

**Gender Equality Plan,
"opcirkuleret" mad, og flere
ladestander til elbiler**

I 2022 implementerer Roskilde universitet en 'Gender Equality Plan' (GEP), som samler alle universitetets eksisterende og nye ligestillingsindsatser, og desuden får universitetet udarbejdet en ny politik for mangfoldighed og inklusion. [[Læs om Politik for Mangfoldighed og Inklusion](#)] ⁹

2022 er også året, hvor Roskilde Universitet bliver pilotprojekt for det nye madspildskoncept i kantinen 'Opcirkuleret', som forebygger madspild på råvareniveau allerede ved fødevaregrossisterne. [[Læs om det nye madspildskoncept](#)] ¹⁰

Derudover bliver der i 2022 også opsat en ordning for genbrug og genanvendelse af bortskaffet IT-udstyr, rengøringen på campus miljøcertificeres 'Svanemærket', og så udvider universitetet kapaciteten for opladning af elbiler med hele 24 pladser. [[Læs om RUC's el-ladepladser her](#)] ¹¹

2023**Affaldssortering,
"opcirkuleret" mad, flere
ladestandere til elbiler og GEP**

1. januar 2023 er den nye affaldssorteringsordning rullet ud på Roskilde Universitet, og studerende, ansatte og gæster på campus har nu mulighed for at udsortere deres affald i otte forskellige fraktioner i bygningerne på campus. I køkkener og i kantinens spiseområde kan der sorteres bioaffald, mad- og drikkekarton, plast, glas og metal. Derudover kan der i printerrum fortsat sorteres papir, pap og batterier. Den øgede affaldssortering skal sikre, at flere ressourcer bliver indsamlet til genanvendelse, indgår i ny produktion og dermed får nyt liv som andre produkter.

I det første år med den nye affaldssortering sendes 36 % af universitetets affald til genanvendelse til forskel fra kun 17 % i 2019*. [[Læs om øget affaldssortering på RUC](#)] ¹²

*Eksklusiv fraktionerne elektronik, batterier, køle-/fryseskabe med CFC samt kviksølvholdige lyskilder, da der ikke kunne indhentes data i vægtmængder på disse fraktioner. Alle fraktioner blev dog korrekt bortskaffet.

SDG selvangivelse: Hvor bæredygtige er vi?

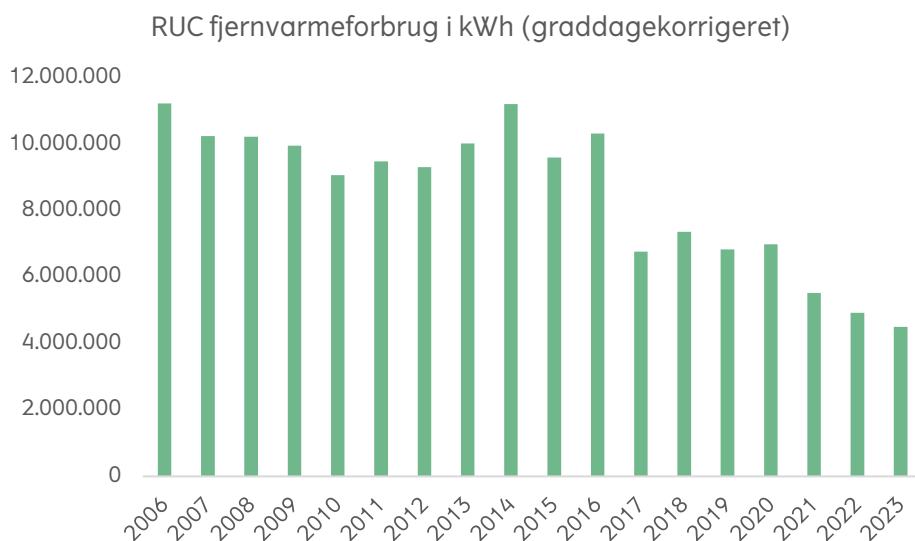
Selvangivelsen har til formål at supplere beskrivelsen af konkrete aktiviteter og indsatser inden for bæredygtighedsområdet, hvor spørgsmålet ikke er hvad vi gør, men hvor langt vi egentlig er nået? Vi fokuserer på tre strategiske områder relateret til SDG'erne: Energiforbrug, forskningsmidler og kandidatuddannelser.

Denne resultatrapportering har en foreløbig karakter. Tallene for forskning og uddannelse bygger indtil videre på selvrapporterede data (se også noterne vedrørende datakilder).

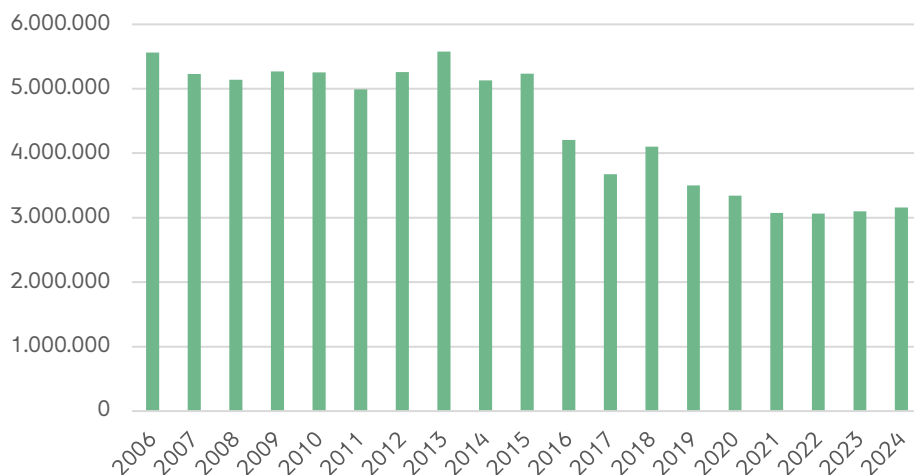
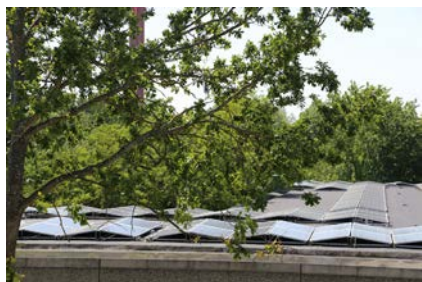
- Energiforbrug (herunder andel selvproduceret energi i 2024). For energiområdet beskrives udviklingen i forbrug af el og vand fra 2006 til 2024, samt forbruget af varme fra 2006 til 2023. Det graddagekorrigerede forbrugstal for varme for 2024 er ikke tilgængeligt ved udgivelsen af denne rapport.
- Forskningsprojekter relateret til bæredygtighed som % af samtlige fra 2021-2024.
- Studerende på kandidatuddannelser relateret til bæredygtighed som % af samtlige i årene 2022, 2023 og 2024.

Energi

Roskilde Universitet har efterhånden en lang tradition for særligt fokus på energibesparelser. Siden 2010 har tiltag som udskiftning til LED-lyskilder, etablering af solceller på bygningernes tage, fokus på styring af belysning, ventilation, varme og vandforbrug med CTS (Central Tilstandskontrol og Styring), pladsoptimering og opsigelse af bygningsmasse, og ikke mindst universitetets store ESCO-energiopsummeringsprojekt i 2015, været med til at opnå store energimæssige besparelser. De mange forskellige tiltag har tilsammen resulteret i væsentlige energibesparelser, som Roskilde Universitet løbende registrerer og arbejder med.

RUC elforbrug i kWh

RUC vandforbrug i m³

I forbindelse med Roskilde Universitets ESCO-energiopptimeringsprojektet i 2015, blev der etableret 6.500 m² solceller på tagene af bygningerne på campus. Siden er der etableret solceller på flere bygninger på campus, men omvendt har Roskilde Universitet opsagt lejemålet på nogle af bygningerne med solceller i forbindelse med besparelser på Universitetet. I dag råder RUC over 6.065 m² solceller.

Vedvarende energi fra Roskilde Universitets nuværende andel af solcellerne i 2024:

Produceret i alt: 699 MWh

Overproduktion (sendt ud til det fælles elforsyningsnetværk): ~100 MWh

[Følg med i den aktuelle energiproduktion fra RUC's solceller her.](#) ¹³

Grønne forskningsmidler

Danmark står overfor nogle ambitiøse klimamål med 70 % reduktion af drivhusgasudledning i 2030 sammenlignet med 1990, samt klimaneutralitet i 2050. Forskning og innovation spiller en afgørende rolle i at nå disse ambitiøse mål, da der herigennem skal udvikles grønne løsninger, nye teknologier og skabes nye industrier, eksportmuligheder og arbejdspladser.

I 2020 blev den nationale strategi 'Fremtidens grønne løsninger – Strategi for investeringer i grøn forskning, teknologi og innovation' lanceret, som har til formål at understøtte og styrke dansk forskningsindsats på det grønne område. Til at fremme denne forskning og innovation, afsættes hvert år en pulje grønne forskningsmidler, som kommer fra både offentlige fonde og programmer, EU's Horizon2020, samt private fonde. Midlerne er øremærket forskning inden for fire prioriterede, grønne missioner, og herunder syv grønne indsatsområder:

De fire missioner:

1. Fangst og lagring eller anvendelse af CO₂ (CCUS)
2. Grønne brændstoffer til transport og industri (Power-to-X mv.)
3. Klima- og miljøvenligt landbrug og fødevareproduktion
4. Cirkulær økonomi med fokus på plastik og tekstiler

De syv grønne indsatsområder:

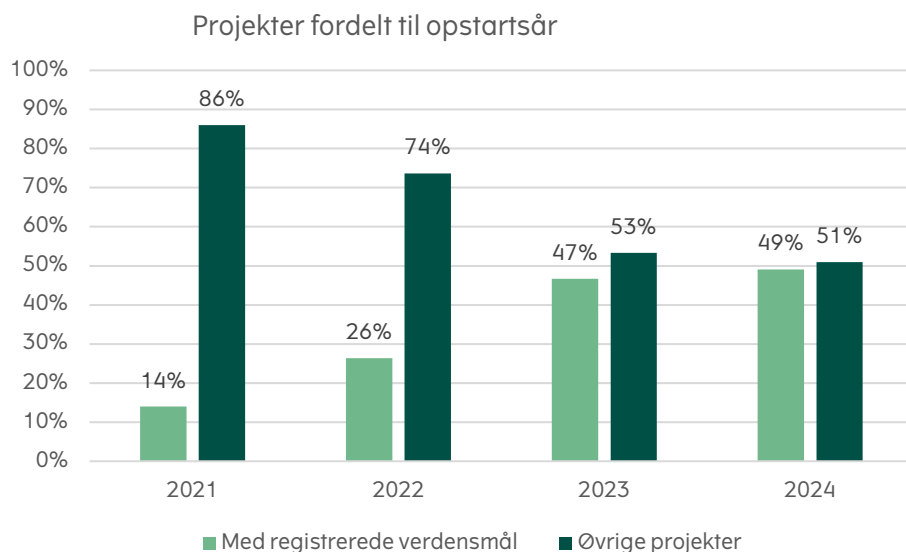
1. Bæredygtige energiteknologier og -produktion mv.
2. Energieffektivisering
3. Bæredygtig fødevareproduktion, landbrug og skove
4. Grøn transport
5. Miljøbeskyttelse, cirkulær økonomi og miljøteknologi
6. Naturbeskyttelse, biodiversitet og klimaforandringer
7. Bæredygtig adfærd og samfundskonsekvenser

De grønne forskningsmidler kan uddeles til grønne forsknings- og innovationsprojekter hos forskellige organisationstyper, herunder offentlige institutioner, private virksomheder, forskningsinstitutioner, universiteter mm.

I 2023 blev der uddelt 2.123 mio. kr. grønne forskningsmidler til de danske universiteter. Af disse modtog Roskilde Universitet 23 mio. kr., svarende til ca. 1% af den totale sum uddelt til danske universiteter. Af de 23 mio. kr. grønne forskningsmidler, som Roskilde Universitet blev tildelt, blev 15 mio. kr. tildelt forskning og innovation inden for indsatsområdet "Naturbeskyttelse, biodiversitet og klimaforandringer".

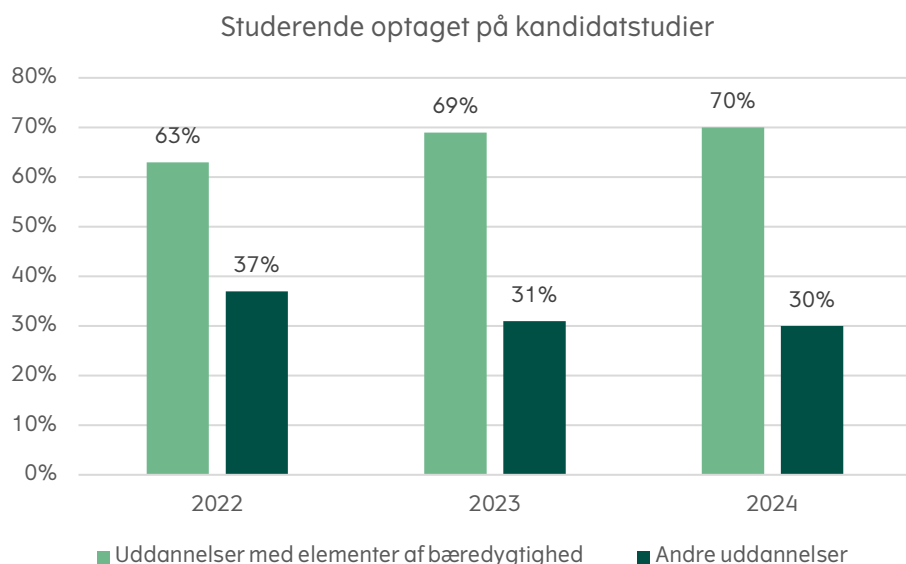
Udover de 23 mio. kr. i grønne forskningsmidler modtog Roskilde Universitet yderligere 10 mio. kr. fra EU's forsknings- og innovationsprogram 'Horizon 2020'.

Andelen af forskningsprojekter, der arbejder med bæredygtighed, bygger på selvrapporterede data i form af tilknyttede verdensmål i Roskilde Universitets Forskningsportal.

Grønne kandidatuddannelser

Roskilde Universitet har 32 kandidatuddannelser, hvoraf to, Politik og Forvaltning samt Sygepleje, også udbydes som erhvervskandidatuddannelser. Alle uddannelserne har en tydelig profil og den tværfaglige og forskningsbaseret dybde er højt prioritet. En af visionerne bag kandidatuddannelser er at sikre uddannelsernes tilknytning til relevant forskning og dermed styrke fagligheden og kvaliteten af uddannelserne. I praksis betyder det, at forskningsgrupper og forskningscentre på Roskilde Universitet er tæt forbundet til uddannelserne, og at det i høj grad er den nyeste viden på feltet, de studerende bliver præsenteret for. Et andet vigtigt element er en ambition om at være et nærværende og bæredygtigt universitet. I uddannelserne prioriterer vi koblingen til arbejdsmarkedet. Der indtænkes systematiske samarbejder med erhvervslivet og omverdenen i øvrigt, og der indtænkes bæredygtighed på alle niveauer. På fremtidens arbejdspladser vil medarbejderne opleve stor kompleksitet i opgaveløsningen, og der er behov for kandidater, der kan bidrage til at udvikle bæredygtige løsninger, og som kan tænke kreativt og tage ansvar. Bæredygtige uddannelser fortolkes her, som at termen "bæredygtig" (eller "bæredygtighed") indgår i fagbeskrivelsen på universitets hjemmeside eller i studieordningen for uddannelsen.

Bæredygtig campus

Gennemgribende renovering af 'Pergolaen' med bæredygtighed for øje

Illustration: Vilhelm Lauritzen Arkitekter

Folketingets Finansudvalg har godkendt ombygningen af det centrale campusområde på Roskilde Universitet, som kaldes 'Pergolaen'. Området består af ni bygninger i to etager (i alt 8.705 m²) fra 1970'erne, der alle støder op til en overdækket sti, som giver området sit kaldenavn. Fem af bygningerne (bygning 04, 05, 06, 08, og 10) totalrenoveres, så bygningerne bedre imødekommer behovet fra universitetets aktiviteter, såsom forskning, undervisning og projektarbejde. Dertil kommer en række nybyggede elementer i form af to bygningskonstruktioner som forbinder hhv. bygning 04 og 06 og bygning 08 og 10, samt en række gangbroer, trappetårne og elevatorer.

Igennem hele planlægningen af byggeriet har der været stort fokus på både miljømæssig-, social- og økonomisk bæredygtighed. I renoveringen af de eksisterende bygninger bevares og genanvendes flere materialer, hvilket er både klimamæssigt, ressourcemæssigt og økonomisk bedre end at bygge nyt. I de nybyggede konstruktioner har der været stort bevidsthed om materialevalg, og her udføres den bærende konstruktion i træ, der har et væsentligt lavere CO₂-aftryk end fx beton, som man traditionelt bygger med. Indvendigt er der gennem hele byggeriet tænkt i rå og robuste materialer, der er lette at vedligeholde, og som potentielt vil kunne genanvendes i en anden sammenhæng i fremtiden.

Visionen med ombygningen af Pergola-området er at skabe et mere åbent og attraktivt studie- og forskningsmiljø, der understøtter projektarbejdet og andre forskellige undervisnings- og arbejdsmetoder på Roskilde Universitet. Helt konkret handler det dels om at styrke samlingsstederne i form af nye forbindelser og tilgængelige miljøer, og dels at sikre større sammenhængskraft mellem indendørs og udendørs aktiviteter bestående af et omfattende landskabs- og belægningsprojekt. [[Læs om hele projektet her](#)]¹⁴

Byggeriet forventes at stå færdigt i 2026.

[Se kort over de berørte arealer på campus her.](#)¹⁵

Afledning af regnvand til Trekroner Sø

Belægningen og landskabet på Roskilde Universitets campus har etapevist undergået en genoprettende vedligeholdelse og omlægning gennem de seneste år. I projektet er der gjort mange overvejelser omkring bæredygtighed, herunder energibesparende belysning, mere plads til biodiversitet, bedre adgangsforhold og tilgængelighed for kørestolsbrugere samt genbrug af materialer, hvor det er muligt. Dertil er der tænkt ind, at dele af regnvandet ledes til en anlagt regnvandsrende, og derfra videre ned til Trekroner Sø, der er lavet til at fungere som et forsinkelsesbassin for regnvand. Herfra ledes vandet videre til Himmelev Bæk, som løber ud i Maglemose Å.

Når regnvandet ledes til kloakken, sendes det til behandling på et spildevandsanlæg, før det derefter ledes ud. Ved skybrudshændelser er der risiko for, at spildevandsanlæggene bliver overbelastede fordi de modtager for store mængder vand, og derfor må udlade ubehandlet spildevand. Når regnvandet derimod sendes direkte til søen, skånes spildevandsanlæggene for unødigt vandbehandling og risikoen for overbelastning ved skybrud reduceres. I søen kan regnvandet forblive i vandcyklussen, hvor det fordampes eller siver ned i jorden, hvor det med tiden dannet nyt grundvand.

Verdensmålene og tværfaglighed

Langt de fleste problemstillinger, som samfundet og verden står overfor, er store og komplekse, og dermed vil en eventuel løsning ikke være at finde inden for en enkelt videnskab, ét fagområde eller et enkelt Verdensmål. Dertil kommer en risiko for, at en eventuel løsning kan afføde nye og utilsigtede problemer. Løsningen af denne type 'ordartede problemer' (wicked problems) kræver tværfagligt samarbejde.

Roskilde Universitet har mange forsknings-, uddannelses- og samarbejdsaktiviteter, som direkte eller indirekte bidrager til løsningen af en eller flere af de problemstillinger, Verdensmålene belyser. I de efterfølgende afsnit oplyses en række eksempler på forsknings-, uddannelses- og samarbejdsaktiviteter på Roskilde Universitet. Verdensmålene er inddelt i tre bæredygtighedsområder, hhv. miljømæssig-, social- og økonomisk bæredygtighed, som til sammen favner det brede bæredygtighedsbegreb, samt partnerskaber.

Aktiviteterne, som beskrives i det følgende, er oplyst under det bæredygtighedsområde, hvorunder de primært bidrager. De mange verdensmål, som indgår i arbejdet på en løsning, afspejler den indbyrdes forbindelse mellem verdensmålene, og de mange alsidige aktiviteter understreger pointen om, at virkelige problemer ikke kender faggrænser, og at det er ved fælles indsats og i samarbejdet på tværs, at vi sammen skal finde løsninger.

Aktuelle forskningsaktiviteter inden for bæredygtighed

Miljømæssig bæredygtighed

Miljømæssig bæredygtighed handler om at bevare Jorden og dens naturlige systemer. Dette indebærer at sikre, at alle har adgang til vand og sanitet, og at dette forvaltes bæredygtigt, og at der handles hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser. Dertil handler det om at bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer, samt at beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet.

Roskilde Universitet arbejder med miljømæssig bæredygtighed gennem projekter som afgrødediversitet, agroøkologi, og multifunktionel jordbrugsforvaltning. Forskningen omfatter også klimaforandrings påvirkning på kakaoproduktion, kemikaliers effekt på havmiljøet, og genopretning af ålegræsbanker. Forskere arbejder med at fremme bæredygtig adfærd med AI-spilplatforme og der forskes i, hvordan plast- og tekstilforbrug på hospitaler kan reduceres.

EU-projekt om afgrødediversitet og bæredygtige fødevarer

Europæisk planteavl bliver i stigende grad udfordret af blandt andet skiftende og voldsomere klima. Men øget artsdiversitet i de afgrøder, vi benytter, kan være med til at sikre mere robuste og produktive landbrugssystemer. I et nyt forskningsprojekt kaldt 'IntercropValu-ES-projektet', som er støttet af EU's Horizon Europe program, undersøger forskerne Henrik Hauggaard-Nielsen og Ane Kirstine Aare fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, sammen med 27 partnere fra andre EU-lande, hvordan økosystemtjenester påvirker de forskellige værdikæder, som i sidste ende bestemmer, hvad vi spiser. Forskere og repræsentanter fra offentlige og private virksomheder fra 15 lande deltager i projektet, som har til formål at forstå og udvikle mere diverse dyrkningssystemer. Resultaterne skal derefter sammenholdes med den traditionelle tilgang, hvor fokus er på en enkelt afgrøde. Projektet sigter efter konkrete løsninger og drejebøger til relevante forandringsaktører for at sikre den accelererende grønne omstilling. [\[Læs om EU-projektet her\]](#)¹⁶

Agroøkologiens klima-, miljø- og socioøkonomiske potentiale

I forskningsprojektet TRANSECT, søger professor ved Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, Henrik Hauggaard-Nielsen, at udnytte agroøkologiens fulde potentiale for europæisk landbrug ved at styrke vidensgrundlaget for landmænd, rådgivere og beslutningstagere samt udvikle robust evidens for agroøkologiens positive effekter på klimaafbødning, biodiversitet og landbrugers socioøkonomiske modstandsdygtighed. TRANSECT vil give disse aktører viden om de vigtigste muligheder og innovationer samt barriererne for reel optagelse på gårds- og territorieniveau, hvilket bidrager til et pålideligt vidensgrundlag for EU's politikudformning og implementering. Målet er dels at fremme lokalt samskabt viden gennem engagement i virkelige agroøkologiske kontekster, dels at levere lokalt relevante værktøjer og indikatorrammer, der gør det muligt at overvåge fremskridtene mod European Green Deal's mål og dels at demonstrere mulighederne og begrænsningerne for lokal udnyttelse af agroøkologi fra individ- til politkniveau. [\[Læs om forskningsprojektet her\]](#)¹⁷

**Multifunktionel forvaltning
af jordbrug skal beskytte
økosystemtjenester**

Mange klima- og miljøproblemer har at gøre med, hvordan vi bruger jorden. Jordressourcen og dens anvendelse er en afgørende faktor for bl.a. fødevareproduktion, vandressourcer, råstofudvinding, biodiversitet, klimatilpasning og carbon capture, bosætning, rekreation og erhvervsudvikling. Størstedelen af det danske overfladeareal anvendes til jordbrugsformål, herunder primært landbrug med kornafgrøder og vedvarende græs samt skovbrug. Fordi samfundet har behov for økosystemtjenester fra disse arealer, foregår produktionen af fødevarer, fibre, træprodukter og brændsel under hensyntagen til samtidig leverance af økosystemtjenester som fx rent drikkevand, klimatilpasning, beskyttelse af biodiversitet og sunde, attraktive bosætningsforhold for mennesker. Ensidig og uhensigtsmæssig arealanvendelse er derfor en af de primære grunde til forringelse og tab af økosystemtjenester, og der kan forventes betragtelige langsigtede fordele for såvel produktion, miljø og natur, hvis optimeret disponering af jordressourcen styrkes. Det stiller store krav til arealernes multifunktionelle forvaltning og drift.

I forskningsprojektet 'Helhedsløsning for arealplanlægning', som ledes af lektor Andreas Aagaard Christensen fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, udvikles, afprøves og valideres en ny metode til helhedsorienteret arealplanlægning som tager afsæt i jordressourcens potentialer og vilkår for arealanvendelse, gennem en kortlægning af potentialer og interesser for arealanvendelse i Region Sjælland. Vilkår og potentialer for arealanvendelse, som udspringer af rumlige variationer i det terrestriske naturgrundlag, estimeres og kortlægges, og dermed synliggøres muligheder, rammer og synergier for fremtidens arealanvendelse i Danmark. [[Læs om Helhedsløsning for arealplanlægning](#)] ¹⁸

**GrainLegsGo: Friske bælgfrugter
til direkte human konsum**

I forskningsprojektet 'GrainLegsGo' vil forskere Henrik Haugaard-Nielsen, Niels Heine Kristensen, Ane Kirstine Aare og Stine Rosenlund Hansen fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, i samarbejde med forskere fra Aarhus Universitet, øge dyrkningen af bælgplanter (ærter, hestebønner, sojabønner, grønne bønner) til human konsum - både friske og frosne (som grønne ærter), hvilket har både miljø- og klimamæssige fordele samt åbner mulighed for at bidrage til den cirkulære bioøkonomi.

Projektet har et stærkt fokus på samarbejde med interessenter i hele værdikæden for at udveksle viden om dyrkningssystemer for bælgplanter, de ernæringsmæssige aspekter ved øget brug af bælgplanter som fødevarer samt de positive miljø- og klimaeffekter. Forskerne søger dermed at identificere innovative løsninger til at opnå en højere produktion og et større forbrug af bælgplanter i Danmark, som vil stimulere den nødvendige overgang til en mere plantebaseret kost. [[Læs om 'GrainLegsGo'](#)] ¹⁹

**Klimaforandringernes påvirkning
af kakaoproduktionen i Ghana**

Ghana er en af verdens største kakaoproducenter, men klimaforandringer, uhensigtsmæssige dyrkningsmetoder og samfundsmæssige udfordringer påvirker kakaoproduktionen. Lektor i internationale udviklingsstudier ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, Mette Fog Olwig, har undersøgt vilkårene for kakaoproduktionen i det vestafrikanske land som del af et dansk-ghanesisk forskningssamarbejde. Forskerne har lavet et omfattende studie, der viser, at klimaforandringer kombineret med uhensigtsmæssige dyrkningsmetoder - samt sociale og økonomiske hindringer for at introducere nye grønne metoder - er væsentlige faktorer bag krisen, der truer den Ghanesiske kakaoproduktion.

Studiet har resulteret i bogen 'Agroforestry as Climate Change Adaptation: The Case of Cocoa Farming in Ghana', der undersøger mulighederne for at gå tilbage til mere oprindelige dyrkningsmetoder, hvor man benytter såkaldte skygge træer til at skabe en mere bæredygtig dyrkning.

Kakaotræer kommer fra Sydamerikanske regnskove, hvor de står i skygge. I den Ghanesiske kakaoproduktion står træerne i direkte sol, hvilket betyder, at der skal bruges mere gødning og flere kemikalier for at få den til at gro, og den stigende varme og tørke, som følge af klimaforandringer, påvirker væksten af kakaotræerne. Men ikke alle skyggetræer har en positiv effekt på kakaotræerne, og der skal bruges tid og ressourcer på at lære kakaobønderne om de mest hensigtsmæssige skyggetræer.

Forskeren understreger, at der, uanset hvad man gør, vil være steder i Ghana, hvor der sandsynligvis ikke kan dyrkes kakao i fremtiden på grund af klimaforandringerne, da kakaotræet er meget sårbart over for ændringer i miljøet. Samtidig overtager guldminer mere og mere af den jord, der er blevet brugt til kakaoproduktion, og så er de eksisterende kakaobønderne er ved at være oppe i årene, hvilket er en udfordring, fordi mange unge i Ghana ikke længere har lyst til at være kakaobønder i en tid, hvor produktionen er så usikker. Men det er vigtigt at forstå bøndernes perspektiver og tage hensyn til både menneskerne og miljøet, hvis vi ønsker chokolade i fremtiden. [\[Læs bogen her\]](#) ²⁰ [\[Læs om det nye forskningsprojekt\]](#) ²¹

CHRONIC ph.d.-program – uddannelse af en ny generation af forskere

Et EU-finansieret ph.d.-program skal uddanne 13 forskere inden for miljøeffekterne af vedvarende påvirkning af kemikalier i lave koncentrationer i kombination med andre kemikalier eller med miljøparametre som fx ændringer i temperatur, fødetilgængelighed eller inficering med parasitter.

Professor (mso) Henriette Selck fra Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet står i spidsen for Chronic Exposure Scenarios Driving Environmental Risks of Chemicals-programmet (forkortet CHRONIC), som indbefatter 13 fuldt finansierede ph.d.-forløb, der i efteråret 2021 blev sat i gang på tværs af ti europæiske uddannelses- og forskningsinstitutioner, og som i fællesskab med fem associerede partnere fra erhvervsliv, myndigheder og interesseorganisationer samarbejder tæt om at udvikle målrettede træningsaktiviteter og kurser til de ph.d.-studerende. To ph.d.-studerende er ansat på Roskilde Universitet.

CHRONIC-programmets brede fokus på vedvarende lavdosis-forurening af såvel planter, dyr og mennesker og konsekvenserne for de samlede økosystemer i ferskvand og jord giver mulighed for en bredere uddannelse end den, der generelt er inkluderet i ph.d.-programmer og uddannelse i standardbeskyttelsesmaal på miljøområdet. [\[Læs om ph.d.-programmet her\]](#) ²²

Kemikaliers påvirkning af havmiljøet

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling udpeger miljøforurening som en af verdenssamfundets store udfordringer. Det kræver et videnskabeligt indblik, der gør det muligt at udvikle robuste løsninger for en bæredygtig anvendelse af kemikalier og materialer. Men vurdering af kemikaliers påvirkning på miljø baserer sig i dag på data, som er skabt inden for nogle standardiserede testretningslinjer, og det kan være vanskeligt at inkorporere nye videnskabelige opdagelser, som måske ikke passer ind i systemerne.

Simple og kortvarige test fanger ikke nødvendigvis den mere langsigtede virkning, som et kemikalie har på havmiljøet. Nogle stoffer akkumuleres på havbunden, bliver spist af bundlevende organismer og føres måske videre til fisk. Ikke kun gennem vandet, men også gennem den føde, fiskene indtager. Derfor er der brug for test, der kan rumme flere parametre.

Postdoc Monica Hamann Sandgaard fra Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet har modtaget en bevilling til et projekt, der har til formål at udfordre de eksisterende testretningslinjer og udarbejde anbefalinger til en mere økologisk relevant tilgang til at vurdere kemiske effekter. [\[Læs om projektet her\]](#) ²³

Tangskove bidrager til den globale CO₂-lagring

Et nyt internationalt studie viser, at verdens tangskove leverer et relevant bidrag til kulstoflagring i havet. Studiet, som er ledet af Dr. Karen Filbee-Dexter fra Havforskningsinstituttet i Norge og University of Western Australia. Det repræsenterer et stort internationalt forsknings-samarbejde med dansk bidrag fra professor Morten Foldager Pedersen fra Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet og professor Dorte Krause-Jensen fra Aarhus Universitet og publiceret i Nature Geoscience, viser, at verdens tangskove potentielt transporter cirka 56 millioner tons kulstof til dybhavet hvert år, og at mellem 4 og 44 millioner tons af dette kulstof bliver tilbageholdt i mindst 100 år. Dybhavet dækker i denne sammenhæng over havdybder på mere end 200-500 meter, hvor der er en relativt lille opblanding af vandmasserne.

Studiet omfatter både de undersøiske skove af store brunalger og de mindre skove af brunalger, der vokser i tidevandszonen langs verdens kyster. Disse habitater er blandt verdens mest produktive og er hotspots for biodiversitet i havet. Brunalgernes store produktion betyder også, at de effektivt optager kuldioxid og indbygger det i deres biomasse, hvorefter en del af denne biomasse kan transporteres til og ender i dybhavets kulstoflager. Mens FN's klimapanel (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC) retningslinjer for nationale klimagasseregnskaber omfatter forvaltning af kystnær vegetation i form af mangrover, strandenge og havgræseenge pga. deres bidrag til kulstofakkumulering i havbunden under habitaterne, er det samme ikke tilfældet for tang. Det skyldes blandt andet, at det er meget vanskeligt at opgøre en eventuel klimaeffekt af tangforvaltning. Storskala-ændringer – tab og tilvækst – i tangskoves udbredelse vil dog påvirke transporten og lagringen af kulstof fra tang. Beskyttelse og genetablering af tangskove kan derfor potentielt yde et lille, men positivt bidrag til den globale kulstoflagring. Studiet understreger, at der under alle omstændigheder er behov for mere bæredygtig forvaltning af verdens tangskove, der mange steder oplever stor tilbagegang pga. eutrofiering, overfiskning og global opvarmning. [[Læs artiklen her](#)] ²⁴ [[Læs mere om det internationale studie](#)] ²⁵

Genopretning af ålegræsbanker med 3D-print

Ålegræsbede i havene har en positiv virkning på klima og havmiljø, men ålegræsbanker er gået betydeligt tilbage i de seneste årtier. Ålegræsbede er hjemsted for et rigt dyreliv med blandt andet muslinger, fisk, krabber og snegle og er et vigtigt område for fiskeyngel og for føde til havets fugle. I et nyt internationalt forskningsprojekt vil lektor Kasper Elgetti Brodersen fra Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet præsentere nye og innovative metoder til genoprettelse af ålegræsbanker og deres økosystemer i danske farvande. Holdet bag projektet vil bruge bionedbrydelige, 3D-printede enheder til at genoprette ålegræsbanker for eksempel i områder med primært løst, mudret sediment og med højt indhold af organisk materiale og giftige kemiske stoffer såsom svovlbrinte. Det vil ske i samarbejde med den australske forskningsgruppe Blue Carbon Lab ved Deakin University, Melbourne, Australien. Forskerne vil blandt andet undersøge de 3D-printede elements effekt på udsættelsen af stiklinger af ålegræs, og det vil blive sammenlignet med de nuværende og hidtil bedste metoder, der er kendt på området. Forskerne vil ligeledes undersøge rodnettets mikrofauna og foretage målinger af ålegræssets effekt på omsætning af drivhusgasser og iltning af sedimentet på havbunden i og omkring transplantationsområdet. I samarbejde med rådgivnings- og forskningsorganisationen DHI vil forskerne modellere effekten af genetablering af ålegræseenge på den lokale biodiversitet.

I sin forskning undersøger Kasper Elgetti Brodersen blandt andet konsekvenserne af klimaændringer og menneskelig aktivitet i kystområderne, hvor han specielt arbejder med effekten på havets planter. Ph.d.-studerende på projektet bliver tidligere studerende ved Roskilde Universitet Balder N. Heimbürger, som skal stå for selve genplantningen i felten. Projektet modtager en bevilling på 3,2 mio. kr. som led i Danmarks Frie Forskningsfonds program 'Fri grøn forskning'. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ²⁶

Opskrift på styring af den grønne omstilling

Verden har brug for grøn omstilling, men vi når ikke i mål, hvis vi ikke ved, hvordan vi skal styre og lede det tværgående samarbejde, som skal skabe de nye, grønne løsninger. I et stort internationalt forskningsprojekt undersøger Jacob Torfing, professor ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, sammen med et stærkt hold af internationale forskere, hvilke faktorer der er afgørende for at lykkes med de grønne tiltag.

Udgangspunktet for forskningsprojektet er casestudier af en række samskabte bæredygtighedsprojekter i Danmark, Italien, USA, Canada, Australien, Rusland, Brasilien, Vietnam, Kina, Zambia og Ghana. Forskerne indsamler omfattende mængder af data og sammenligner på tværs af landene for at se, hvilke forskellige kombinationer af faktorer der er afgørende for, at man når i mål med projekterne ved at bidrage til at indfri et eller flere af FN's 17 verdensmål. Det kan være faktorer som fx finansieringsmodellen, den organisatoriske ramme og den konkrete ledelse af projekterne. I forskningsprojektet vil forskerne konkret teste og videreudvikle en ny styringsmodel for grøn omstilling. [[Læs om det internationale forskningsprojekt her](#)] ²⁷

Grøn teknologi i Mellemøsten

Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater har iværksat storstilede projekter, der har fokus på grøn teknologi og samtidig bidrager til at fastholde de autoritære styreformer. I den forbindelse har professor Sune Haugbølle fra på Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv ved Roskilde Universitet modtaget 3,1 mio. kr. fra Danmarks Frie Forskningsfond til at undersøge, hvordan de to stater markedsfører denne kobling som et spring ind i en futuristisk fremtid. Golfstaternes projekter inddrager firmaer og investeringer fra hele verden, og ifølge Sune Haugbølle repræsenterer de en radikalt anderledes måde at kombinere grøn omstilling med overvågningsteknologi. Ifølge forskeren kan det blandt andet ses i Dubais nye Museum of the Future eller i Saudi Arabiens fremtidsby NEOM, som har et komprimeret bydesign og indbygget biometrisk registrering af indbyggerne.

Tendensen kan også findes i De Forenede Arabiske Emiraters transformation af Dubai til en by, hvor integrerede grønne teknologiklynger repræsenterer en tech-optimistisk tilgang til grøn omstilling, som samtidig også moderniserer autoritær statskontrol. Forskeren mener ikke, at man blot kan affeje de nye projekter som greenwashing. Golflandenes kapital har indflydelse på alt, hvad der foregår i regionen, og derfor er det også vigtigt at forstå, hvordan deres futuristiske visioner bliver formet, hvad befolkningerne tænker om dem, og hvordan de udfolder sig. [[Læs om grøn teknologi i Mellemøsten](#)] ²⁸

AI-spilplatform skal fremme bæredygtig adfærd

I forskningsprojektet 'Game For Green', som ledes af lektor i Digital Transformation på Roskilde Universitet, Magnus Rotvit Perlt Hansen, skal forskere udvikle en AI-spilplatform, som hjælper virksomheder og kommuner med at bygge spil, der på en sjov måde kan lære danskerne at træffe grønne og bæredygtige valg. Spilplatformens AI skal assistere spilbyggerne undervejs, og borgere og medarbejdere scanner fx en QR-kode på mobiltelefonen, hvor de kan spille et fem minutters spil, hvor de bliver sat i forskellige situationer og skal træffe valg. Ifølge forskeren skal der sættes ind flere steder for at booste den globale, grønne udvikling, og som et af de mest digitaliserede lande, er det i Danmark muligt at nå borgere og medarbejdere på nye måder, hvor teknologien bruges til at lære med. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ²⁹

Nedbringelse af plast- og tekstilforbrug på hospitaler

Tekstiler og plast indgår i mange af de genstande og produkter, som danskerne bruger hver dag, men de udgør også en klimabelastning. Derfor er der igangsat en stor forskningssatsning om cirkulær økonomi og tekstil i Danmark frem mod 2050, og lektor Kristian Syberg fra Institut for Naturvidenskab og Miljø ved Roskilde Universitet står i spidsen for et forskningsspor i et stort partnerskab om genbrug af plast og tekstiler i sundhedssektoren. Partnerskabet, som kaldes 'Partnerskab for Cirkulær Økonomi for Plast og Tekstil', kommer til at rumme tre forskningsspor og en række projekter. De tre spor organiserer de konkrete projekter under partnerskabet, så projekter, der fokuserer på plast, hører under plastsporet, og projekter, hvori der arbejdes med at reducere miljøaftryk fra tekstiler, ligger i et tekstilspor.

Kristian Syberg, lektor på Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet, står i spidsen for det fælles spor, der samler projekter, der omhandler både plast og tekstiler. Udover at lede sporet om plast og tekstiler leder Kristian Syberg et forskningsprojekt om at minimere plastforbrug i sundhedssektoren med særligt fokus på hospitaler, kaldt 'CircleHealth'. 'CircleHealth' arbejder med at nedbringe plast- og tekstilforbrug på de danske hospitaler med udgangspunkt i principperne omkring transition til cirkulær økonomi. Projektets parter analyserer forbrug af plast og tekstiler på hospitalerne med det formål at give bud på, hvor forbruget kan mindskes både gennem udvikling af nye og bedre produkter, gennem optimeret materialeforbrug og bedre genanvendelse. [[Læs om forskningssatsningen her](#)] ³⁰

Social bæredygtighed

Social bæredygtighed har fokus på mennesker og samfund. Dette indebærer at stoppe sult, opnå fødevarerikkerhed og forbedret ernæring og fremme bæredygtigt landbrug. Det handler om at afskaffe alle former for fattigdom i verden, samt at sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring. Dertil handler det om at sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper, at opnå ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders og pigers rettigheder og muligheder, samt at støtte fredelige og inkluderende samfund, give alle adgang til retssikkerhed og opbygge effektive, ansvarlige og inddragende institutioner på alle niveauer. Endelig handler det om at gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige, samt at sikre, at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris.

Roskilde Universitet arbejder med social bæredygtighed både lokalt og internationalt gennem en bred vifte af forskningsprojekter. Disse projekter omfatter etiske dilemmaer ved eksklusion som kriminalprævention, international standardisering af retfærdighed, og sprogbrugens betydning for domfældelse i voldtægtssager. Forskere undersøger også dansk immigrationslovgivning, børneinddragelse i familieretlige systemer, og familiers hverdagsliv. Derudover fokuseres der på omsorg i dagtilbud, fodbold for social forandring, og frivillighed i kommunale initiativer. Forskning i styrkede erhvervsuddannelser, værdig behandling af arbejdsløse borgere, og borgerinddragelse for grøn mobilitet er også centrale emner. RUC arbejder desuden med tværfaglige tilgange til sundhedsuligheder, pandemiberedskab, og bæredygtig energiomstilling.

Ny bog udforsker de etiske dilemmaer forbundet med eksklusion som kriminalprævention

I byer verden over findes indhegnede boligområder, såkaldt fjendtlig arkitektur og generende musik og støj, som alle er tiltag med det formål at udelukke visse mennesker fra bestemte områder for at forhindre kriminalitet. I den nye antologi 'Crime Prevention by Exclusion: Ethical Considerations', som er redigeret af postdoc Sebastian Jon Holmen, professor Thomas Søbirk Petersen og professor Jesper Ryberg - alle fra Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab på Roskilde Universitet, forholder en række eksperter inden for etik og straffeteori sig til de komplekse etiske udfordringer, som den slags tiltag fører med sig. De etiske perspektiver af den forebyggende eksklusion er kun i begrænset omfang blevet behandlet i den akademiske litteratur. Bogen henvender sig især til forskere og studerende, der beskæftiger sig med kriminalitetsforebyggelse, straffeteori og retsfilosofi. Desuden vil de praktiske perspektiver i bogen være relevante for fagfolk i retssystemet, som arbejder med at implementere og administrere de tiltag, som bogen beskæftiger sig med. [\[Læs om den nye bog her\]](#) ³¹

Etiske udfordringer i kunstig Intelligens strafudmåling

Kunstig intelligens optræder hyppigt i hverdagen, og teknologien bliver også brugt i retssystemer rundt om i verden. I USA bliver kunstig intelligens brugt til at indsamle information til dommere om ex risikovurdering af kriminelle, og i Malaysia afprøver man, hvordan teknologien kan hjælpe med at udmåle straf. Men brugen af kunstig intelligens i retssystemer rejser en række etiske spørgsmål, for hvornår kan en algoritme udmåle en straf tilstrækkeligt godt? Det undersøger professor Jesper Ryberg fra Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab på Roskilde Universitet i forskningsprojektet 'When Should Artificial Intelligence Determine Criminal Sentences?'.

Baggrunden for projektet er, at det strafferetlige system anses for at være kritisk samfundsmæssig infrastruktur, og at udmåling af straf bør leve op til høje etiske og retssikkerheds-

mæssige standarder. Fejl i strafudmåling kan have alvorlige konsekvenser for de parter, der er direkte involveret i en sag, men også for samfundets tillid til retssystemet. Formålet med projektet er at undersøge de væsentligste etiske udfordringer, der rejser sig i forbindelse med brug af kunstig intelligens til at fastslå, hvor hårdt kriminelle bør straffes for deres forbrydelser. Derudover vil projektet beskæftige sig med, hvordan man skal håndtere den mulige konflikt mellem at ønske præcise algoritmiske anbefalinger og at kunne give klare begrundelser for, hvorfor en straf er, som den er. [[Læs om forskningsprojektet her](#)]³² [[Læs mere her](#)]³³

Forskningsprojekt om international standardisering af retfærdighed

Når samfund befinder sig i en overgangsperiode efter borgerkrige, diktaturer eller undertrykkelse, er der ofte ønske om opgør med fortidens grusomheder, fordi det kan hjælpe landet ind på fredens eller demokratiets vej. Denne overgangsjustits, som på engelsk hedder 'transitional justice', kommer ofte til udtryk i form af retssager, sandhedskommissioner, krigserstatninger, undersøgelser, statsreformer, mindesmærker eller amnestier. Processen er blevet standardiseret over de seneste årtier. I et forskningsprojekt undersøger lektor Line Engbo Gissel fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, hvorfor denne model om overgangsjustits er blevet standardiseret, og hvem der har bidraget til det. Projektet tager udgangspunkt i fire casestudier fra det globale til det lokale niveau, om henholdsvis FN, Uganda, Colombia og Syrien. Projektet med titlen 'Standardisation of Transitional Justice: Consolidation, Innovation and Politics' bliver til i et samarbejde mellem Roskilde Universitet og Transitional Justice Institute på Ulster University i Nordirland.

Ud over lektor Line Engbo Gissel, som er projektleder, deltager lektor og jurist Thomas Obel Hansen fra Ulster University, postdoc Line Jespersgaard Jakobsen fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet og ph.d.-studerende Wladimir Santana Fernandes. [[Læs om forskningsprojektet her](#)]³⁴

Sprogbrugens betydning for domfældelse i retssager om voldtægt

Kampen om den mest overbevisende fortælling i retten er tilspidset i voldtægtssager. Og den kan være særligt tilspidset i de voldtægtssager, hvor stridspunktet ikke er, hvem gerningsmanden er, eller hvorvidt der har fundet en seksuel handling sted, men om handlingen faktisk var en voldtægt eller samtykkebaseret sex. I sådanne kontaktvoldtægtssager, som er de mest udbredte i Danmark, er der sjældent afgørende fysiske beviser til rådighed, og retssagerne bliver ofte påstand-mod-påstand-forhandlinger af sagforhold, ansvar, identitet og troværdighed.

Tidligere forskning, i amerikansk og britisk sammenhæng, har vist, at sproget kan få afgørende betydning, når der skal fældes dom i en retssag, men nu ser lektor på Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab ved Roskilde Universitet, Sune Sønderberg Mortensen, på sprogbrugen i danske voldtægtssager. Der er hidtil ingen sprogvidenskabelig forskning i danske voldtægtssager, hovedsagelig fordi det som udgangspunkt ikke er lovligt at lydtage retssager i Danmark, men det er imidlertid lykkedes for forskeren at få adgang til at foretage lydoptagelser fra enkelte voldtægtssager ved en sjællandsk byret, nærmere bestemt optagelser af anklagernes og forsvarernes afsluttende indlæg, også kaldet proceduren.

Optagelserne er startskud for et nyt forskningsprojekt, der bl.a. involverer samarbejde med cand.mag. i dansk og psykologi Trine Lizette Djurhuus Glud, som for nylig skrev speciale om emnet. Sammen arbejder de på en fælles forskningsartikel om 'framing' i voldtægtssager og er samtidig i dialog med centrale aktører i retsvæsenet om muligheder for vidensdeling og flere retssaloptagelser. Forskningen skal bl.a. vise, hvordan forsvvarsadvokater og anklagere gennem en palet af retoriske virkemidler fremlægger modsatrettede repræsentationer af hændelsesforløb og involverede personer i voldtægtssagerne. [[Læs om forskningsprojektet her](#)]³⁵

Bekymring omkring dansk immigrationslovgivning blandt socialrådgivere

Det er ofte svært for de mennesker, som arbejder tættest på flygtninge og indvandrere, at finde balancen i deres arbejde. På den ene side skal de håndhæve de mange love og regler på området, men på den anden side er mange gået ind i faget med et ønske om at hjælpe deres medmennesker.

I et forskningsprojekt, udført af professor Michelle Pace fra Globale Studier på Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv ved Roskilde Universitet, interviewes 20 socialrådgivere og andre velfærdsprofessionelle om deres arbejde med flygtninge og indvandrere. De 20 velfærdsarbejdere er fordelt på seks kommuner. Michelle Pace har fulgt gruppen på 20 velfærdsprofessionelle siden 2014, og i løbet af årene er flere af dem rykket videre til andre job på grund af deres utilfredshed med vilkårene på området. Mange socialarbejdere har haft stor succes med at integrere og finde job til flygtninge. Men med årene er rammerne for deres job blevet smallere og smallere. Fra 2015 til 2018 strammede Danmark immigrationslovene ikke mindre end 70 gange. Der er et stærkt fokus på at gøre Danmark til så uattraktiv en destination som muligt. Socialrådgiverne er frustrerede over de mange stramninger, og hvordan det påvirker deres arbejde og de mennesker, de møder. [[Læs om forskningsprojektet her](#)]³⁶

Undersøgelse af domstolenes brug af inddragelse af statsborgerskab

Det er blevet mere almindeligt, at domstolene fratager dømte danskere statsborgerskab i forbindelse med strafudmåling i terrorsager. Før 2016 var der ingen danskere, der fik frataget deres statsborgerskab i forbindelse med terror, men siden da er domstolene begyndt at inddrage statsborgerskab for de fleste, som har et pas udover det danske.

Kerstin Carlson, som er lektor i international lovgivning ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, undersøger i forskningsprojektet '(Re)Imagining the Citizen: Citizenship Revocation for Crime', hvad der ligger til grund for de mange fratagelser af statsborgerskab. Ifølge forskeren er der, siden den såkaldte 'boghandleren fra Brønshøj'-sag i 2016 og i årene efter, sket et skift i praksis om inddragelse af statsborgerskab. Spørgsmålet om personers binding til Danmark i sager, der omhandler terror, hvor den dømte har flere statsborgerskaber end kun det danske, har været afgørende for den ændrede praksis. Men hvordan 'tilknytning' og 'danskhed' defineres, står ikke klart. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har godkendt de danske domstoles praksis, men har anbefalet medlemslandene, at de som udgangspunkt ikke bør fratage statsborgerskab. Rådet ser det samtidig som problematisk, at man i høj grad benytter praksissen i forbindelse med sager, der involverer terror og bandekriminalitet uden at tage højde for den enkeltes tilknytning til landet. [[Læs om forskningsprojektet her](#)]³⁷

Børneinddragelse i det familieretslige system

Skilsmisser kan være konfliktfyldte, og det kan gå ud over børns trivsel og udvikling. Forskning og erfaringer viser, at det kan påvirke børn negativt i forhold til deres mentale helbred, sociale relationer og engagement i forbindelse med uddannelse. I et forskningsprojekt undersøger parterne, hvordan børneinddragelse kan forbedre den støtte, som børn og forældre modtager, og derigennem afføde de potentielt negative konsekvenser ved en skilsmisse.

Professor Hanne Warming fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet leder forskningsprojektet, der desuden har Professionshøjskolen Absalons Center for Socialt Arbejde og Forvaltning og Familieretshuset som partnere. Familieretshuset blev oprettet ud fra en ambition om at bringe børn bedst muligt gennem familiens brud, og derfor er der i Familieretshuset oprettet en særlig børneenhed, som tager hånd om barnet gennem processen, og som skal skabe rum for børnenes inddragelse. Projektets formål er at styrke og kvalificere disse bestræbelser ved at producere ny grundvidenskabelig viden om de dynamikker, der skaber børns trivsel og mistrivsel samt forskningsbaseret udvikling og implementering af denne viden og nye metoder til at tale med og få indblik i børnenes perspektiver. [[Læs om forskningsprojektet her](#)]³⁸

Nyt forskningscenter på Roskilde Universitet undersøger familiers hverdagsliv

Roskilde Universitet åbner et nyt internationalt, tværfagligt forskningscenter med navnet Center for Everyday Life of Families in the Welfare State (CELFS). Centeret ledes af lektor i psykologi Pernille Juhl. Formålet med centret er at stille skarpt på forholdet mellem familiers hverdagsliv og velfærdsstat, da dette forhold aktuelt er under forandring både i Danmark og i resten af Europa – fx. gennem risikoopsporing og forebyggende tiltag rettet mod de yngste børn og deres forældre. Centret samler en række forskere på tværs af videnskabelige miljøer, som alle arbejder med relationen mellem familier og velfærdsstat, som er et hastigt voksende forskningsfelt i Europa. Et første fokusområde for centeret er tidlig indsats, hvor forskningsprojekter undersøger, hvordan forældre ofte inddrages både som risikofaktorer og som centrale aktører i at få tidlige indsatser målrettet småbørn til at lykkes. Projektet '(Re) configuration of parenthood' er et af de projekter, centeret aktuelt arbejder med. [\[Læs om det nye forskningscenter her\]](#)³⁹

Omsorg i dagtilbud og uddannelse af fremtidens pædagoger

Pædagoger i vuggestuer og børnehaver ser omsorg som noget helt centralt for deres faglighed. Alligevel peger undersøgelser fra bl.a. Danmarks Evalueringsinstitut og VIVE – Det Nationale Forsknings- og analysecenter for Velfærd, på, at børn i mange vuggestuer ikke altid indgår i det sensitive og opmærksomme samspil med børnene, der ifølge forskere ellers er afgørende for børns trivsel, og ikke mindst deres mulighed for at klare sig godt psykisk og følelsesmæssigt resten af livet. Et nyt forskningsprojekt har derfor fået 12 mio. kr. til at styrke omsorgen i dagtilbud og på pædagoguddannelsen. Studiet vil dels lære af, hvordan omsorgsopgaven egentlig løses ude i daginstitutionerne, dels skruer et program sammen til pædagoguddannelsen, der skal uddanne fremtidens pædagoger til at give den essentielle udviklingsfremmende omsorg. Projektet er et samarbejde mellem Roskilde Universitet (RUC), Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU) og Københavns Professionshøjskole (KP). Roskilde Universitet er repræsenteret i projektet ved Thomas Gitz-Johansen, lektor i pædagogik, og ekspert i omsorg og dens betydning for børns emotionelle udvikling, som bl.a. bidrager til projektet med en masse viden om børns behov og udvikling, og om hvor meget relationerne mellem børn og voksne betyder senere i livet.

De konkrete undervisningselementer relateret til omsorg, som forskerne bag projektet får formuleret, skal afprøves på 104 studerende på KP i 2025 og indsatsen undersøges kvantitativt og kvalitativt. Erfaringerne herfra vil Thomas Gitz-Johansen og hans kollegaer fra KP og DPU beskrive i projektet. Idéen er, at resultaterne skal bruges til at udvikle omsorgsdelen generelt på pædagoguddannelserne. [\[Læs om forskningsprojektet her\]](#)⁴⁰

Hvordan føles forskel?

Diskussioner om køn og etnicitet har længe haft relevans for pædagoger, ledere, forældre og beslutningstagere på dagtilbudsområdet. Forskning har dokumenteret, hvordan majoritetens normer i danske børnehaver tages for givet og bliver usynlige. På trods af lovgivning og værdier, der fremmer lighed og inklusion, betyder denne usynlighed, at nogle børn oplever marginalisering, stigmatisering og diskrimination i en tidlig alder. I den nuværende forskning i køn og etnicitet i institutionelle sammenhænge er begrebet emotionalitet enten fraværende eller indgår begrænset. Emotionalitet omhandler den følelsesmæssige oplevelse af sociale forskelle, og derfor er emotionalitet afgørende for vores viden og forståelse af, hvad forskelle betyder, og hvordan de opleves af børn og voksne i daginstitutioner. I forskningsprojektet 'Hvordan føles forskel? Emotionalitet i ulige køns- og etnicitetsnormer' udvikler lektor Marta Padovan-Özdemir og lektor Jo Krøjer fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, et teori- og begrebsapparat, der kan indfange emotionalitet. På den måde gør projektet det muligt at skabe viden og forståelse for, hvordan børn og voksne føler køns- og etnisk ulighed i daginstitutioner. Ved at tage udgangspunkt i empiriske studier om køns- og etnicitetsmæssige forskelle, udvikler projektet et emotionalitetsbegreb, som er egnet til fremtidige studier af (u)lighed i daginstitutioners hverdagsliv. [\[Læs om forskningsprojektet her\]](#)⁴¹

Fodbold for social forandring

Fodbold er så meget mere end sejrene på banen. Det kan være en kraftfuld motor for social forandring og et middel til at opbygge fællesskab og inklusion. Men det danske foreningsliv har også tendens til at lukke sig om sig selv, hvilket kan give udfordringer. Hvis fodboldens fulde potentiale skal udnyttes, skal måden, hvorpå foreningslivet i Danmark tænkes og udvikles, gentænkes.

Det konkluderer antropolog og byplanlægger Aske Tybirk Kvist på Institut for Mennesker og Teknologi ved Roskilde Universitet i sin erhvervs-ph.d., som er lavet i samarbejde med fodboldklubben 'Nørrebro United'. Nørrebro United blev stiftet i 2008. Før det havde Nørrebro, en bydel med 80.000 mennesker, ingen fodboldklub for børn. Gennem fodboldklubbens hverdagsudfordringer - bl.a. med en venteliste på 1000 børn - har Aske Tybirk Kvist undersøgt, hvordan man kan tilrettelægge foreningsaktiviteter på en måde, der både øger den generelle kapacitet, men som også tilgængeliggør foreningsidrætten for grupper med støttebehov.

Gennem sin forskning har Tybirk dokumenteret, hvordan fodboldaktiviteter kan hjælpe med at tackle udfordringer som social ulighed, marginalisering og integration. I fodboldklubben Nørrebro United er der hold med 23 forskellige nationaliteter og børn fra syv skoler, som mødes i et fodbold-fællesskab. Og nogle af børnene knytter tætte bånd til de frivillige trænere over flere år. Der er i dag flere, der spiller fodbold i Nørrebro United end for 2 år siden, så initiativerne i fodboldklubben har været en succes. Men der er stadig ca. 1.000 på venteliste, så der er plads til at gøre endnu mere. [[Læs om ph.d.-projektet her](#)] ⁴²

**Universelle aspirationer v.
geopolitiske splittelser:
Verden som 'post-millennial'
i en SDG-æra**

Unge fra hele verden konfronteres i dag med udfordringer, der går på tværs af landegrænser - for eksempel klimaændringer og COVID-19 pandemien. Disse udfordringer betegnes ofte som globale og FNs Verdensmål lægger op til, at de skal løses gennem globale partnerskaber. I tråd med denne forestilling om globale partnerskaber har unge over hele verden allerede mobiliseret sig til klimakamp gennem koordinerede aktioner som skolestrejke for klimaet. Men i modsætning til forestillinger om ligestillede globale partnerskaber har disse unge meget forskellige lokale levevilkår på grund af sociale og økonomiske uligheder.

Forskningsprojektet 'Universal Aspirations vs. Geopolitical Divides: Imagining the World as a "Post-Millennial" in the SDG Era' fokuserer på unge, der er optaget af at finde løsninger på globale udfordringer, men lever i områder af verden med vidt forskellige livsbetingelser. Projektet, som ledes af lektor Mette Fog Olwig fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, ser på unge i Tanzania og Danmark - to lande der har været i et ulige udviklingspartnerskab i næsten 60 år. Projektet undersøger, hvorledes disse unge forholder sig til modsætningsforholdet mellem universelle aspirationer, der bygger på forestillinger om globale løsninger og lige partnerskaber - og geopolitiske skel, der formes af hierarkier og ulige magtforhold. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁴³

**Forskning i styrkede
erhvervsuddannelser**

Der er bred politisk enighed om, at dansk økonomi har brug for flere faglærte, og at dette behov kun bliver større i takt med, at ældre overgange går på pension. Men søgningen til erhvervsuddannelserne direkte fra 9. og 10. klasse ligger på blot cirka 20 % af en årgang ifølge tal fra Børne- og Undervisningsministeriet.

På den baggrund har professor (MSO) Martin Bæk Carstensen fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet modtaget 3,1 mio. kr. fra Danmarks Frie Forskningsfond til at forske i overgangene i uddannelsessystemet, og hvordan vi indretter det, så flere unge får lyst til at tage en erhvervsuddannelse. I det nye forskningsprojekt skal Martin B. Carstensen blandt andet studere effekten af ændringer i overgange indenfor erhvervsuddannelsessystemet og mellem erhvervsuddannelse og socialpolitik.

Det skal gøre os alle sammen klogere på nogle af de faktorer, der er afgørende for at skabe attraktive uddannelser og skolernes evne til at fastholde studerende. Målet er at udvikle en samlet teoretisk ramme og via statistisk analyse undersøge forskellige typer af overganges betydning for unges uddannelse og beskæftigelse. Ifølge forskeren er den politiske ambition at skabe et mere sammenhængende og attraktivt system, mens den forskningsmæssige interesse ligger i at undersøge, i hvilken udstrækning reformerne har positive effekter på ting som de studerendes gennemførsel, karakterer, tilknytning til arbejdsmarkedet og indtægt. [\[Læs om projektet her\]](#)⁴⁴ [\[Læs om forskningen her\]](#)⁴⁵

Håndbog til frivillige i arbejdet med sårbare unge

Knap 43.000 unge (15-24 år) er hverken i uddannelse eller beskæftigelse, næsten 1.600 unge (18-29 år) oplever hjemløshed og i 2023 kom over 3.000 kvinder på krisecenter. I forskningsprojektet 'Det intuitive møde. Eksistens og etik i Bindeleddets ekspanderende arbejde med unge' undersøger professor Jacob Dahl Rendtorff fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet eksistensen og etikken i det frivillige mentorarbejde i organisationen 'Bindeleddet'.

Bindeleddet er en mentor- og fællesskabsindsats for unge i sårbare positioner, herunder hjemløse, tidligere anbragte, psykisk sårbare og enlige mødre, som, gennem små grupper af frivillige, samarbejder med herberger, krisecentre og væresteder, hvor de unge er tilknyttet.

Forskningsprojektet undersøger Bindeleddets mentorskaber for at forstå, hvordan man er en god frivillig mentor for unge i udsatte positioner, med fokus på de filosofiske, sociologiske og etiske aspekter af frivillige sociale og eksistentielle mentorskaber. Målet er at udarbejde en håndbog til brug i mentorenes arbejde, samt at formidle forskningsindsatsen gennem videnskabelige artikler og en grundbog i eksistens og etik i frivilligt mentorarbejde, der vil kunne bruges på professionshøjskoler, universiteter, i kommuner og i andre frivillige organisationer, som arbejder med mentorer. [\[Læs om projektet her\]](#)⁴⁶ [\[Læs projektbeskrivelsen her\]](#)⁴⁷

Værdig ældrepleje

Mange velfærdsstater befinder sig i dag i en omsorgskrise, hvor kvaliteten og omfanget af offentlige omsorgstilbud kommer til kort i lyset af aldrende befolkningers voksende omsorgsbehov og den omfattende mangel på arbejdskraft i sektoren. Denne krise er veldokumenteret, men vi ved ikke nok om de tiltag, der gøres for at modvirke den.

Lektor Agnete Meldgaard Hansen fra Institut for Mennesker og Teknologi skal undersøge, hvordan man forsøger at forbedre kvaliteten af omsorgsarbejde i den danske ældrepleje, ved at udforske hvordan begrebet værdig ældrepleje forstås og skabes i praksis og se nærmere på de udfordringer og spændinger, der kan opstå i processen.

Forskningsprojektet 'DIGNICARE' vil bidrage med ny viden ved at undersøge forsøg på at forbedre kvaliteten af omsorg og omsorgsarbejde i den danske ældrepleje. Her forsøger man under overskriften 'værdig ældrepleje' at forbedre omsorgen gennem en række forskellige tiltag. Gennem udvikling af nye teoretiske forståelser af værdighed som 'koreografier', og etnografiske studier af to typer tiltag til at fremme værdig ældrepleje, hhv. styrket relations-faglighed og større kontinuitet i plejen, udforsker forskningsprojektet, hvordan værdig ældrepleje forstås og skabes i praksis. [\[Læs om projektet her\]](#)⁴⁸

Værdig behandling af arbejdsløse borgere

I mange vestlige lande findes der områder, som er afkoblet fra den økonomiske vækst omkring storbyer, og derfor er præget af større arbejdsløshed og lavere indkomst. Tidligere undersøgelser har vist, at det at leve i et lokalsamfund, som er præget af social og økonomisk armod, har konsekvenser for den enkelte både i forhold til, hvordan den enkelte person har det, og for hvordan personen agerer politisk. I forskningsprojektet 'INDIGMA – Experiences of (in)dignity from the margins' følger lektor Magnus Paulsen Hansen og lektor Sabina Pultz fra hhv. Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv og Institut for Mennesker og Teknologi ved Roskilde Universitet, sammen med deres forskningsgruppe, arbejdsløse borgere i udkantsområder i Danmark, USA og Frankrig.

Forskerne laver etnografisk følgeforskning af arbejdsløse borgere i de tre lande over en længere periode for at sammenligne borgernes erfaringer i deres møder med lokalsamfund, arbejdsmarked og velfærdsstat. Det skal give forskerne en forståelse for borgernes oplevelser af værdighed og uværdighed for eksempel i mødet med velfærdsstaten. Resultaterne af forskningsprojektet skal bl.a. formidles gennem en udstilling på Forsorgsmuseet i Svendborg. [\[Læs om forskningsprojektet her\]](#) ⁴⁹

Frivillighed i den kommunale 'Housing First'-indsats

I 2023 vedtog Folketinget en lovændring, som har til formål at omlægge indsatsen med hjemløshed med målsætninger om at udbrede 'Housing First'-tilgangen, reducere antallet af hjemløse borgere og gøre op med langvarig hjemløshed. Lovændringen stiller nye krav til bostøttearbejdet og til inddragelsen af frivillige i den svære overgang for de hjemløse, fx ved at hjemløse kun må opholde sig på et herberg i tre måneder, hvor der før var der god tid på herbergerne til at hjælpe hjemløse på vej og inddrage frivillige i arbejdet. Lovændringen betyder også at bostøtten primært skal udføres af kommunale bostøttemedarbejdere og foregå i de (tidligere) hjemløses eget hjem, hvilket stiller store krav til de bostøttemedarbejderne og til de frivillige – og kræver udvikling af nye metoder til inddragelse af frivillige i arbejdet. Forskningsprojektet 'Integration af frivillighed i den kommunale Housing First-indsats – en styrket indsat for borgerne', som ledes af lektor ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, Catharina Juul Kristensen, undersøger inddragelsen af frivillige i den kommunale Housing First-indsats for hjemløse i overgangen til egen bolig gennem metodeudvikling og forskning. Undersøgelserne udføres i samarbejde med WeShelter (Fonden Missionen Blandt Hjemløse) og tre danske kommuner. Formålet med projektet er at bidrage til at skabe et for de hjemløse meningsfuldt liv i egen bolig, reducere hjemløshed, social isolation og ensomhed, og skabe grundvidenskabelig viden derom. [\[Læs om projektet her\]](#) ⁵⁰

Kortlægning af flyttemønstre i Danmark

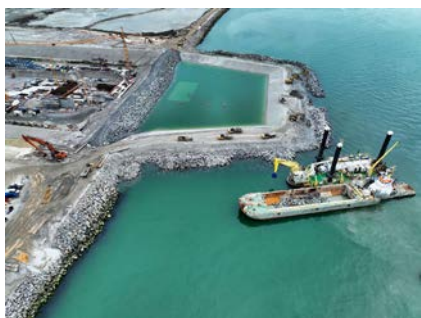
Der er en fremherskende fortælling om, at vi i stadig højere grad flytter fra by til land. En tendens, der populært kaldes 'modurbanisering' – altså det modsatte af bevægelsen fra land til by, som historisk set har været den dominerende retning for vores flyttebevægelser. Tendensen ses især i København Kommune, hvor der over de seneste fem år har været en negativ nettotilflytning. Det gennemgående argument er, at det især er børnefamilierne, der søger mod landlige omgivelser væk fra storbyen – ud fra et ønske om at komme tilbage til det stille, trygge liv, som de husker fra deres egen opvækst. Men den fortælling mener ph.d.-stipendiat på Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, Peter Højrup Søder, mangler vigtige nuancer. Peter forsker i landdistriktsplanlægning og bosætning i Guldborgsund Kommune, hvor han går i dybden med flyttemønstre og netop har præsenteret delresultaterne fra sit ph.d.-projekt for kommunen. Guldborgsund Kommune ligger godt halvanden time i bil syd for København og bl.a. er kendetegnet ved at være udfordret af affolkning. Med en hidtil uset detaljeringsgrad kortlægger Peter Højrup Søder alle adresseændringer i kommunen siden 2007 – både til- og fraflytninger og interne bevægelser, hvilket udgør mere end 110.000 registreringer. Forskeren har indtil nu bl.a. erfaret, at over 60 % af alle husstande, der flytter

til, eller internt, i kommunen er voksne personer, der flytter alene, mens knap 6 % er børnefamilier. Langt de fleste tilflyttere er desuden fra nabokommunen Lolland. Kun 0,05 % af alle tilflytninger er familier fra København, der flytter til en landzone. Viden der kom bag på Guldborgsund Kommune, som håber forskningsprojektet kan hjælpe kommunen blive klogere på, hvordan de tiltrækker og fastholder nye indbyggere.

Målet med forskningsprojektet er dels at bidrage med vigtig viden om anvendelse af offentlige registerdata, men også en model, der skal bistå kommunens strategiske planlægningsarbejde, som kan bruges af andre kommuner og måske endda på regionalt niveau.

Ph.d.-projektet afsluttes i 2025, og resultaterne publiceres løbende i videnskabelige artikler. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁵¹

Udvikling af by og land på tværs af Femern Bælt

Hvordan kommer den fremtidige Femern Bælt-region til at se ud i forhold til turisme, bosætning og bæredygtig omstilling? Og hvordan kan de gamle historiske havnebyer få nyt liv? Det sætter et dansk-tysk forsknings- og netværkssamarbejde spotlys på. Bag initiativet 'Fehmern BELT Region – Plan & Netværksinitiativ' står Roskilde Universitet, Technische Hochschule Lübeck og tegnestuen Rural Agency. Projektleder i Femern-Bælt-initiativet er postdoc på Institut for Mennesker og Teknologi ved Roskilde Universitet, Majken Toftager Larsen. Parterne er drevet af en fælles vision om en ny tilgang til by- og landdistriktsudvikling i Femern Bælt-regionen, der strækker sig fra Køge til Lübeck.

Ud over at skabe en fælles og lokalt forankret vision for Femern Bælt-regionen er ambitionen også at skabe et dansk-tysk netværk for planlægningsmyndigheder og andre relevante aktører, som fører til mere samarbejde og inspiration på tværs af grænsen. Et af de første konkrete initiativer var en tredages workshop fra den 29. november til 1. december 2023 i Stubbekøbing. Den blev afholdt i samarbejde med den erhvervsdrivende fond 4850 og Guldborgsund Kommune. Her lavede 38 studerende fra planlæggeruddannelser på Roskilde Universitet og Technische Hochschule Lübeck feltundersøgelser og kom med forslag til udviklingsstrategier for Stubbekøbing i dialog med lokale aktører. De tyske studerende bidrog med erfaringer fra havneudviklingen i den nordtyske by Neustadt, hvor de har arbejdet med løsning af lignende problematikker siden foråret 2023. [[Læs om forsknings- og netværkssamarbejdet her](#)] ⁵²

Svensk-dansk task force til at støtte kommuner i den grønne omstilling

Klimakrisen er vor tids største udfordring, som forskningsverden, virksomheder, det offentlige og borgere i fællesskab skal finde løsninger på. En måde at løse udfordringen på er at bruge data og digital teknologi til at drive innovation. Kommuner og regioner er forpligtet til at bidrage til den grønne omstilling, men mangler ofte kompetence og ressourcer.

I forskningsprojektet 'Innotech – TaskForce', som, fra Roskilde Universitets side, ledes af lektor Benedicte Fleron fra Institut for Mennesker og Teknologi, i samarbejde med Gate 21, DTU og RISE Research Institute of Sweden, etableres og operationaliseres en taskforce bestående af folk fra offentlige organisationer samt universiteter og virksomheder. Taskforcen vil fremme innovationer inden for smart specialisering rettet mod grøn omstilling, bæredygtige byer og landdistrikter. Gruppen skal sikre, at løsninger udvikles efter ensartede principper baseret på standarder, arkitektoniske principper med mere, så løsninger lettere kan skaleres op og komme flere til gode. Taskforcen har særligt fokus på metoder og processer, der egner sig til teknologitunge dataprojekter. Projektet vil bl.a. lave demonstrationer/test i temaer som klima/vand, 3D byudvikling og mobilitet i by og land. Der skal også udvikles et procesværktøj og skabes en platform, der gør projektet selvbærende efter den 3-årige projektperiode. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁵³

Green Mobility Shift: Borgerinddragelse for grøn mobilitet i hovedstadsområdet

CO₂-udledningen fra transport stiger, og det samme gør bilsalget. Derfor er det nødvendigt at styrke udviklingen af en mere attraktiv grøn mobilitet, dér hvor folk efterspørger og bruger aktiv transport, såsom gang og cykel, og kollektiv transport. Men tidligere erfaringer har vist, at det ikke er nok blot at levere nye teknologier såsom apps, elcykler og el-scootere. Teknologien i sig selv får ikke flere til at lade bilen blive hjemme. I stedet skal mennesker være i fokus, hvis der skal skabes forandring, og ved at inddrage beboerne gives legitimitet til investeringer i grøn mobilitet.

Med fokus på at inddrage folk i trafikplanlægningen vil projektet 'Green Mobility Shift', det ledes af Gate21 og som lektor Katrine Hartmann-Petersen fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet deltager i, styrke den grønne mobilitet. Partnerskabet bag projektet, som består af øresundsregionens to transportselskaber og to regioner, ser ideelle betingelser for at fremme efterspørgslen efter alternativer til privatbilen i hovedstadsområdet, da det er en stærkt forbundet region med et veludviklet kollektivt netværk. De er derfor gået sammen med kommuner, forskningsinstitutioner og civile organisationer om at udvikle en dansk-svensk model, kaldet SHIFT. Med SHIFT fremmes borgernes omstilling til bæredygtige transportformer gennem en mere helhedsorienteret planlægning, som tager udgangspunkt i og søger at påvirke borgernes efterspørgsel efter grøn transport.

Den nye model vil adskille sig fra traditionel transportplanlægning, som typisk projekterer transportefterspørgsel og leverer infrastruktur, der matcher den. Projektet vil resultere i en gennemprøvet SHIFT-model, der vil fremme skiftet til grøn mobilitet, og som vil blive forankret i transportvirksomhederne i Øresundsregionen. Modellen skal fungere som beslutningsgrundlag for den kollektive trafik og regionerne i deres strategiske indsats for den grønne omstilling af transport. [[Læs om projektet her](#)] ⁵⁴

Smart cities

I et forskningsprojekt undersøger lektor Jacob Rasmussen, fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv ved Roskilde Universitet, byudviklingen i Johannesburg, Mumbai og Nairobi. Forskerne i projektet undersøger 'smart cities', dvs. digitale infrastrukturer, som er nødvendige faciliteter for at få informationsteknologier til at fungere - som fx adgang til internet og telekommunikation - og teknologiske løsninger på urbane problemer. Projektet, som har særligt fokus på nye former for borgerskab, der opstår som konsekvens af 'smart city'-initiativer, består af tre casestudier fra forskellige byer, Johannesburg i Sydafrika, Mumbai i Indien og Nairobi i Kenya. De tre byer har til fælles, at de er regionale økonomiske og teknologiske centre og har planer for, hvordan de vil integrere 'smart cities'-teknologier. Samtidig er alle tre byer karakteriseret ved social og økonomisk ulighed, hvor uformelle og ikke planlagte bydele ligger tæt på indelukkede overklasse-beboelseskvarterer. Disse fælles karakteristika gør de tre byer velegnede til at undersøge sammenhængen mellem topstyrede visioner for teknologisk smarte byer og praktiske udfordringer om inklusion og adgang. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁵⁵

Mere robust offentlig styring i turbulente tider

Den seneste tid har set en finanskrisen, tørker, oversvømmelser, flygtningestrømme, en global pandemi og senest en krig - alle hændelser, som har påvirket den offentlige sektors evne til at levere stabil offentlig service og planlagte systemiske ændringer. Et EU-forskningsprojekt kaldt 'ROBUST' med professor Jacob Torfing fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv ved Roskilde Universitet i spidsen undersøger nu, hvordan den offentlige sektor kan realisere de presserende ambitioner om at beskytte demokratiet og velfærdsstaten og samtidig omstille sig til større lighed og bæredygtighed, når planerne jævnligt bliver skubbet til side. Målene med forskningsprojektet er at bidrage med viden, som kan bruges på de forskellige niveauer af offentlig styring, samt at skabe et læringsfællesskab både online og i virkeligheden for at sikre, at resultaterne er forankret i praktiske overvejelser, og at de bliver brugt af relevante aktører. [[Læs om EU-forskningsprojektet her](#)] ⁵⁶

Kortlægning af magtforholdene på klimaområdet

Klima fylder meget i medierne i disse år, men hvem er aktørerne, som har indflydelse på klimapolitikken – både meget synligt i medierne og uden for offentlighedens bevågenhed? Det har professor Mark Blach-Ørsten fra Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab på Roskilde Universitet og lektor Anton Grau Larsen fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv fra Roskilde Universitet nu kortlagt i forskningsprojektet 'Who Makes the Climate News? 'Loud' and 'Quiet' Sources and the Critical Role of Journalism'.

Forskerne kombinerer magt- og medieanalyse for derigennem at kortlægge aktørerne i klimapolitik, og undersøge såkaldte 'larmende' og 'stille' kilder på klimaområdet. De 'larmende' aktører er til stede i medierne og deltager aktivt i debatten, og kategorien rummer blandt andet politikere eller ngo'er. De 'stille' aktører søger derimod at påvirke klimadagsordenen uden for offentlighedens bevågenhed ved hjælp af fx lobbyarbejde. Det kan for eksempel være repræsentanter fra tung industri, store CO₂-udledere med flere, som kan have gode forbindelser til politikere og andre magthavere. Kortlægning af 'larmende' og 'stille' aktører kunne give et billede af, hvor de mest magtfulde aktører på klimaområdet befinder sig, og et af målene med projektet er at klæde journalister bedre på til at kunne overskue de magtfulde aktører, der ikke er så synlige, og ikke befinder sig de steder, hvor journalisterne selv er som fx Christiansborg. [\[Læs om forskningsprojektet her\]](#) ⁵⁷

Samfundsvidenskabernes videnskabsteori og nutidens store kriser

Positivism, kritisk realisme eller konstruktivism. Begreber, som man måske umiddelbart kun forbinder med teoretisk forskning og akademiske diskussioner. Men i den nye bog 'Videnskabsteori i praksis' fastslås det, at forskeres videnskabelige tilgang faktisk betyder meget for, hvordan man som borger og samfund orienterer sig i forhold til aktuelle problemer som fx økonomi, klima, krænkelser og populisme. Bogen er skrevet af to forskere fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, lektor Hubert Buch-Hansen, som underviser og vejleder i videnskabsteori og grøn omstilling, og lektor Peter Nielsen, som underviser og vejleder i videnskabsteori og politisk økonomi.

Bogen beskriver de præmisser, samfundsvidenskabelig forskning bygger på, og hvordan man selv kan anvende videnskabsteori. Endelig relateres forskningens forskellige videnskabelige tilgange til nutidens problemer, hvilket skal bidrage til at gøre det nærværende for studerende, hvad videnskabsteoretiske valg betyder for den viden, de producerer. De to RUC-forskere fik i 2022 Lærebogsprisen – Danmarks største faglitterære pris uddelt af forlaget Samfundslitteratur – for deres forslag til bogen, som nu er blevet til virkelighed i form af 'Videnskabsteori i praksis'. [\[Læs om bogen her\]](#) ⁵⁸

Sammenhæng mellem luft- og støjforurening og infertilitet

En undersøgelse, ledet af miljøforsker Mette Sørensen fra Institut for Naturvidenskab og miljø på Roskilde Universitet, har som en af de første i verden kortlagt sammenhængen mellem luftforurening, vejstøj og risikoen for infertilitet. Forskerne finder, at luftforurening, målt som koncentrationen af partikler i luften, har en signifikant sammenhæng med mandlig infertilitet. Studiet viser, at for hver gang luftforureningen stiger med 5 mikrogram partikler per m³, øges risikoen for mandlig infertilitet med hele 44 %. Forskerne har dog ikke fundet en tilsvarende sammenhæng mellem luftforurening og kvindelig infertilitet. Teorien er, at luftforurening kan have en direkte toksisk effekt på sædceller og dermed forringe den reproduktive evne hos mænd. Studiet viser også, at vejstøj kan have en negativ effekt på fertiliteten hos kvinder over 35 år. Risikoen for infertilitet hos denne gruppe stiger med 13 % for hver gang vejstøjen stiger med 10 decibel. Forskerne antager, at vejstøj kan føre til øget stress og forringet søvn, hvilket kan påvirke kvinders evne til at blive gravide. For kvinder under 35 år fandt forskerne ingen klar sammenhæng. Forskernes resultater tyder også på, at vejstøj muligvis kan påvirke fertiliteten hos mænd, men her er resultaterne ikke så entydige som for kvinder.

Undersøgelsen er baseret på data fra over 525.000 mænd og 377.000 kvinder i alderen 30-45 år, som boede i Danmark mellem 2000 og 2017. Alle personer i undersøgelsen boede sammen med en partner og havde enten ingen eller kun ét barn. Dermed havde forskerne sammensat en studiepopulation, hvor deltagerne med høj sandsynlighed forsøgte at blive gravide i løbet af studieperioden. Ved hjælp af avancerede matematiske modeller har forskerne beregnet niveauerne af både vejstøj og luftforurening ved deltagernes hjemmadresser og sammenholdt disse med infertilitetsdiagnoser baseret på data fra landets fertilitetsklinikker. I alle undersøgelsens resultater er der taget højde for forskelle i deltagernes uddannelse og indkomst. Studiet, som er det største af sin slags, markerer en milepæl inden for forskning i miljøfaktorer og reproduktiv sundhed. [[Læs om undersøgelsen her](#)]⁵⁹ [[Læs om forskningen her](#)]⁶⁰

Etik og jura på det bioretlige område

Det har stor betydning for menneskers liv og livskvalitet, hvordan samfundet stiller sig i forhold til aktuelle emner som fx abort, fertilitetsbehandling, organdonation, aktiv dødshjælp og surrogatmoderskab. Samtidig er det temaer, hvor ret og etik i høj grad overlapper hinanden. Det er omdrejningspunktet for den nye bog 'Bioret og bioetik', som professor i etik, Thomas Søbirk Petersen, fra Roskilde Universitet og professor i sundhedsret, Janne Rothmar Hermann, fra Københavns Universitet har skrevet. I bogen viser forfatterne hvor vigtigt samarbejdet mellem jura og moralfilosofi er, når beslutningsgrundlaget for komplicerede emner ønskes forbedret og hvordan etikken spiller en afgørende rolle i etableringen af love og kan kvalificere retspolitiske overvejelser. Målet med bogen er at være med til at forklare, hvorfor lovgivningen ser ud, som den gør.

Bogen 'Bioret og bioetik' henvender sig til jurastuderende, filosofistuderende og andre, der interesserer sig for spillet mellem ret og etik inden for en række aktuelle tematikker. [[Læs om bogen her](#)]⁶¹

Bedre behandling til psykisk syge med multisygdom

Det er velbeskrevet i flere kvantitative undersøgelser, at mennesker med psykiatriske diagnoser får ringere behandling i det somatiske sundhedsvæsen. På trods af at sundhedsvæsenet er velreguleret, højt specialiseret og generelt leverer høj kvalitet, tyder det dermed på, at der findes ulighedsskabende forhold. Men der vides meget lidt om, hvorfor og hvordan denne ulighed opstår. Derfor er der brug for kvalitativ viden, der kan forstå og forklare, hvad det er, der helt konkret sker, der potentielt er ulighedsskabende, samt udvikling af praksis i en ligheds-skabende retning. Netop dét er fokus for forskningsprojektet 'SOMPSYK II', som postdoc ved Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab på Roskilde Universitet, Iben Charlotte Aamann, er en del af. Metodisk bygger projektet på samskabelse, hvor både professionelle og patienter bidrager med deres erfaringer med det somatiske sundhedsvæsen. Workshops, baseret på tidligere indsamlede borgerfortællinger og feltnotater, danner grundlag for refleksion og problemløsning. Professionelle fra både almen praksis og kommuner inddrages som medforskere. Formålet med forskningsprojektet er at forbedre behandlingen for psykisk syge borgere med multisygdom, som vil være til gavn for både borgerne, der vil opleve bedre behandling, samt for de professionelle, fordi handlemuligheder udgør et centralt bolværk mod udbrændthed. [[Læs om forskningsprojektet her](#)]⁶²

Øget lighed i diabetesbehandling

Diabetesbehandling skal i fremtiden, i højere grad end i dag, tage udgangspunkt i den enkelte patients situation og behov. Mødet mellem sundhedsvæsen og patient skal ske på patientens præmisser og uden at være afhængigt af vedkommendes sundhedskompetencer. I forskningsprojektet 'Organisatoriske sundhedskompetencer i ambulatoriet: Patientinvolvering, dialog og handling' vil postdoc Iben Charlotte Aamann fra Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab på Roskilde Universitet, bidrage til udviklingen af fremtidens differentierede diabetesbehandling.

Forskningsprojektet udspringer af et eksisterende udviklingsprojekt, under Steno Diabetes Center Sjælland, som handler om organisatoriske sundhedskompetencer (OSK) og foregår i et ambulatorium, hvor der behandles diabetiske fodsår. OSK er et lovende koncept for øget lighed, fordi blikket drejes væk fra patienternes "manglende evner" til at begå sig i sundhedsvæsenet. I stedet er fokus på, hvordan sundhedsvæsenets ofte udviklede organisering og kommunikation kan gøres mere tilgængelig. Målet er at involvere patienternes erfaringer og perspektiver i arbejdet på en systematisk og omfattende måde. Gennem samskabende metoder skal projektet få patienter, pårørende og andre aktører til at deltager aktivt som medforskere i frembringelsen af de endelige resultater. [\[Læs om forskningsprojektet her\]](#) ⁶³
[\[Læs mere om patientinvolvering her\]](#) ⁶⁴

Tværfaglige tilgange til uligheder i sundhed, 1800-2022

Dybtgående, strukturelle uligheder i sundhed er en af de største udfordringer, verden har stået over for. COVID19-pandemien er et godt eksempel, der fremhæver behovet for forskning, indsigt og handling for fremtidige generationer kan tackle sådanne udfordringer.

Projektet The Great Leap er et internationalt, multidisciplinært netværk, der har til opgave at samle ekspertise, teknikker, indsigt og data. Målet er at skabe det første internationale sammenlignelige datasæt med historisk dødsårsagsdata på individuelt niveau. Forskerne vil desuden udarbejde innovative analytiske værktøjer til at analysere datasættene med og skabe indsigt i, hvordan denne information kan bruges i den nuværende folkesundhedspolitik og praksis. Netværket omfatter en bred vifte af akademisk ekspertise inden for historie, samfundsvidenskab, biovidenskab og epidemiologi og involverer både universitets-, forsknings-, regerings- og (internationale) sundhedsinstitutioner og -organisationer. Netværket har desuden bevidst valgt en afbalanceret kønsfordeling, en andel på godt 50% af unge forskere og tillige en lille overvægt af forskere fra de østeuropæiske lande. Ved at fremme styrkerne ved dette multidisciplinære og mangfoldige netværk, sigter The Great Leap på at opnå en større forståelse af oprindelsen og drivkræfter bag sundhedsuligheder på tværs af regioner og lande i Europa og udenfor.

Lektor Maarten van Wijhe fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet deltager i projektet fra Danmark, og han er samtidig med i ledelsen af en arbejdsgruppe, der skal skabe analytiske beregnings- og visualiseringsværktøjer til anvendelse på nye forskningsspørgsmål. [\[Læs om projektet her\]](#) ⁶⁵

Online katalog over patologi-prøver skal fremme forskningen i infektionssygdomme

Med ph.d.-projektet 'PandemiX Pathology Collections Webpage' vil Jon Bang Ploug, som er ph.d.-studerende på Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab ved Roskilde Universitet, skabe et centralt onlinekatalog, der viser sjældne og mangfoldige historiske patologiprøver fra forskellige europæiske institutioner. PandemiX Pathology Collections-projektet vil bidrage til bevarelse af viden, fremme af forskning og fremme af relevant viden i lyset af de løbende udfordringer, som infektionssygdomme udgør. Ved at digitalisere og bevare uvurderlige samlinger af patogen-prøver søger forskningsprojektet at fremhæve prøvernes videnskabelige og historiske betydning og sikre, at den viden, de indeholder, ikke går tabt.

Projektet sigter mod at bygge bro mellem fortiden og nutiden og afsløre ufortalte historier bag disse historiske prøver. Ved at fremme samarbejde mellem institutioner, forskere og offentligheden er håbet at skabe en indvirkning på forståelsen af infektionssygdomme og inspirere andre til at fortsætte med at udforske området. [\[Læs om projektet her\]](#) ⁶⁶

Planlægning af pandemiberedskab gennem indsigt i historiske sygdomme

COVID-19 har gjort hele verden opmærksom på, hvor stor en effekt en pandemi kan have på samfundet, og for at være rustet til fremtidige pandemier er det værdifuldt at studere fortidige pandemier. Det skaber lektor Maarten van Wijhe fra Institut for Mennesker og Teknologi på

Roskilde Universitet indsigt i med forskningsprojektet 'Post-pandemic infectious disease landscapes: interactions across time and space', hvor forskeren undersøger, hvordan epidemier og pandemier forstyrrer de normale epidemiologiske mønstre for andre infektionssygdomme. Det kan for eksempel føre til ændringer i sæsonvariation, aldersmønstre, geografisk fordeling og sværhedsgrad. Der er begrænset viden om, hvordan infektionssygdomme påvirker hinanden, og hvordan det udspiller sig på befolkningsniveau. Det handler også om, hvordan samfundet kan forberede sig på perioderne efter en pandemi for eksempel ved at få flere senge på børneafdelinger, hvis der forventes en stigning i børneinfektioner, eller en tidligere kampagne for influenzavaccinationer end normalt, hvis sæsonen forventes at blive anderledes. For at opnå indsigt historiske pandemier og epidemier vil Maarten van Wijhe se på data over en lang tidsperiode og med høj sygdomsbyrde og flere pandemier. Helt konkret vil forskeren undersøge to pandemier i henholdsvis 1889-92 og 1918-20. Selvom oplysningerne er gamle, kan de vise nogle mønstre, som er brugbare i dag. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁶⁷

Kortlægning af komplekse udfordringer, såsom klimaforandringer og pandemier

Lektor emeritus i matematik ved Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet, Bernhelm Booß-Bavnbek, er hovedredaktør på tobindsværket 'Multiplicity of Time Scales in Complex Systems Challenges for Sciences and Communication', hvori forskere kortlægger, hvordan de komplekse udfordringer, verden står over for i dag, viser sig på forskellige måder og i forskellige tempi. Værket indeholder mere konkret 29 casestudier om det, forskerne betegner som 'komplekse systemer' over en bred kam og fra ganske forskellige områder, fra dannelsen af galakser til styring af bytrafik, økonomiske opsving og formdannelsen ved celler i embryologi osv. Forskerne beskriver, hvordan problemerne kan være forbundne, men også kræver forskellige løsninger, hvor nogen fx haster mere end andre.

Tidsmæssige skalaer (MTS, Multiple Time Scales) refererer til de forskellige tidshorisonter, som processer i et system kan operere i. I komplekse systemer kan forskellige dele af systemet ændre sig og udvikle sig i forskellige tempi. For eksempel kan nogle processer ske meget hurtigt (nanosekunder, sekunder eller minutter), mens andre kan tage meget længere tid (dage, måneder eller år og århundrede). Et godt eksempel er klimaet: Vejret kan ændre sig fra dag til dag (kort tidsmæssig skala), mens klimaforandringer sker over årtier eller århundreder (lang tidsmæssig skala). På samme måde kan en celle i kroppen reagere på stimuli i løbet af sekunder, mens udviklingen af en sygdom kan tage år. At forstå MTS hjælper med at forklare, hvordan forskellige dele af et system interagerer og påvirker hinanden på forskellige tidshorisonter, hvilket kan være afgørende for at forudsige systemets adfærd og træffe velovervejede beslutninger. [[Læs bind I her](#)] ⁶⁸ [[Læs bind II her](#)] ⁶⁹ [[Læs om to-bindsværket her](#)] ⁷⁰

Pandemier i de nordiske samfund

Professor Lone Simonsen fra Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet står i spidsen for et forskningssamarbejde på tværs af fire nordiske lande, som skal skabe større forståelse for fortidens pandemier i Norden for derigennem at være bedre klædt på til at reagere optimalt på nutidens og fremtidens pandemier. I forskningsprojektet 'Pathogens, Pandemics and the Development of Nordic Societies', som også kaldes NORDEMICS, analyserer forskerne unikke nordiske data for bedre at forstå den menneskelige oplevelse af smitsomme sygdomme. Forskerne undersøger, hvordan faktorer som urbanisering, øget handel og rejser, befolkninger i bevægelse, vacciner og klimaforandringer påvirker dynamikken i epidemiske og pandemiske infektioner. Det nordiske tværfaglige konsortium bag projektet undersøger systematisk historiske sundhedsdata for at forstå mønstre for spredning og sundhedsmæssig indvirkning af sådanne sygdomme i de nordiske lande gennem de seneste 300 år. Ud over Roskilde Universitet tæller forskningsprojektets centrale samarbejdspartnere forskere fra Universitetet i Oslo, Norge, Turun Yliopisto (University of Turku), Finland, Lunds Universitet, Sverige, og Københavns Universitet. [[Læs om forskningssamarbejdet her](#)] ⁷¹

Test til vurdering af risiko for tilbagefald for patienter med tyktarmskræft

Hvert år dør der på verdensplan omkring en million mennesker af tyktarmskræft. Kræftformen er en af de hyppigste, men på trods af succesfuld operation får op imod 30 % af patienterne tilbagefald indenfor de første fem år. Men nu har forskere fra Roskilde Universitet udviklet en test, som kan gøre os klogere på, hvilke patienter der får tilbagefald. Postdoc ved Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet, Stine Bull Jessen, står bag udvikling af testen, der kaldes AdhesionScore-testen. Ifølge forskeren er der stigende evidens for, at en operation for tyktarmskræft kan medvirke til udviklingen af tilbagefald. Der har hidtil ikke været værktøjer, der kunne forudsige, hvilke patienter der får tilbagefald. Men AdhesionScore-testen kan måle, hvordan kræftpatienter reagerer på en operation, og på den måde sige noget om risikoen for tilbagefald, hvilket er et værdifuldt værktøj for lægerne, når de skal planlægge efterbehandlingsforløbet for patienterne. Testen foregår rent praktisk ved, at man tager en blodprøve før og efter operationen, og ud fra cellernes aktivitet kan man afgøre, om der er en risiko for tilbagefald for patienterne. Ifølge forskeren kan den samfundsmæssige effekt af den nye test vise sig at være stor, og håbet er, at testen også vil kunne bruges på andre kræftformer. [[Læs om testen her](#)] ⁷²

Forskning i ny medicin mod resistente bakterier

FN forudsiger, at i 2050 kan op til 10 mio. mennesker årligt dø på verdensplan på grund af bakterieinfektioner, der er resistente over for medicin. Derfor er udviklingen af nye lægemidler og behandlingsformer utrolig vigtig. I forskningsprojektet 'Assemble Against Resistance' skal professor Håvard Jenssen fra Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet undersøge antimikrobielle peptider med henblik på at opdage ny medicin. Antimikrobielle peptider er små proteiner, der findes i alle levende organismer. De findes også i vores immunceller og er blandt andet en komponent i sved, spyt og på huden. Forskeren vil bruge både traditionelle kemiske og biologiske analyser, og Roskilde Universitets avancerede røntgenanlæg, RUCSAXS, vil også komme i spil. Ved hjælp af røntgenanlægget vil forskeren kunne studere peptiderne og deres interaktion med hinanden.

Udover at opnå ny viden om antimikrobielle peptider og deres rolle i bekæmpelse af lægemiddelresistens samt støtte den farmaceutiske industri i udviklingen af nye lægemidler, håber forskeren at fortsætte med at udvikle metoder til implementering af småvinklet spredning som et redskab i biomedicinsk forskning. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁷³

Antibiotika resistens-gener i bakterier

Bakterier forsøger hele tiden at finde nye måder til at slippe udenom vores behandling med antibiotika. Derfor er det afgørende, at man kontinuerligt kontrollerer, om bakterier fra alvorligt syge patienter er resistente over for antibiotika – og i så fald overfor hvilken type af antibiotika. Sammen med kolleger fra Rigshospitalet og Hvidovre Hospital har Lotte Jelsbak, lektor i molekylær og medicinsk biologi ved Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet, set nærmere på en række bakterieprøver, som ved en undersøgelse viste sig at have en ny og uventet måde at være resistent på. Bakterieprøverne viste resistens over for den type af antibiotika, der kaldes piperacillin/tazobactam, men samtidig var de ikke resistente over for de såkaldte cephalosporiner, hvilket ikke er normen, da resistensen normalt følges ad i de to typer antibiotika. Derfor undersøgte forskerne, om bakterierne havde udviklet en ny type resistens, og hvordan den i givet fald virker. Det viste sig, at bakterierne havde udviklet et nyt resistens-gen via en simpel mutation i et gen, som allerede er kendt for at kunne forårsage resistens på grund af et bestemt enzym. Den ændring betyder, at de beta-lactamase-hæmmere, som bruges til behandling, ikke længere virker nær så godt som tidligere. Forskerne i studiet har efterfølgende fundet flere eksempler på bakterier med netop den genvariant. Det viser, ifølge Lotte Jelsbak, at bakterierne hele tiden finder veje for at undgå, at behandling virker. [[Læs om studiet her](#)] ⁷⁴

**Citizen science kortlægger
udbredelsen af flåter**

Flåter kan i sig selv ikke forårsage en sygdom, men hvis en flåt bærer på en sygdom, kan den bringe sygdommen videre til et menneske gennem et bid. Derfor er det meget vigtigt at være sig mod det lille dyr. Det er baggrunden for, at professor (MSO) i molekylær- og medicinal-biologi Karen Angeliki Krogfelt, ph.d.-studerende Mette Frimodt Hansen og videnskabelig assistent Camilla Adler Sørensen fra Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet er i gang med et borgerinddragende forskningsprojekt, hvor borgere via hjemmesiden flåtinfo.dk kan registrere flåtbid og observationer af flåter. Indtil videre er der kommet over 2600 registreringer på hjemmesiden, som også indeholder undervisningsmateriale om flåtbid, samt forklaringen på hvordan man fanger flåter. Fra et flåtbid kan man risikere at få for eksempel en Borrelia-infektion, men også den nyere og mere alvorlige centraleuropæisk hjernebetændelse (TBE).

Selvom kun 14 danskere blev smittet med TBE i 2022, har tallet været stigende siden 2017. Og det er bekymrende. For uagtet at de fleste kun oplever let eller ingen sygdom efter et bid fra en flåt med TBE-virus, kan det føre til alvorlig sygdom, hvis viruset trænger ind i centralnervesystemet. Det indebærer, at man kan blive ramt af lammelser, at folk kan falde i koma eller i værste tilfælde dø. Især i bestemte områder i Sverige, bl.a. Sydsvrige, hvor mange danskere tager på ferie, er der rapporteret mange tilfælde af TBE. Forskningsprojektet er en del af et større EU-projekt om flåter, InterReg NorthTick-projektet, hvor syv lande i Nordsø-regionen (Norge, Sverige, Danmark, Tyskland, Holland, Belgien og Storbritannien) samarbejder om at løse udfordringer knyttet til flåter og flåtbårne sygdomme. Målet på sigt er, at man, med borgerinddragelse, vil kunne give den danske befolkning informationer om, hvor der er høj risiko for at få et flåtbid. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁷⁵

**Øget risiko for spredning af
sygdomme for tørkeflygtninge i
Somaliland**

Østafrika har i en årrække oplevet ekstrem tørke som følge af klimaforandringer, og i Somaliland, der har haft den værste tørke i 40 år, har den store mængde internt fordrevne folk, som er flygtet fra tørken, resulteret i opførelsen af store bynære lejre. Klimaforandringer påvirker også den globale risiko for og spredning af vektorbårne sygdomme. Særligt risikoen for malaria og denguefeber øges, da udbredelsen af myg, som er smittebærere af disse sygdomme, påvirkes af temperaturer og nedbør, og den ufrivillige flugt til bynære områder øger risikoen for at allerede sårbare mennesker eksponeres for malaria og denguefeber fra Østafrikas by-tilpassede, malaria-bærende myggear.

Forskningsprojektet 'Mitigating emerging climate-sensitive disease vectors amongst internally displaced communities in Somaliland', vil kaste lys på betydningen af klimaforårsagede risikoen og belastningen vektorbårne sygdomme udgør for flygtninge i lejrene, med fokus på små børn og gravide, som er særligt sårbare overfor konsekvenserne ved en infektion. Forskerne vil udvikle strategier og anbefalinger for at afbøde risikoen og belastningen fra klimadrevne vektorbårne sygdomme. De vil udvikle procedurer til at screene for og bestemme fordeling og overflod af myggevævere i udvalgte lejre og de omkringliggende samfund i Somaliland, og etablere procedurer til at måle og bestemme byrden af malaria og denguefeber og risikoindikatorer for sygdommene i udvalgte lejre og omkringliggende områder. Forskerne vil evaluere vejrmonstre i hele undersøgelsesperioden for at knytte ovenstående til klimaet i undersøgelsesområdet. Hvorvidt, hvordan og i hvilket omfang klimadrevet fordrielse forværrer eksisterende uligheder i adgang til forebyggelse, kontrol og behandling af vektorbårne sygdomme vil blive vurderet blandt husstande i internt fordrevne lejre. Undersøgelsen vil styrke den lokale kapacitet til vektorkontrol og overvågning i højrisikosamfund og styrke sundhedssystemet ved at anbefale sundhedssektoren for at mindske risici for vektorbårne sygdomme i internt fordrevne lejre og omgivende samfund og også skabe opmærksomhed om risici ved vektorbårne sygdomme og samfundsengagement for at afbøde disse udfordringer. Forskningsprojektet, som lektor ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, Louise Wiuff Moe, bidrager til, er et samarbejde mellem Københavns Universitet, Roskilde Universitet, University og Hargeisa (Somaliland) og Social Research and Development Institute (SORADI). [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁷⁶

Oget resiliens blandt internt fordrevne folk i Sahel-samfund

Sahel-samfund har vist stor evne til at tilpasse sig barske miljøforhold, hurtige miljøforandringer og konflikter gennem strategier som sæsonmigration og solidaritet. De kombinerede effekter af konflikter og klimaforandringer har dog tvunget 4 millioner mennesker til at flygte, hvoraf de fleste er internt fordrevne personer (IDP'er). Mange IDP'er slår sig ned i såkaldte periurbane områder i byer, hvilket skaber udfordringer såsom boliger, ressource tilgang, sundhed og uddannelse. I forskningsprojektet 'Strengthening the Resilience of Sahelian Societies' (STRESS), som ledes af lektor Nina Torm og lektor Eric Komlavi Hanonou, begge ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, undersøger hverdagsstyringen af IDP'er i periurbane områder i Burkina Faso og analyserer begrebet resiliens - evnen til at håndtere ydre forstyrrelser. Gennem tre arbejdsplaner analyserer STRESS forholdet mellem resiliens og frivillig (im)mobilitet på IDP-niveau, resiliens og fordrivelsesstyring på institutionelt niveau samt resiliens og solidaritet på samfundsniveau. Målet er at fremme inkluderende og robuste urbane styringspolitikker, der tager højde for IDP'ers trivsel og deres resiliensstrategier samt værtsamfund og deres lokale humanitære initiativer ved at producere og formidle viden og evidensbaserede anbefalinger til beslutningstagere og praktikere i Burkina Faso. Derudover sigter STRESS mod at styrke forskningskapaciteten i Sahel på disse aktuelle områder. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁷⁷

Bedre spildevandsløsninger i Ghana

Spildevandsplanlægning er et meget komplekst socialt og politisk felt, som inkluderer både offentlige, private, statslige og ikke-statslige aktører og institutioner. I forskningsprojektet 'SWASH' (Sustainable Wastewater Systems for Ghana) undersøger lektor Paul Stacey, lektor Jacob Rasmussen og postdoc Nina Torm fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv ved Roskilde Universitet, hvordan aktørerne på tværs af spildevandsområdet samarbejder. Projektet, som tager udgangspunkt i den hastigt voksende kystby Tema i Ghana, har særligt fokus på de uformelle og ikke-lineære processer, som opstår mellem private og offentlige instanser, når de skal finde sammen om udvikling inden for et komplekst felt, og hvordan dette påvirker udviklingen af spildevandsløsninger. 'SWASH'-projektets formål er at vende 'one-size-fits-all'-mentaliteten på hovedet og i stedet fokusere på, hvilken betydning de uformelle processer og rammer har, så man bedre kan tilpasse sig de faktiske sociopolitiske realiteter. [[Læs om projektet her](#)] ⁷⁸

Bæredygtig energiomstilling i den sydbaltiske region

Undervisning om brugen af vedvarende energi i det sydbaltiske område, øget opmærksomhed og kompetenceudvikling i energifællesskaber er de primære fokuspunkter for projektet 'Building Engagement to Accelerate Clean Energy Transitions in the South Baltic - BALTICBE-AT'. Projektet, der er en del af EU's Interreg South Baltic program, implementeres som en del af et internationalt fællesskab, som består af partnere fra Danmark, Sverige, Polen og Litauen og repræsenterer både det videnskabelige og lokalpolitiske miljø samt erhvervslivet. Fra Roskilde Universitet bidrager lektorerne Simon Bolwig, Maja de Neergaard og John Andersen samt adjunkt Sune Stoustrup, alle fra Institut for Mennesker og Teknologi til projektet, som University of Gdańsk (Polen) er projektleder på. Projektet vil undersøge og kortlægge behov for uddannelse af kommunalt ansatte med ansvar for energiudfordringer og lokale entreprenører. På baggrund af kortlægningen vil der blive udviklet forskellige typer uddannelse i form af onlinekurser, workshops og ekspertkonsultation. Målet for projektet er at udvikle en database over eksperter og formidle kontakten mellem eksperter og lokalsamfund, herunder både lokalpolitikere, entreprenører og enkeltpersoner, som har brug for støtte til specifikke energiomstillingsaktiviteter. [[Læs om projektet her](#)] ⁷⁹

Økonomisk bæredygtighed

Økonomisk bæredygtighed handler om at fremme vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle. Ydermere handler det også om at bygge robust infrastruktur, fremme inklusiv og bæredygtig industrialisering og understøtte innovation samt sikre bæredygtigt forbrug og produktionsformer. Endeligt handler det om at reducere ulighed i og mellem lande.

På Roskilde Universitet arbejdes med økonomisk bæredygtighed i projekter, der undersøger teknologistress og arbejdsmiljø. Der fokuseres på bedre psykosocialt arbejdsmiljø, selvstyrende teams, robotteknologi på hospitaler samt forbedring af arbejdsforhold for seniorer. Forskningen omfatter også digitalisering af små og mellemstore virksomheder samt cirkulær økonomi. Forskerne arbejder desuden med bæredygtige fødevarer systemer, rejeproduktion, og proteinrevolution fra organisk affald. Projekter undersøger også dilemmaer i den grønne omstilling, indfødte folks rettigheder, og privatstyrede pengeoverførsler i Afrika. Derudover fokuseres der på bedre kontrakter mellem den offentlige og den private sektor.

Alternative grønne fremtider

Når man taler om 'grøn vækst', menes der som regel økonomisk vækst, der er miljømæssig neutral eller til gavn for miljøet. Men hvis vi udfordrer forståelsen af grøn omstilling som noget, der er knyttet til vækst, kan vi drive den grønne dagsorden betydeligt fremad. Lektor Lone Riisgaard, som er leder af forskningsprojektet og lektor i udviklingsstudier, begge på Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, skal, sammen med de andre forskere på projektet 'Producing alternative green futures: Exploring interconnections between green transitions and socioeconomic and political organization', studere alternative bæredygtighedsprojekter i Indien, Sydafrika og Danmark.

I Sydafrika og Indien har man traditionelt haft et andet syn på relationen mellem mennesker og natur, og det kan give inspiration til det vestlige perspektiv, hvor naturen typisk er et undersystem til den menneskelige økonomi. Forskerne skal bl.a. studere en række økolandsbyer i Afrika og Indien, hvor man har fælles ejerskab over jord, produktion osv. [[Læs om forskningsprojektet her](#)]⁸⁰

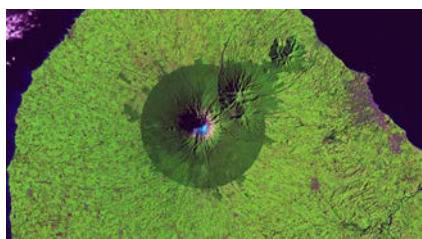
Mere bæredygtige og digitaliserede SMV'er

South Baltic Interreg-projektet med titlen 'CONSIDERATION', som er ledet af Roskilde Universitet og inkluderer partnere fra Tyskland, Polen, Litauen, Sverige og Danmark, søger at samskabe en åben læringsplatform for små og mellemstore virksomheder. Formålet er at støtte SMV'er med at skabe digital og bæredygtig udvikling. Baggrunden for projektet er, at de sydbaltiske regioner har udfordringer, idet store dele af deres, for det meste landlige, regioner halter efter landsgennemsnittet med hensyn til at anvende digitale teknologier. Flere undersøgelser viser, at en af hindringerne for digitalisering er manglen på digitale kompetencer i SMV'erne samtidig med manglen på tid og ressourcer. Derfor skal en interventionsstrategi være fleksibel, og værktøjerne skal være nemme at bruge, billige og let tilgængelige.

Erfaringer fra et tidligere projekt med titlen "Digitale Veje til Vækst", som RUC har deltaget i, viser, at når konsulenter laver digitaliseringsstrategier for virksomhederne, bliver disse strategier ofte ikke implementeret efterfølgende. Det peger på behovet for, at SMV'erne selv arbejder med deres digitaliseringsstrategi. Ifølge projektleder lektor Margit Neisig fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv ved Roskilde Universitet er digitalisering i bund og grund

et gør-det-selv-projekt. Alt skal ikke kun læres men også vedligeholdes og videreudvikles ved virksomhedens egen kraft. Erfaringerne viser også, at grøn omstilling, klimatilpasning, bæredygtighed og cirkulær økonomi nu er de mest effektive incitamenter for virksomheder til at øge deres digitale rejse. [\[Læs om projektet her\]](#)⁸¹

Nytænkende tidsskrift om cirkulær økonomi får base på Roskilde Universitet

'The Journal of Circular Economy' har siden starten i efteråret 2022 publiceret videnskabelige artikler om forskellige aspekter af cirkulær økonomi – lige fra teorier om, hvordan man omstiller til cirkulær økonomi over livscyklusanalyser til cirkulær økonomi indenfor minedrift og den kemiske industri. Tidsskriftet for Cirkulær Økonomi er et tværfagligt tidsskrift, der har til formål at give praktiske råd til virksomheder, beslutningstagere og civilsamfundet om at fremskynde overgangen til en mere cirkulær økonomi.

Tidsskriftet har fået base på Roskilde Universitet, og Julian Kirchherr, lektor på Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv, står i spidsen for gruppen af redaktører. Ifølge forskeren understreger RUC, ved at stå for administration og udgivelse af The Journal of Circular Economy, at universitetet indtager en fremtrædende position, både hvad angår bæredygtighed og akademisk tyngde, og mener, at det er essentielt, at tidsskriftet har fokus på at være nytænkende og dermed adskille sig fra de andre tidsskrifter inden for feltet. [\[Læs tidsskriftet her\]](#)⁸² [\[Læs om tidsskriftet her\]](#)⁸³

Transnationalt netværk for cirkulær, grøn og økonomisk omstilling i byggebranchen

Forskningsprojektet 'Cirkular South Baltic' fokuserer på at fremme grøn omstilling i bygge- og anlægssektoren, hvilket gavner både miljøet og den regionale konkurrenceevne. Ved at fremme innovation og samarbejde på tværs af grænser sigter projektet mod at reducere sektorens miljøpåvirkning samtidig med, at støtte virksomheder i at implementere bæredygtige praksisser. Projektet, som ledes af lektor Thomas Budde Christensen fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, vil skabe et transnationalt netværk af fageksperter og interessenter for at udvikle cirkulære løsninger, der baner vejen for en mere bæredygtig og konkurrencedygtig byggeindustri i det sydbaltiske område. [\[Læs om forskningsprojektet her\]](#)⁸⁴

Netværk for europæiske fødevarer systemer

Det europæiske fødevarer system står over for store udfordringer med at sikre bæredygtig produktion, distribution og forbrug af fødevarer, samtidig med at det skal håndtere konsekvenserne for ernæring, samfundet og miljøet. Forskningsprojektet 'Food Systems Science Network' (FoSSNet) er dedikeret til at etablere et varigt pan-europæisk netværk for fødevarer systemvidenskab, der fremmer åben og inkluderende videnskab og uddannelse for transformation af fødevarer systemer. Projektet ledes af Roskilde Universitet og er et samarbejde mellem flere europæiske uddannelsesinstitutioner og virksomheder inden for branchen. Fra Roskilde Universitet deltager lektor Stine Rosenlund Hansen, adjunkt Ane Kirstine Aare og professor Niels Heine Kristensen, alle fra Institut for Mennesker og Teknologi, i projektet.

FoSSNet har til formål at undersøge utilstrækkelighederne i det nuværende videns- og innovationssystem (K&I) inden for det Europæiske Forskningsområde (ERA). Ved at styrke og udvide akademiske netværk søger vi at etablere en ny K&I-styringsstruktur, der kan imødekomme de nye udfordringer med at sikre Europas ernæring på en sund, bæredygtig og retfærdig måde. Forskerne integrerer viden og perspektiver fra biologi, ernæring og ingeniørarbejde til etnografi, sociologi, økonomi og jura. Ved at fremme samarbejde mellem academia, beslutningstagere, industri og samfund skal projektet sikre omfattende og effektive løsninger for et sundere, mere retfærdigt og bæredygtigt fødevarer system.

FoSSNet er finansieret gennem Horizon Europe. Projektet løber over en 4-årig periode og bidrager direkte til EU's Farm to Fork-strategi og FOOD2030-prioriteter. [\[Læs om netværket her\]](#)⁸⁵ [\[Find netværket her\]](#)⁸⁶

**Byers bæredygtige
fødevaresystemer**

I det internationale forskningsprojekt 'FOOD TRAILS' er Niels Heine Kristensen, der er professor på Institut for Mennesker og Teknologi ved Roskilde Universitet og leder af den danske del af forskningsprojektet, med til at udvikle metoder, som europæiske byer kan bruge i deres fødevarepolitikker. Formålet med projektet er at opbygge og dele evidens, som beslutningstagere kan bruge i opbygning af mere bæredygtige fødevaresystemer med særlig fokus på at styrke regionale og cirkulære fødevaresystemer. Det sker ved hjælp af såkaldte living labs, der er inddragende metoder, som bliver benyttet og evalueret i konkrete praksisser i byerne på tværs af Europa. Roskilde Universitet og Københavns Kommune står for den danske del af projektet, hvor København er en af projektets 11 partnerbyer. Roskilde Universitet arbejder tæt sammen med Københavns Kommune for at undersøge, hvordan offentlige indkøb kan bruges til at udvikle bæredygtige cirkulære fødevaresystemer, der bygger videre på Københavns Kommunes erfaring med offentlige indkøb af økologisk mad og kommunens arbejde med at finde metoder til at realisere den nye mad- og måltidsstrategi. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁸⁷

**Mere bæredygtige
fødevaresystemer**

Store landbrugsvirksomheder, der dyrker afgrøder uden hensyntagen til økosystemets langsigtede bæredygtighed. Supermarkeds kæder, der ikke prioriterer lokale og bæredygtige forsyningskæder. Eller globale fastfoodkæder og fødevarerproducenter, der ikke prioriterer ernæringsmæssig kvalitet eller bæredygtige produktionsmetoder. Der er mange eksempler på presserende udfordringer med vores fødevaresystemer, ikke blot i Danmark, men også på globalt plan.

I et forskningsprojekt dykker forskere fra Roskilde Universitet, ledt af lektor i bæredygtige fødevaresystemer på Institut for Mennesker og Teknologi ved Roskilde Universitet Stine Rosenlund Hansen, sammen med europæiske kolleger ned i udfordringerne og mulighederne inden for bæredygtige fødevaresystemer for at bidrage til langsigtede løsninger. På et overordnet plan skal projektet styrke og udvikle europæisk tværfaglig forskning og samarbejde inden for bæredygtige fødevaresystemer. Forskningsprojektet har til formål at kunne kvalificere de politiske beslutninger, der bliver truffet inden for bæredygtig omstilling, når det gælder fødevaresystemer, og at fremme forskning, uddannelse og efter- og videreuddannelse inden for bæredygtige fødevaresystemer. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁸⁸

**Bæredygtig rejeproduktion
på Bornholm**

Normalt kommer de fra Sydøstasien, de tigerrejer, kongerejer eller andre varmtvandsrejer, som havner på vores tallerkener. Men måske kan vi i fremtiden få varmtvandsrejer produceret på Bornholm. To forskere, lektor Per Meyer Jepsen og adjunkt Simon David Herzog, begge fra Institut for Naturvidenskab og Miljø på Roskilde Universitet, skal, med støtte fra EU og Fiskeristyrelsen - og i samarbejde med lokale aktører - etablere et forsøg med at producere varmtvandsrejer på en ny og miljøvenlig måde. Metoden kaldes biofloc og er en avanceret metode, hvor opdræt af varmtvandsrejer foregår i et lukket landbaseret system, hvor der ikke sker nogen udledning til det omkringliggende vandmiljø. Rejerne lever i stedet i en vandtank med en høj koncentration af en biomasse, som rejerne spiser. På den måde kan man producere varmtvandsrejer med et lavt forbrug af foder og uden at påvirke miljøet. Projektet er lokalt forankret med Nexø Vodbinderi som partner i projektet, som lægger hus til selve forsøgsproduktionen og har i forvejen stor erfaring med fiskeri og akvakultur. Håbet er, at projektet fører til, at der kommer gang i en egentlig kommerciel produktion af varmtvandsrejer på Nexø Vodbinderi, og at der med tiden kan skabes flere produkter, som man vil opfatte som bornholmske, og at projektet således er med til at skabe og beholde arbejdspladser på øen. [[Læs om projektet her](#)] ⁸⁹

JUSTMEAT: drivkraften og forhindringerne for en retfærdig, grøn omstilling i den danske svinekødsindustri

I forskningsprojektet 'JUSTMEAT' undersøger lektor Laura Horn fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, hvordan den grønne omstilling udfoldes i den danske kødindustri. Projektet har til formål at identificere løsninger på, hvordan der opnås en bæredygtig omstilling i den danske fødevareklynge svineproduktion, der kan tilgodese flere samfundsmæssige behov og formå bl.a. at styrke strukturerne for den danske trepartsmodel. Ved at zoom ind på værdiskabelsen i kødindustrien undersøges den danske models robusthed i forhold til at møde udfordringerne ved den grønne omstilling.

Forskeren undersøger og kommer med mulige løsninger på, hvordan vi som samfund håndterer konsekvenserne af, at jobs i fødevareproduktion står foran en stor forandring bl.a. i forbindelse med grønne omstillingsprocesser, og hvordan fagforeninger og arbejdsgiverforeninger positionerer sig selv i dagsordenen. [\[Læs om forskningsbevillingerne her\]](#)⁹⁰ [\[Læs om forskningsprojektet her\]](#)⁹¹

PROFIT: Protein Revolution – dyrefoderingredienser fra organisk affald

I forskningsprojektet PROFIT (Protein Revolution: Obtain Feed Ingredients from Wastes for Green Transition) skal lektor Sevasti Chatzopoulou fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, sammen med projektets øvrige samarbejdspartnere, udvikle en ny, integreret teknologi for behandling af organisk affald til produktion af proteinrigt dyrefoder med markant lavere CO₂-udledning.

Teknologien omdanner først organiske affald, såsom madaffald og restprodukter fra landbruget, til metan gennem en biologisk omdannelsesproces, og næringsstoffer som ammonium og fosfat udvindes ved en ny elektrokemisk metode. Herfra kan både metan og næringsstoffer bruges til at lave næringsrig bakteriel biomasse med et højt indhold af protein og et højt indhold af essentielle aminosyrer. Slutproduktet kan erstatte andre proteinrige dyrefoderkilder, såsom sojaskrå, som hovedsageligt er importeret fra Sydamerika, og, grundet den lange transport, har stor klimapåvirkning. Forskningsprojektet er et samarbejde mellem Roskilde Universitet, DTU, Unibio A/S, Knowledge Hub Zealand, Amager Ressourcecenter og Københavns Kommune. [\[Læs om forskningsprojektet her\]](#)⁹²

Biomasse-pyrolyse potentiell grøn gamechanger

Landbrugets CO₂-udledning skal nedbringes markant de kommende år, og en af vejene er at finde en effektiv måde, hvorpå CO₂ kan lagres. Biomasse-pyrolyse er en teknologi, der er blevet spået et stort potentiale for at lagre CO₂, og dermed nedbringe CO₂-udledningen, men der mangler viden om, hvordan teknologien kan implementeres hurtigt og i stor skala. Forsker i bæredygtig omstilling på Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, Tobias Pape Thomsen, leder forskningsprojektet 'SIMPLY - Supporting Implementation of Pyrolysis via constructive alignment of Climate impact Assessment Methods, Goals, Frameworks and Incentives', der skal bidrage til at danne grundlag for at etablere en sektor for bio-pyrolyse i Danmark.

Biomasse-pyrolyse er en proces, der omdanner biomasse og organisk affald, fx halm og rester fra behandling af gylle og madaffald i biogasanlæg, til gas, olie og biokul. Biokullet indeholder store mængder kulstof, der kommer fra den CO₂, som planterne har optaget fra atmosfæren. Kulstoffet har i pyrolyseprocessen fået en form, som gør det meget stabilt, og dermed kan det bruges til at lagre CO₂ i fx landbrugsjord i hundredvis eller tusindvis af år. Tobias Papes forskningsprojekt bygger en palet af helt nye aktiviteter inden for forskningsgenren 'Society and Systems Analysis' - ovenpå en lang række tidligere og igangværende teknologiske og naturvidenskabelige projekter. Projektet skal bidrage med en række analyser til en hurtig og effektiv udrulning og implementering af dansk biomasse-pyrolyse. [\[Læs om projektet her\]](#)⁹³

GREEN VALUE – dilemmaer i den grønne omstilling ved mineralindvinding

Samfundet har brug for store investeringer i grøn energi og udvinding af kritiske mineraler for at bekæmpe klimaændringer, men disse investeringer inddrager ofte jord, der tilhører oprindelige og lokale samfund og truer deres levebrød og identiteter. Det skaber konflikter som kan blokere investeringerne. I forskningsprojektet 'Value Creation in Critical Raw Mineral and Green Energy Transition Projects' vil professor i politisk økonomi og udvikling på Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv ved Roskilde Universitet, Lars Buur, udforske de konflikter, som kan opstå i forbindelse med investeringerne i grøn energi og udvinding af mineraler. Gennem undersøgelse af fire forskellige cases i Grønland og Sydafrika vil forskningen uddybe, hvordan, hvorfor og af hvem social og kommerciel værdi defineres og fordeles i store grønne omstillingsprojekter. Målet er, at forskningen vil føre til en bedre teoretisk forståelse af værdiskabelse og fordeling i grønne omstillingsinvesteringer og danne grundlag for at diskutere politiske alternativer. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁹⁴

Den grønne omstilling og indfødte folks rettigheder

Når statslige myndigheder og virksomheder igangsætter projekter inden for vedvarende energi og grøn omstilling, påvirker de ofte oprindelige folk og deres leveområder. Selvom aktørerne er forpligtiget til at respektere menneskerettighederne og tage lokalbefolkningernes perspektiver med i overvejelserne, så bliver de ofte ikke hørt, når beslutninger, som påvirker dem, træffes. Det konkluderer Ilse Renkens fra Roskilde Universitets Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv i sin ph.d.-afhandling 'Harsh Winds: Contested Indigenous Rights in Energy Projects in Kenya and Sweden'. Gennem studiet af to store onshore-vindprojekter (Lake Turkana Wind Power-projektet (LTWP) i Marsabit County i Kenya og Markbygden-projektet i Norrbotten i Sverige) har forskeren undersøgt, hvordan centrale aktører i disse projekter forstår og udfordrer oprindelige folks rettigheder. Ifølge forskeren udfordrer virksomheder og statslige aktører ofte rammerne for oprindelige folks rettigheder, og reelt fortsætter konflikterne også efter, at rettighederne er blevet institutionaliseret i traktater, erklæringer eller forretningsstandarder. Uenighederne bryder ofte ud under projektimplementeringen, hvilket kan resultere forskellig praksis på området. [[Læs ph.d.-afhandlingen her](#)] ⁹⁵ [[Læs om ph.d.-afhandlingen her](#)] ⁹⁶

Den Asiatiske Models påvirkning af bæredygtig energiudvikling i Etiopien

I en verden præget af geopolitiske opdelinger og en presserende klimakrise er energiinfrastrukturen opstået som omdrejningspunkt for global konkurrence. Efterspørgslen efter vedvarende energi, forstærket af den grønne omstilling og krigen i Ukraine, vidner om en væsentlig stigning i den globale vedvarende energikapacitet i 2022. Denne stigning har udløst en konkurrence mellem de vestlige neoliberale normer og den asiatiske model for udviklingssamarbejde (DC), kendetegnet ved dens forfølgelse af forretningsinteresser og tætte koordinering mellem staten og nationale virksomheder.

I forskningsprojektet 'Challenging Global Development Norms: The Asian Model and Its Role in Reshaping Development Strategies for Sustainable Energy in Ethiopia' undersøger Anne Marx Lorenzen, ph.d.-studerende på Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet, udbredelsen af 'den asiatiske model', især i forbindelse med grønne energiprojekter i Etiopien, implementeret af Kina og Japan. Midt i bekymringer om sociale standarder og styringsstandarder, 'green washing' og bæredygtighedskompromiser, sigter forskningsprojektet efter at besvare det overordnede spørgsmål: Hvordan udfordrer, supplerer eller omformer den asiatiske model udviklingsnormer i Etiopien, hvilket påvirker regeringens evne til bæredygtigt at finansiere og gennemføre grønne energiprojekter? [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ⁹⁷

**CASH-IN: Privatstyrede
pengeoverførsler i Afrika**

Pengeoverførsler er blevet en meget populær måde at støtte international udvikling og humanitær hjælp. Det er ikke noget nyt at give penge til folk i nød, men over de seneste par årtier har direkte pengeoverførsler udviklet sig til en fremtrædende metode til hjælp. Forskningsprojektet 'CASH-IN: Privately managed cash transfers in Africa', som har lektor Lars Buur fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet som forskningsleder, undersøger om, og i givet fald i hvilket omfang, private pengeoverførsler bliver politiseret af de herskende eliter, og hvordan dette måtte påvirke inkluderende bæredygtig vækst og forholdet mellem stat og samfund. Pengeoverførsler kan komme fra private donorer, regeringer eller som en del af international støtte. Mens offentlig støtte og pengeoverførsler er blevet grundigt undersøgt, findes der nærmest ingen studier af privatstyrede pengeoverførselsprogrammer.

'CASH-IN'-projektet er det første forskningsprojekt, der systematisk fokuserer på privatstyrede pengeoverførsler inden for humanitær støtte og udvikling. Projektet fokuserer på Uganda og Tanzania for at afdække de politiske dimensioner ved pengeoverførsler, fordi både Uganda og Tanzania har markante erfaringer med deres forskellige politiske organiseringer. Sammenlignende analyser af disse lande giver mulighed for at undersøge forbindelsen mellem den politiske organisering og dets indflydelse, hvis nogen, på privatstyrede pengeoverførsler til både humanitære (kortsigtede) og udviklingsorienterede (langsigtede) pengeoverførselsprogrammer. [[Læs om projektet her](#)] ⁹⁸

**Bedre kontrakter mellem den
offentlige og den private sektor**

En lang række velfærdsopgaver og samfundsudfordringer bliver hver dag løst i samarbejdet mellem offentlige og private aktører. I et nyt forskningsprojekt skal professor (mso) Ole Helby Petersen fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet undersøge, hvilke kompetencer den offentlige sektor skal bruge for at lave vellykkede kontrakter med den private sektor.

Den offentlige sektor indkøber varer og tjenesteydelser på det private marked for næsten 355 mia. kr. hvert år, og forskningsprojektet arbejder med teorier om transaktionelle og relationelle tilgange til offentlige udbud og kontraktstyring. Det er på den baggrund, at der i projektet vil blive udviklet et målrettet træningsprogram i offentlige indkøb og kontraktstyring. Træningsprogrammet vil blive tilbudt i et randomiseret nationalt felteksperiment til alle offentlige indkøbere i de danske kommuner og regioner, hvor indkøberne inddeles tilfældigt i eksperiment- og kontrolgrupper. Formålet med felteksperimentet er at måle, om målrettet træning i forskellige typer af kontraktkompetencer kan skabe bedre effekter i kontrakter mellem offentlige organisationer og det private marked. [[Læs om projektet her](#)] ⁹⁹ [[Læs om RUC's masterclass i Offentlige Indkøb her](#)] ¹⁰⁰

**Praksisnær kompetenceudvikling
af sundhedsprofessionelle**

Forskningsprojektet 'Praksisnær kompetenceudvikling af sundhedsprofessionelle', undersøger lektor på Institut for Mennesker og Teknologi ved Roskilde Universitet, Sine Lehn, undervisningspraksis på efteruddannelsesforløb for sundhedsprofessionelle med fokus på 'praksisnærhed'. Målet er at blive klogere på, hvordan undervisning kan skabe meningsfulde forbindelser for deltagerne mellem deres arbejdsopgaver og det, der sker i undervisningen, så deltagelse i undervisning bliver et middel til at styrke de professionelle handlekompetencer. Formålet er at bidrage med viden om, hvordan dette kan understøttes gennem uddannelsesplanlægning, gennemførelse og opfølgning. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ¹⁰¹

Selvstyrende teams i ældreplejen giver større arbejdsglæde og nye dilemmaer

Maria Hjortsø Pedersen, som forsker i arbejdsliv på Institut for Mennesker og Teknologi ved Roskilde Universitet, har i sit ph.d.-projekt undersøgt, hvordan implementeringen af selvstyrende teams i ældreplejen påvirker bl.a. organiseringen af pleje og omsorg og omsorgsroller for social- og sundhedshjælpere og -assistenter. Forskningen viser, at medarbejderne overordnet oplever de nye organisationer baseret på selvstyrende teams som en positiv forbedring af deres arbejdsvilkår. Større selvstyring af kørelister, færre kollegaer og større indflydelse på udførelsen af omsorgen og plejen bidrager til at skabe ro, forudsigelighed og arbejdsglæde. Samtidig skaber det nye samarbejdsrelationer, som kan have både positive og negative konsekvenser for arbejdsmiljøet. Med den øgede frihed og det øgede ansvar kommer og så potentielle magtrelationer og konflikter i de selvstyrende teams, hvor medarbejderne nu i højere grad skal forhandle faglighed, opgaver, tidsallokeringer og kørelister med hinanden. Dertil kommer, at der i de selvstyrende teams ligger en ny forståelse af både hvad omsorg er, og hvad borgerens rolle skal være. Borgeren bliver i dag i højere grad opgavestiller, og borgerens behov og ønsker skal være retningsgivende for den faglige indsats, hvilket kan blive en udfordring for medarbejderne i det daglige. [[Find ph.d.-afhandlingen her](#)] ¹⁰²
[[Læs om projektet her](#)] ¹⁰³

Bedre psykosocialt arbejdsmiljø i regionerne

Sundhedspersonalet arbejder i frontlinjen af vores sundhedssystem og føler sig stadig mere pressede. Ressourcemangel, høj arbejdsbyrde og manglende anerkendelse er blot nogle af de faktorer, der påvirker medarbejdernes trivsel negativt på landets regionale arbejdspladser. Manglende tid er et centralt problem, men det handler også om den måde, problemstillinger bliver grebet an på. Derfor har Danske Regioner og de faglige organisationer på området, Forhandlingsfællesskabet, finansieret et forskningsprojekt om forbedring af regionale arbejdspladseres psykosociale arbejdsmiljø, som skal kaste forskning lys over de komplekse udfordringer, der præger arbejdsmiljøet på hospitaler, psykiatriske behandlingssteder og sociale bosteder rundt om i Danmark. I forskningsprojektet 'Psykisk Arbejdsmiljø på Regionale Arbejdspladser' (PARA) sætter arbejdslivsforskere fra Roskilde Universitet fokus på, hvordan mere og bedre dialog kan fremme trivslen. Forskerne har undersøgt det psykosociale arbejdsmiljø og gennemført forløb, hvor der bliver afprøvet forskellige dialogiske metoder og værktøjer. I forskningsprojektet indgår erfaringer fra udviklingsforløb i 64 enheder, fordelt på otte arbejdspladser i de fem regioner, der har arbejdet ud fra projektets principper og metoder. Det er alt fra fx yngre læger til socialpædagoger på bosteder og sygeplejersker, der oplever, at arbejdsmiljøet er dårligt, og at de er under et stort pres, hvor forventningerne til dem er svære at indfri. Lektor og arbejdslivsforsker fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, Henrik Lambrecht Lund, som har deltaget i forskningsprojektet, forklarer, at dialogen og det at få lov til at fortælle om de problemer, man står med på arbejdspladsen, kan være med til at afindividualisere problemerne, og dermed lette presset på den enkelte medarbejder. Forskerne kunne se, at en 'læringsorienteret tilgang', med strukturerede dialoger om dilemmaer og paradokser i arbejdet, kunne være mere befordrende for det psykosociale arbejdsmiljø end at søge efter løsninger, der sommetider blot skaber nye dilemmaer og paradokser. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ¹⁰⁴

Teknologistress på hospitaler

Teknostress er den stress, der opstår, når mennesker oplever udfordringer med at arbejde med eller tilpasse sig ny teknologi, hvilket kan føre til frustration, udmattelse og nedsat effektivitet. Forskerne Raluca A. Stana og Morten Hertzum fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet kaster i et kvalitativt studie lys over fænomenet på landets sygehuse. Resultaterne fra undersøgelsen er publiceret i en ny videnskabelig artikel i det anerkendte tidsskrift 'International Journal of Medical Informatics'. Her retter forskerne blikket mod de daglige udfordringer, som sundhedspersonalet inden for nuklearmedicin (lægeligt fagområde, som anvender radioaktive stoffer) står over for i relation til teknologi. I undersøgelsen har forskerne undersøgt 185 tilfælde af teknostress på nuklearmedicinsk afdeling, og forskningen

viser, at sundhedspersonalet, der arbejder med kræftdiagnoser, i 70 % af teknostress-situationerne, står over for et defekt software-program, ofte må genstarte systemet eller computeren, søge støtte fra kolleger eller skifte computer, samt at problemet ofte kun bliver løst midlertidigt. Undersøgelsen viser desuden, at teknostress ikke kun påvirker det berørte personale, men også patienterne og kollegerne, der må yde ekstra hjælp. [[Læs artiklen her](#)] ¹⁰⁵
[[Læs om undersøgelsen her](#)] ¹⁰⁶

Robotteknologi på danske sygehuse

Danske sygehuse bruger i stigende grad robotteknologi til at assistere og aflaste de ansatte i forskellige former for arbejde. Et forskningsprojekt, ledet af lektor i organisering og ledelse på Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv ved Roskilde Universitet Jette Ernst, undersøger, hvordan brugen af robotteknologi påvirker arbejdet på landets sygehuse, resultaterne af arbejdet, samt hvordan personalet oplever robotteknologien.

Når robotteknologien helt eller delvist overtager arbejde fra professionelle, kan det medføre uforudsete forandringer, som det er vigtigt at få indblik i. I teorien skal robotteknologien aflaste og spare tid for personalet på sygehusene, men der mangler viden om, hvordan teknologien er påvirket af de forestillinger og interesser politikere og sygehusledelser har om automatisering og robotter. Forskningsprojektet vil skabe ny viden på området ved hjælp af feltarbejde og interviews udført på to danske sygehuse. Projektet omfatter to typer af robotter og forskellige fagprofessionelle i deres arbejde med eller i relation til robotterne. Projektet omfatter også studier af nationale, regionale og lokale dokumenter, der beskriver strategier og ideer om muligheder i robotteknologi og automatisering. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ¹⁰⁷

Arbejdets kategoriale status i den sociale metabolisme

I lyset af den forestående grønne samfundstransformation er det et åbent spørgsmål, om de dominerende arbejdsbegreber bevarer deres status. 'Arbejde' er et knudepunkt i metabolismen mellem mennesker og resten af naturen, men i diskussioner om bæredygtig/klima-neutral omstilling er de centrale subjekter oftest politikere, borgere, aktivister, videnskaben, økonomien og industrien.

I sin ph.d.-afhandling på institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab ved Roskilde Universitet, undersøger Anders Egelund Kampman begrebs- og idéhistorisk alternative arbejdsbegreber, der kan rekonstrueres med det formål at gøre 'arbejde' til en central kategori for den bæredygtige omstilling af samfundet. Gennem analyse og diskussion af samtids-diagnostisk litteratur, såsom Degrowth og 'end of work', og ved rekonstruktion af alternative arbejdsbegreber fra den utopiske socialistiske tradition (1800-1860), har projektet til formål at fremsætte begreber til kritisk diskussion af arbejdsaktivitetens kvalitet, formål og indhold i lyset af klimaforandringerne. [[Læs om ph.d.-afhandlingen her](#)] ¹⁰⁸

Bedre arbejdsforhold for seniorer på små og mellemstore arbejdspladser

Mere end 50 % af de +50-årige på danske arbejdspladser frygter, at de på grund af arbejdets psykiske og fysiske belastninger ikke kan fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet frem til pensionsalderen, hvilket skaber usikkerhed og udfordrer den mentale sundhed. Seniorpolitiske arrangementer og praksisser, både i rekruttering og dagligdag, der fremmer inklusion, tages primært i anvendelse på offentlige og på store private arbejdspladser, men er en mangelvare på små og mellemstore private arbejdspladser.

Med forskningsprojektet 'Seniorpolitik i praksis' vil forskere fra Roskilde Universitet skabe viden om seniorpolitiske arrangementer og -praksisser på små og mellemstore virksomheder, hvilket sker gennem feltstudier på 16 danske arbejdspladser. Målet for forskningsprojektet, som ledes af professor Annette Kamp fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde

Universitet, er at identificere faktorer, processer og mekanismer, der hæmmer eller faciliterer etablering af seniorpolitiske arrangementer på små og mellemstore arbejdspladser, samt at stimulere, understøtte og udbrede en seniorpolitisk politik og praksis på små og mellemstore arbejdspladser. Ambitionen er endeligt at udvikle et inspirationskatalog med eksempler på praksisser, der kan tilpasses den enkelte arbejdsplads. [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ¹⁰⁹

Digitale arbejdsplatforme medvirker til nye krænkelserformer

Digitale platforme gør det nemt fx at få dagligvarer leveret til hoveddøren eller at bestille rengøringshjælp, hvilke letter hverdagen for mange. Men for de ansatte gennem appen eller platformen medfører den nye type beskæftigelse en række arbejdsmiljøudfordringer, som særligt går ud over unge platformsarbejdere. Det viser en ny rapport der er udarbejdet af Center for Ungdomsforskning, Roskilde Universitet og Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA), som lektor Louise Yung Nielsen fra Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab på Roskilde Universitet er medforfatter på. Hendes fokus har primært været de digitale platforme og de mediespecifikke funktionaliteter, som platformene har, og som er med til at producere et u hensigtsmæssigt arbejdsmiljø. De digitale platforme muliggør, at platformsarbejdere møder og interagerer med kunder både online og offline. Rapporten viser, at sådanne skift mellem online og offline rum muliggør nye former for krænkende handlinger, ligesom det muliggør en intensivering af velkendte former for krænkende handlinger. Samtidig kan de digitale platforme også bidrage til at ændre og overskride grænserne mellem de private og de professionelle sfærer, så arbejdet trænger ind i privatsfæren. Det gør ligeledes nye former for krænkende handlinger mulige, og det kan medvirke til at forstærke negative konsekvenser af krænkende handlinger, fordi teknologien gør det svært at afskærme privatsfæren. Her er influencere og gamere udsat, da der trækkes på deres personlighed eller personlige liv i deres arbejde, og de er højt eksponerede. Den kombination gør særligt kvindelige influencere og gamere udsatte for krænkende handlinger som for eksempel chikane.

Rapporten sammenfatter resultaterne fra forsknings- og udviklingsprojektet "Risiko, arbejdsmiljø og krænkende handlinger blandt unge på platformsmedieret arbejde" (RADAR II). Projektets overordnede formål har været at undersøge forekomst og typer af krænkende handlinger, som unge 18-30-årige udsættes for i arbejdet på digitale platforme. Projektet er finansieret af Arbejdsmiljøforskningsfonden, og er gennemført i perioden januar 2020 til og med december 2023 i et samarbejde mellem Center for Ungdomsforskning, Roskilde Universitet og Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA). [[Læs rapporten her](#)] ¹¹⁰
[[Læs om forskningsrapporten her](#)] ¹¹¹

Grønne IT-indkøb i det offentlige

Danmark har forpligtet sig til at øge andelen af grønne offentlige indkøb af digitalisering (IKT), indkøb der årligt løber op i ca. 24 mia. kr. og udleder 1,27 mio. ton CO₂ svarende til knap 9 % af den samlede udledning fra alle offentlige indkøb. Indenfor IKT står datacenterrelaterede ydelser og produkter for ca. 60 % af udledningen.

Forskningsprojektet 'Grønne IT-indkøb', som ledes af professor Jan Pries-Heje fra Institut for Mennesker og Teknologi på Roskilde Universitet, skal udvikle og afprøve en metode for grønne IT-indkøb. Metoden går ud på at indarbejde det grønne og bæredygtige i alle faser af en indkøbsproces, så det der indkøbes, har det mindst mulige klimaftryk, både i forbindelse med udviklingen hos en leverandør, samt i forbindelse med den efterfølgende anvendelse af det leverede IT-system. Metoden skal også omfatte en opfølgning og effektmåling af eventuelle tiltag. Afprøvningen af metoden organiseres som et aktionsforskningsprojekt, og selve evalueringen foregår som en formativ naturalistisk evaluering jf. FEDS-rammeverket (Venable, J., Pries-Heje, J., & Baskerville, R. (2016). FEDS: a framework for evaluation in design science research. European journal of information systems, 25(1), 77-89). [[Læs om forskningsprojektet her](#)] ¹¹²

**Flybilletpris efter kropsvægt
– når etiske og bæredygtige
overvejelser støder sammen**

I 2013 blev Samoa Air det første flyselskab, der opkrævede betaling fra rejsende baseret på det samlede antal kilo, de medbragte på flyet. Men det er et kontroversielt tiltag at lade passagernes vægt påvirke billetprisen. Men er det rimeligt at opkræve flypassagerer betaling for den samlede vægt, de medbringer ombord, inklusive deres kropsvægt? Matias Thuen Jørgensen, lektor ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv og leder ved Center for Turismeforskning på Roskilde Universitet, har sammen med kollegaer undersøgt, hvordan 1.012 amerikanske forbrugere forholder sig til, om det er rimeligt at folk, der vejer meget, betaler mere for flyrejser. Det har nemlig betydning for rejsens klimaaftryk i forhold til fordeling af vægten i kabinen og brændstofforbruget. Ifølge forskeren bliver forbrugernes etik udfordret, når de skal forholde sig til koncepter som betaling baseret på kropsvægt, men selvom de fleste passagerer foretrækker den nuværende bagagepolitik, er yngre forbrugere mere åbne over for alternative tilgange, hvilket signalerer, at der kan ske ændringer i fremtiden. Egeninteresse spillede en vigtig rolle i respondenternes præferencer – lettere individer var mere positive over for vægtbaserede politikker, mens tungere individer var imod dem. Matias Thuen Jørgensen understreger dog, at de adspurgte i undersøgelsen generelt adskiller personlig etik og miljøhensyn. Det er vigtigere for de fleste, at folk ikke føler sig stødt, end at flyet er mere bæredygtigt. [[Læs artiklen her](#)] ¹¹³ [[Læs om undersøgelsen her](#)] ¹¹⁴

Bæredygtighed inden for uddannelse

Masteruddannelser med sigte på bæredygtighed

Roskilde Universitets masteruddannelser bidrager gennem tilrettelæggelse, indhold og tema til flere af de 17 verdensmål, fx ved at fokusere på bæredygtig udvikling, mangfoldighed, lighed i sundhed og livslang læring.

Masteruddannelsen i Uddannelse og Læring (MUL) forbereder de masterstuderende til at udvikle, analysere og evaluere uddannelse og undervisningsprocesser, hvor der især arbejdes med kvalitetsuddannelse og mindre ulighed. Gennem forskning og uddannelse arbejder RUC aktivt med at fremme bæredygtige løsninger, der også understøtter ligestilling mellem kønnene og fred, retfærdighed og stærke institutioner. Disse initiativer fremmer en integreret tilgang til at tackle globale udfordringer og bidrager til en bred vifte af verdensmålene. [[Læs om masteruddannelsen i Uddannelse og Læring](#)] ¹¹⁵

Master i Sundhedsfremme (MSF) fokuserer på at planlægge, gennemføre, analysere og evaluere sundhedsfremmende tiltag. Denne uddannelse imødekommer flere af FN's verdensmål. Uddannelsen arbejder direkte med at forbedre sundhed og trivsel på både individuelt og samfundsniveau. Ved at fokusere på sundhedsfremme i forskellige samfundsgrupper bidrager uddannelsen til at reducere uligheder i sundhedsadgang og sundhedsresultater. [[Læs om masteruddannelsen i Sundhedsfremme](#)] ¹¹⁶

I **Master i Social Bæredygtighed (MSB)** imødekommes flere verdensmål gennem arbejdet med social inddragelse og entreprenørskab. Fokus på social bæredygtighed indebærer at skabe løsninger, der hjælper med at reducere fattigdom ved at fremme økonomisk inklusion og adgang til ressourcer. Ved at fokusere på social bæredygtighed arbejder man på at mindske uligheder både indenfor og mellem lande, samt at fremme ligestilling og styrke kvinders og pigers rettigheder og muligheder. Fremme af social bæredygtighed inkluderer desuden at skabe inkluderende, sikre og bæredygtige byer og lokalsamfund. [[Læs om masteruddannelsen i Social Bæredygtighed](#)] ¹¹⁷

Endelig giver **Master i Projekt- og Forandringsledelse (MPF)**, der er henvendt til alle, der arbejder projektorienteret eller gerne vil arbejde mere projektorienteret i deres daglige arbejde som projektleder eller projektdeltager, kompetence til at lede projekter, processer og forandring på en bæredygtig måde. Uddannelsen går i dybden med videregående ledelse af projekter og forandring, sparring og coaching i projekter, procesforbedring, lean, men også modenhed og situationsbestemt ledelse, samt projektkommunikation, der alt sammen knytter an til både anstændige jobs og økonomisk vækst. [[Læs om masteruddannelsen i Projekt- og Forandringsledelse](#)] ¹¹⁸

Grønt iværksætter- undervisning på tværs af ungdomsuddannelserne på Campus Nakskov

RUC Open Entrepreneurship Lab har fokus på at styrke og videreudvikle entreprenørkompetencer for at udvikle bæredygtige løsninger både hos gymnasieundervisere og eleverne på Nakskov gymnasium, samt hos de studerende på Roskilde Universitet. Projekt, der løber frem til sommeren 2024 og er bevilliget af Børne- og Undervisningsministeriet, er ledet af Nakskov gymnasium, mens Araceli Bjarklev, leder af RUC Open Entrepreneurship Lab på Roskilde Universitet sidder i projektstyregruppen. Projektets mål er at udvikle undervisningsforløb, der udvikler grønne og entreprenørielle kompetencer på tværs af ungdomsuddannelserne på Campus Nakskov. Flemming Sørensen og Jørn Kjølseth Møller fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet bidrager med videreuddannelse af underviserne samt støtte til underviserne i forbindelse med udvikling af undervisningsmateriale.

Ny tysk-dansk cand.merc. dobbeltgrad

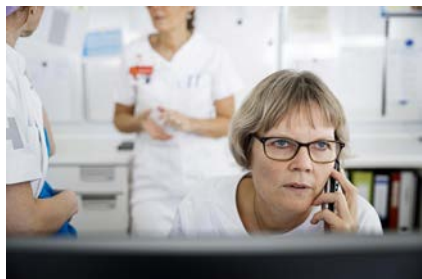
Roskilde Universitet og det tyske universitet 'Christian Albrechts Universität zu Kiel' (CAU) har lanceret en ny dobbelt kandidatgrad. Uddannelsen giver de studerende mulighed for at få to eksamensbeviser – en fra hvert universitet – i hhv. Business Administration fra CAU og enten Virksomhedsledelse eller Business Administration and Leadership fra Roskilde Universitet. Uddannelsesforløbet giver derfor de studerende mulighed for at fokusere på ledelse i dansk-tyske virksomhedssamarbejder, både i Femern-regionen men også i andre regioner i Danmark og Tyskland. Under uddannelsen har de studerende både semestre i Danmark og i Tyskland, og har mulighed for at komme i praktik hos virksomheder eller organisationer, som har projekter på tværs af grænsen. Uddannelsen skal sikre øget samarbejdet på tværs af grænsen, når den nye Femern forbindelse mellem Danmark og Tyskland åbner i 2029.

De første danske, tyske og internationale studerende startede på den nye dobbelte kandidatuddannelse i efteråret 2024. [[Læs om dobbeltgraden her](#)] ¹¹⁹ [[Læs om samarbejdet her](#)] ¹²⁰

Operationalisering af RUC's entreprenørskabsstrategi med fokus på at udvikle bæredygtige løsninger

Fonden for Entreprenørskab har bevilget midler til et toårigt projekt, hvis mål er at operationalisere RUC's overordnede strategi om entreprenørskab. Projektet skal desuden styrke fokus på at udvikle bæredygtige løsninger både i kurser og ekstra-curriculære aktiviteter. Leder af RUC Open Entrepreneurship Lab, Araceli Bjarklev, leder projektet, som skal forankre og videreudvikle de forskellige aktiviteter og strategiske aftaler fra tidligere projekter. Projektet skal øge kommunikationen og koordineringen mellem de forskellige entreprenørielle uddannelsesaktiviteter, der eksisterede hver for sig på RUC-institutterne. Samtidig skal udbuddet af kurser med ECTS-point, der giver eleverne iværksætterkvalifikationer på tværs af alle RUC's institutter, udvides allerede fra bachelorniveau.

Roskilde Universitet efteruddanner hospitalsledere i digitalisering og nye teknologier

I løbet af efteråret og vinteren 2024 efteruddannede forskere i digitalisering fra Roskilde Universitet 240 top- og mellemledere fra Nordsjællands Hospital, så de er bedre rustet til den digitale udvikling og omvæltning, som det danske sundhedsvæsen står midt i. Digitaliseringen og nye teknologier kommer til at få afgørende betydning for bedre og mere målrettet patientpleje de kommende år – med flere hjemmeindlæggelser og selvmonitorering. Fx er det planen, at det nære sundhedsvæsen i Danmark skal styrkes med mere behandling i eget hjem gennem brug af digitale tilbud til borgere med ex lungelidelser, hjertesvigt, nyrsvigt, diabetes og psykisk sygdom. Det kommer til at stille nye krav til både læger, sygeplejersker og ledere. Samtidig åbner det nye Nordsjællands Hospital syd for Hillerød i 2026. Et af målene for det store, nybyggede hospital er at arbejde på nye og smartere måder for at kunne sikre patienterne bedre behandling og hurtigere diagnosticering. Men lige nu handler det om digitalisering i 2024. Formålet med lederuddannelsen er bl.a. at bruge det digitale til at frigøre ressourcer. Derudover ønsker man på Nordsjællands Hospital at omlægge patientforløb, så de bliver mere digitale. Her er det Sundhedsplatformen, der er fuldt implementeret og bruges af alle dagligt, som vil være i centrum.

Professor i datalogi Jan Pries-Heje, stod for indholdet i uddannelsen, mens lektor i uddannelsesforskning Anders Siig Andersen havde det didaktiske ansvar. Underviserholdet var sammensat af forskellige fagligheder fra flere institutter på Roskilde Universitet for at sikre en tværfaglig tilgang. [[Læs om aftalen her](#)] ¹²¹

Partnerskaber

Partnerskaber handler om at styrke lokale, regionale, nationale og internationale partnerskaber for bæredygtig udvikling og for at øge midlerne til at nå målene.

Roskilde Universitet samarbejder med private virksomheder, offentlige institutioner og civilsamfundsinstitutioner. Som eksempler på samarbejde kan nævnes semester- og specialeprojekter eller praktikforløb for studerende, forskningsprojekter baseret på ph.d.-samarbejder, eller samarbejder hvor virksomheder og Roskilde Universitet deltager som partnere. Desuden samarbejder Roskilde Universitet med partnere om udvikling af virksomhedsrettede efter- og videreuddannelsesstilbud.

Critical Edge Alliance

Roskilde Universitet er initiativtager til Critical Edge Alliance - et universitetsnetværk bestående af otte universiteter fra fem kontinenter, hvor en innovativ tilgang til læring, engagement, tværfaglighed og kritisk tænkning står øverst på dagsordenen. [\[Læs om alliancen her\]](#) ¹²²

Strategiske partnerskaber

Roskilde Universitet har, som det eneste universitet med hjemsted i Region Sjælland, en særlig opgave med at bidrage til regionens udvikling, som universitetet løfter målrettet. Derfor har RUC indgået strategiske partnerskabsaftaler med en række regionale aktører for derigennem at bidrage til at højne Region Sjællands unges uddannelsesniveau, bidrage med kvalificeret arbejdskraft til regionen og bidrage gennem forskning- og samarbejdsprojekter til udvikling af Region Sjælland. Adskillige partnerskabsaftaler er etableret, herunder med Roskilde Kommune, Lejre Kommune, Holbæk Kommune, Slagelse Kommune, Næstved Kommune, Sorø Kommune, Guldborgsund Kommune, Region Sjælland, Roskilde Festival, Zealand - Sjællands Erhvervsakademi, teknologikoncernen MAN Energy Solutions, samt erhvervsforeninger i Roskilde og Høje-Taastrup. [\[Læs om partnerskabsaftalerne her\]](#) ¹²³

Digitalisering og forandringsprocesser

Roskilde Universitet har indgået en partnerskabsaftale med MAN Energy Solution, som er førende inden for udvikling af grøn motorteknologi til den maritime industri på verdensplan. Virksomheden begyndte i foråret den gradvise flytning af deres tre hovedkontorer i hhv. København, Ishøj og på Lolland til Trekroner, og den tætte geografiske placering gjorde partnerskabet oplagt.

Aftalen er startskuddet på et fællesskab, der kommer til at fokusere på flere felter. Det er bl.a. aftalt, at Roskilde Universitet skal kortlægge transportmulighederne til og fra MAN Energy Solutions' fremtidige facilitet i Trekroner. I partnerskabsaftalens idégrundlag er der også drøftet muligheden for at lave studier af, hvordan medarbejderne bevarer tilknytningen til virksomheden og deres afdeling, når mange arbejder hjemme, samt synergi mellem studier og rekruttering, hvilket både har et lokalt og globalt perspektiv, bl.a. i forhold til at tiltrække og fastholde talenter. Partnerskabet, som vil strække sig over en årrække, er helt i trit med Roskilde Universitets fokus på øget samarbejde med omverdenen. [\[Læs om aftalen her\]](#) ¹²⁴

Grønne løsninger til den maritime sektor

Den maritime sektor ser i disse år ind i en grøn omstilling af hele branchen, både hvad angår lastning af skibe, mere miljøvenlige brændstoffer og effektiv ruteplanlægning. I bestræbelsen på at finde nye løsninger, har Roskilde Universitet indgået et samarbejde med Erhvervshus Sjælland og brancheorganisationen for den maritime industri, Danske Maritime. Projektet ledes af lektor Line Reinhardt og adjunkt Matthew Spaniol fra Institut for Mennesker og Teknologi ved Roskilde Universitet. Projektet løber over tre år, og det er planen, at projektet vil skabe solid grobund for vækst inden for det maritime område i Region Sjælland og samtidig bidrage til at udvikle et stærkt fundament for flere maritime aktiviteter på Roskilde Universitet. [[Læs om samarbejdet her](#)] ¹²⁵

Grøn teknologi og bæredygtighed til søs i samarbejde med DFDS

Logistikvirksomheden DFDS samarbejder allerede med Roskilde Universitets forskere i Center for Maritim og Marin Forskning og i ROROGreen-projektet, som er støttet af Innovationsfonden. Her er målet, at digitale løsninger skal optimere håndteringen af trailere og containere i havnene og derved reducere CO₂-udslippet. Men samarbejdet mellem Roskilde Universitet og DFDS er nu blevet udbygget men en partnerskabsaftale, som skal bidrage til nye grønne løsninger i skibsfarten og den øvrige transportsektor, såsom, hvordan færger fragtbåde og containerskibe mindsker deres CO₂-udslip og undgår unødigt belastning af miljøet. Planen er, at der fx kan komme flere studerende i projekt- eller praktikforløb i rederiet.

Forskere fra Roskilde Universitet og DFDS har afholdt møder, hvor mulige konkrete samarbejdsprojekter kunne diskuteres, og så har DFDS desuden invitere studerende til at lave projekter med fokus på digitale problemstillinger. [[Læs om projektet her](#)] ¹²⁶

Strategisk samarbejde med Slagelse Kommune

Roskilde Universitet har indgået et nyt strategisk samarbejde med Slagelse kommune, som skal rumme bl.a. uddannelsespartnerskaber, hvor kandidatstuderende samarbejder med lokale virksomheder om konkrete projekter, samarbejde om Grønt Folkemøde og studiestarts-aktiviteter og fælles forskningsprojekter. Roskilde Universitets overordnede mål er at flytte samfundet fremad med tværfaglig forskning og uddannelse, og partnerskabet sigter mod at styrke Roskilde Universitet som Region Sjællands universitet og samarbejdspartner for både den offentlige sektor og erhvervslivet, samt bidrage til at løfte forsknings- og uddannelsesniveauet i Region Sjælland. Slagelse Kommune ønsker at styrke uddannelsesmulighederne på Vestsjælland og positionere Slagelse som et attraktivt uddannelsescentrum på Sjælland.

Samarbejdet, som foreløbigt løber over fire år, har særligt fokus på (1) at tilstræbe og arbejde hen imod at der fortsat vil være universitetsuddannelser i Slagelse i fremtiden (2) udvikling af uddannelsessamarbejder indenfor udvalgte områder, herunder uddannelsespartnerskaber med udvalgte kandidatuddannelser (3) samarbejde om udviklings- og forskningsprojekter (4) fælles kommunikation og public affairs (5) styrket samarbejde på tværs af de videregående uddannelser, som er placeret i Slagelse bl.a. efter- og videreuddannelse samt lokalefællesskaber. [[Læs om samarbejdet her](#)] ¹²⁷

Kvalificeret arbejdskraft til Region Sjælland i samarbejde med Holbæk Kommune

Roskilde Universitet ønsker at bidrage til at hæve uddannelses- og vidensniveauet i Region Sjælland. Derfor har universitetet iværksat en plan for flere nye regionale uddannelsesindsatser, hvor de studerende kommer helt tæt på virkeligheden i regionens kommuner, som mange allerede har gjort og fortsat vil gøre i Holbæk Kommune. Målsætningen for den nye plan er, at alle Roskilde Universitets kandidatuddannelser skal have mindst én regional samarbejdspartner, hvilket betyder, at kandidatstuderende vil komme til at opleve regionalt forankrede uddannelsesaktiviteter for eksempel praktik, projekt- og specialesamarbejder samt kursusaktiviteter.

Forventningen med den nye indsats er, at de studerende får adgang til flere studiejob, praktikpladser og projektsamarbejder, at de får kædet teoretisk viden sammen med praksiserfaring, og at indsatsen giver dem mulighed for hurtigere at få det første job som nyuddannet.

Roskilde Universitets samarbejde med Holbæk Kommune bliver nu videreudviklet på baggrund af den strategiske samarbejdsaftale, der blev indgået i oktober 2022, hvor der vil blive arbejdet på uddannelsespartnerskaber mellem Holbæk Kommune og kandidatuddannelserne Environmental Science, Politik og Forvaltning, Socialvidenskab samt Tværvideenskabelige sundhedsstudier. [[Læs om samarbejdet her](#)] ¹²⁸

Samarbejde med Boligselskabet Sjælland

Roskilde Universitet og Boligselskabet Sjælland (BOSJ) har indgået en samarbejdsaftale, der skal fremme bæredygtig udvikling og trivsel i boligområder i Region Sjælland. Universitetet og boligselskabet skal samarbejde om en række projekter, som bl.a. vil have fokus på temaer som kvartersudvikling, bæredygtig udvikling og sundhed og trivsel i forbindelse med alment boligbyggeri. På Roskilde Universitet er samarbejdet forankret på Institut for Mennesker og Teknologi. Instituttets forskningsmiljøer har en lang tradition for at arbejde med bl.a. by- og boligudvikling, sundhedsfremme, social innovation og vedvarende energi og miljøløsninger, og studerende har tidligere bidraget med ny viden og perspektiver gennem semesterprojekter. Derfor skal Boligselskabet Sjælland, som beretter om at have gode hidtidige studenter-samarbejder, nu udvikle et projektkatalog, som studerende på RUC vil kunne byde ind på. [[Læs om samarbejdsaftalen her](#)] ¹²⁹

Projekt UIMAGE: Unges motivation til og mod på erhvervsrettet uddannelse

Roskilde Universitet deltager, sammen med Corolab, Region Sjælland, Boligselskabet Sjælland samt en række ungdomsuddannelsessteder, organisationer og erhverv, i projekt UIMAGE, som har til formål at fremme unges motivation, lyst og mod til at påbegynde en erhvervsrettet uddannelse. Som led i projektet etableres meningsfulde prøvehandling i virksomheder ud fra de unges interesser, og der søges etableret arbejds- og interessefællesskaber med mentorer for de unge. Desuden vægtes vejledning af de unge til fritidsjob, praktikforløb, lære- og elevpladser, uddannelse og ansættelse i virksomheder.

Det er projektets målsætning at udvikle modeller for rekruttering af unge i alderen 15-30 år til gennemførelse af prøvehandling i virksomheder samt at etablere netværk, arbejds- og interessefællesskaber med mentorer og guides, som kan fremme unges motivation, lyst og mod til at påbegynde en erhvervsrettet uddannelse. Hvor det er perspektivrigt, kobles prøvehandling i virksomheder med besøg eller supplerende kursusaktiviteter på en uddannelsesinstitution. De unge rekrutteres fra Boligselskabet Sjællands boligafdelinger i henholdsvis Roskilde, Ringsted og Køge (inkl. Borup), primært fra afdelinger som er omfattet af den aktuelle boligsociale helhedsplan. Det er projektets ambition, at erfaringer og metoder, som viser sig velegnede i forhold til at fremme unges motivation og kompetenceudvikling i forhold til at påbegynde en uddannelse eller få en tilknytning til arbejdsmarkedet, søges skaleret i forhold til flere lokationer og flere unge. [[Læs om projektet her](#)] ¹³⁰

Udvikling af fremtidens grønne studi liv på landet

Et relativt nyt partnerskab mellem Lejre Kommune, Roskilde Universitet, Region Sjælland og Gate 21 har fået bevilling fra Landdistriktspuljen på 856.567 kr. til at arbejde videre med et projekt, der skal gøre det mere attraktivt for unge under uddannelse at bo på landet. I 2021 gik parterne bag ansøgningen sammen om at undersøge interessen og mulighederne for at skabe et grønt studiemiljø i Lejre Kommune – helt i tråd med Region Sjællands udviklingsstrategi, hvor landdistrikternes tiltrækningskraft er i fokus. Pengene fra Landdistriktspuljen gør det muligt at kvalificere og udvikle projektet. Den nye bevilling går til at undersøge de unges ønsker og behov, finde mulige placeringer i kommunen, så studieboligerne og miljøet på stedet kan blive et aktiv både for de studerende, men også for de unge i hele Lejre Kommune – og så skal der arbejdes på at finde finansiering til at opføre boligerne.

For Roskilde Universitet er det vigtigt at være til stede i samfundet, og det er samarbejdet med Lejre Kommune et udtryk for. Indsatsen løber over halvandet år og har som målsætning at etablere et konkret forslag til, hvordan fremtidens grønne studiemiljø kan se ud og blive opført. [[Læs om partnerskabet her](#)] ¹³¹

Forlænget strategisk partnerskab med Roskilde Festival

Roskilde Universitet og Roskilde Festival har netop underskrevet en aftale om at fortsætte det strategiske partnerskab. Målet er at skabe bæredygtige initiativer med fokus på blandt andet innovation, miljø og fællesskab. Samarbejdet indebærer blandt andet vidensfestivalen GRASP, som har kørt siden 2021. Målet med festivalen er at udfordre de klassiske videns- og formidlingsformater og engagere deltagere på tværs af fagligheder. Roskilde Festivalen og universitet har derudover udviklet et fælles innovationsforløb, hvor studerende fra Roskilde Universitet får mulighed for at teste deres innovative idéer på Roskilde Festival. Dermed får studerende fra universitetet mulighed for at præsentere deres projekter for festivaldeltagerne. [[Læs om partnerskabsaftalen her](#)] ¹³²

GRASP-festival

Vidensfestivalen 'GRASP' i Roskilde samler forskere, kunstnere og praktikere for at løse tidens store udfordringer med klimakrise og social ulighed. Bag begivenheden står Roskilde Festival i samarbejde med Roskilde Universitet, Roskilde Kommune, Museum Ragnarock og Roskilde Festival Højskole. Festivalen løb af stablen 26.-27. september 2024 i Roskildes Musicon-bydel, hvor dørene blev slået op til arrangementer, såsom talks, paneldebatter, musik, kunst og performances. Forskere, kunstnere og praktikere fra ind- og udland gik sammen om at tage tidens store udfordringer med klimakrise og social ulighed under behandling. Samtidig blev festivalgæsterne aktivt involveret i løsningsorienterede perspektiver på diverse emner. Målet med festivalen er at styrke videndelingen mellem forskere, studerende, kunstnere, praktikere og civilsamfundsorganisationer og på den måde inspirere til nye bæredygtige forandringer i hverdagen. GRASP-festivalen afholdes igen 25.-26. september 2025. [[Læs om vidensfestivalen her](#)] ¹³³

Forskningsnetværk for ansvarligt design

Det bliver stadig mere nødvendigt at handle forsvarligt i alle forhold i samfundet, og i den forbindelse afprøves initiativer, udfordringer og nyorienteringer af tidligere tilgange, både vilkårligt og systematisk, herunder bæredygtighed, kønsspørgsmål, etniske rettigheder, inklusion, økonomisk marginalisering, genforbindelse af menneske og natur, fredsbevægelser, CSR og forretningsetik, reaktioner på klimakrise og mangel på fødevarer og energi, på tværs af institutioner. Forskningsnetværket 'ResQ-Design' samler, for første gang, en mangfoldig gruppe af designforskere på tværs af discipliner og institutioner i Danmark for at udforske og sætte spørgsmålstejn ved hvad ansvarligt design er, hvad der driver de ansvarlige design-dags-ordener, og hvad er de brede implikationer af ansvarligt design for. Derudover udforsker de designprocesser og -praksis, designede løsninger, designinstitutioner og designuddannelser. Fra Roskilde Universitet deltager, lektor ved Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab Kristine Samson. Forskningsnetværket, som desuden tæller forskere og fagprofessionelle fra Aalborg Universitet, Copenhagen Business School, Syddansk Universitet, Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, IT-Universitetet, Designskolen Kolding og Kunstakademiets Arkitektskole, vil omfatte et sæt forskningsworkshops, udvekslinger, conference-deltagelse og skrivning af ansøgninger i stor skala, som kombineret målretter udvekslingen af aktuelle ideer, projekter og dagsordener på tværs af netværket for at etablere nye forskningskonstellationer, fremme nye originale ideer og tilgange, hvilket fører til nyetablerede fælles forskningsfinansieringsprojekter. [[Læs om forskningsnetværket her](#)] ¹³⁴

Roskilde Universitet bliver medlem af videns- og erhvervsklynge for finansteknologi

Roskilde Universitet er blevet medlem af videns- og erhvervsklyngen Copenhagen Fintech. Universitetet kommer til at indgå i Copenhagen Fintech med aktiviteter, der involverer både forskere og studerende. Det kan for eksempel være inden for områder som: Finansiell inklusion, bæredygtig finansiering, forretningsforståelse og markedsanalyse, etik, data og algoritmer. Copenhagen Fintech er en af 13 klynger i Danmark, og bliver den 7. videns- og erhvervs-klynge, som Roskilde Universitet er medlem af. Udover Copenhagen Fintech er universitetet medlem af Energy Cluster Denmark, CLEAN – Danmarks miljøklynge, Food & Bio Cluster Denmark, Danish Life Science Cluster, We Build Denmark og DigitalLead. Klyngerne er støttet af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. [\[Læs om videns- og erhvervsklyngen her\]](#) ¹³⁵

Erhvervsfyrtårne Sjælland

I 2021 nedsatte regeringen syv regionale vækstteams, bestående af en bered kreds af lokale aktører fra erhvervslivet, fagbevægelser, kommuner og vidensinstitutioner, hvori også Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har deltaget aktivt med en repræsentant i hvert team. Hvert vækstteam har formuleret en ambitiøs vision for, med et afsæt i lokale styrker og potentialer, at fremtidssikre danske styrkepositioner, skabe vækst og sikre arbejdspladser i deres region, og herudfra fremsat anbefalinger for udvikling af otte lokale erhvervsfyrtårne til realisering disse visioner. Regeringen har besluttet at prioritere alle otte erhvervsfyrtårne, og har udmøntet midlerne fra REACT-EU til disse. Erhvervsfyrtårnene fordeler sig på tværs af landet, med to af fyrtårnene placeret i Region Sjælland. Roskilde Universitet sidder i konsortierne på begge Region Sjællands erhvervsfyrtårne, som er:

Erhvervsfyrtårnet Biosolutions skal løfte sektoren for bioteknologiske produkter, såsom enzymer i vaskepulver og alternative proteinkilder. En række af Danmarks bioteknologiske virksomheder ligger på Sjælland og øerne, og denne samling af produkter, viden og kompetencer er blevet en styrkeposition, som erhvervsfyrtårnet skal løfte yderligere op til internationalt niveau. Målet er at gøre Sjælland og øerne førende i verden inden for bioteknologi, og derigennem sikre flere og bedre biosolutions-produkter, som vil give grøn vækst, eksport og grønne arbejdspladser samt bidrage til den grønne omstilling. [\[Læs om erhvervsfyrtårnet Biosolutions\]](#) ¹³⁶

Erhvervsfyrtårnet Femern vil udnytte Femern Bælt-forbindelsen til at skabe vækst, arbejdspladser og eksport på Sjælland og øerne ved at øge attraktiviteten for erhvervslivet og turismen. Femern Bælt-forbindelsen, som er en 18 km lang tunnelforbindelse mellem Danmark og Tyskland under Femern Bælt, er et pionerprojekt, som skal agere løftestang for at tiltrække virksomheder og turister til landsdelen. Der skal bygges et lærings- og videnscenter, som, gennem viden fra byggeriet af Femern, skal gøre lokale virksomheder til førende i Europa inden for udvikling af grønt byggeri af store infrastrukturer. [\[Læs om erhvervsfyrtårnet Femern\]](#) ¹³⁷

Roskilde Universitet skal være med til at udvikle Femern Bælt-Dannelsesregion

Sammen med Næstved Kommune og Teknikzentrum Lübeck er Roskilde Universitet med i det dansk-tyske interregprojekt 'Femern Bælt-Dannelsesregion', som støttes af Interreg Deutschland-Danmark. Det nye dannelsesnetværk er afgørende for, at grænseregionen kan igangsætte nye tværfaglige dansk-tyske projekter. Projektpartnerne vil udvikle og afprøve nye tværfaglige uddannelses-, kultur- og erhvervsindsatser, der fremmer arbejdsmarkedets integrationsprocesser i grænseregionen. Roskilde Universitet er ansvarlig for projektets delmål 5: 'Taking the initiative in the DE-DK Interreg-region', som handler om at forbedre kvaliteten af ledelse og samarbejde inden for alle projektets mål gennem udvikling af bedre faciliterings- og samarbejdsmetoder. Målet med projektet er at etablere nye tværfaglige indsatser, der kan støtte arbejdsmarkedets udvikling i området.

Derudover vil den nye cand.merc dobbeltgrad mellem Roskilde Universitet og det tyske universitet Christian Albrechts Universität zu Kiel (CAU) kunne drage nytte af resultaterne fra projektet og have mulighed for at komme i praktik i interreg-projektet og dermed få konkret erfaring med dansk-tysk samarbejde.

Projektet har 10 partnere og 32 netværkspartnere og et samlet budget på 24,5 mio. kr.. [[Læs om dannelsesnetværket her](#)].¹³⁸

Læs om den nye dobbeltgrad under afsnittet 'Bæredygtighed inden for uddannelse' eller [her](#).¹³⁹

OpenBioLab

Roskilde Universitet er optaget af at løse problemer i virkeligheden og med OpenBioLab kan virksomheder inden for fødevarer og biosolutions nu få forskningsbaseret bistand til deres produktudvikling. Mange biobaserede små og mellemstore virksomheder har ikke test- og udviklingsfaciliteter til selv at samle afgørende data på deres produkter, og det kan udgøre en væsentlig barriere for udvikling af deres forretning. OpenBioLab er et mobilt bioanalyselaboratorium, som giver virksomheder adgang til laboratoriefaciliteter og -kompetencer tæt på deres produktion. I samarbejde med studerende kan de nu få adgang til laboratoriet, hvor specialiseret udstyr står til rådighed. OpenBioLab har fokus på virksomheder, der arbejder med udvikling af produkter baseret på plantebaserede råvarer, fx fødevarer, fødevarer ingredienser eller produkter, som udnytter sidestrømme fra produktion af fødevarer. Laboratoriet giver mulighed for adgang til analyser og data, som understøtter fx kvalitetskontrol, udvikling af nye produkter eller bedre udnyttelse af sidestrømme og dermed værdiforøgelse i den samlede proces hos virksomheden. Laboratoriet er en del af erhvervsfyrtårnet Biosolutions Zealand og understøtter visionen om, at Danmark skal være et globalt fyrtårn inden for biosolutions. OpenBioLab bidrager til virksomheders konkurrenceevne ved at udvikle og opskalere bioteknologiske produkter gennem kvalitetsdata og styrke samarbejdet med studerende og dermed tiltrække kvalificeret arbejdskraft. [[Læs om laboratoriet her](#)].¹⁴⁰

COMET LAB: En trans-disciplinær samskabelsesplatform

COMET LAB (Community Energy Transitions Lab) er en trans-disciplinær samskabelsesplatform, som trækker og bygger videre på kompetencerne hos praktikere inden for området, såsom energifællesskaber, SMV'er og lokale myndigheder samt Roskilde Universitets MOSPUS- og TRANSITIONS-forskningsgrupper. Laboratoriet faciliterer elevernes læring, fx gennem samarbejde og workshops med forskellige interessenter.

Målet for COMET LAB er at levere, teste og evaluere forskningsbaserede handlingsrettede løsninger til det nye samfundsenergilandskab. Løsninger, der er samskabt og testet med interessenter såsom samfunds- og boligorganisationer, lokale og regionale myndigheder, innovatører og SMV'er i energisektoren. COMET LAB har fokus på problemer som manglende lokal accept, energifattigdom og behovet for at styrke energiresiliens i lyset af flere samfundskriser og usikkerheder. COMET LAB stræber efter at identificere og løse hovedudfordringer i at styrke samfundets rolle i energiomstillingen, fx forbedring af grænseflader mellem lokale myndigheder, samfundsgrupper og SMV'er, kapacitetsopbygning vedrørende nye teknologier inden for infrastruktur og IKT, finansielle instrumenter og reguleringsrammer. [[Læs om COMET LAB her](#)].

¹⁴¹

Living Labs

På RUC har vi en række labs, der skaber et fysisk rum for nysgerrige og eksperimenterende sjæle. Her er adgang for både studerende, forskere, erhverv og privatpersoner ud fra ønsket om at dele vores viden med verden og selv blive klogere - sammen med verden.

FabLab RUC er et åbent fabrikationslaboratorium, rapid prototyping-laboratorie og digitalt produktionsværksted, der drives af HUMTEK's teknologiguruer. FabLab er åbent for alle, så man behøver ikke være studerende eller forsker ved Roskilde Universitet. I FabLab kan man arbejde med træ, plast, metal, stof, elektronik, programmering, digital produktion, VR og Augmented Reality. [\[Læs om FabLab RUC\]](#) ¹⁴²

Digital MediaLab er et digitalt og fysisk laboratorium, der giver anbefalinger og adgang til datakilder, værktøjer og metoder til håndtering af digitale data, samt at udvikle nye værktøjer og metoder til forståelse og analyse af den enorme og eksponentielt stigende mængde data, der er tilgængeligt i vores stadig mere medierede liv og samfund. [\[Læs om Digital MediaLab\]](#) ¹⁴³

Experience Lab er et eksperimentelt og eksplorativt laboratorium, som forsker i oplevelse og interaktion. Et tværfagligt team af forskere fra Computer Science, Performance Design, Kommunikation og Business arbejder æstetisk, teknologisk og designbaseret med udvikling af interaktion, rum, oplevelse og intelligente teknologier og komplekse vidensformer. [\[Læs om Experience Lab\]](#) ¹⁴⁴

FabLab åbner Repair Café på Roskilde Universitet

Roskilde Universitet vil bidrage til en kultur, hvor bæredygtighed og fællesskab er i centrum. Derfor har universitetet åbnet en Repair Café, hvor man kan få repareret sine defekte genstande såsom håndtasken, tøjet, kaffemaskinen, den elektroniske parkeringsskive, glattejer-net eller lampen. Repair Cafe er en blanding af studerende, medarbejdere og lokale borgere, som alle samles om et fælles formål: reparation og bæredygtighed. Det nye initiativ, som bor i FabLab på Roskilde Universitet, foregår i samarbejde med Repair Café Danmark. Repair Café fungerer som et mødested og et værksted, hvor forskellige grupper kan udveksle viden og færdigheder i et fællesskab, der aktivt bekæmper e-waste og såkaldt 'planlagt forældelse'. Samarbejdet mellem studerende, medarbejdere på universitetet og lokale borgere bidrager med teknisk viden, erfaring og praktiske færdigheder. Den mangfoldige blanding af deltagere skal skabe en dynamisk atmosfære, hvor alle kan lære af hinanden. [\[Læs om Repair Café på RUC her\]](#) ¹⁴⁵

Repair Café på Roskilde Universitet finder sted i FabLab den 2. tirsdag i måneden kl. 16-19. [\[Læs om Repair Café Danmark her\]](#) ¹⁴⁶

Open Entrepreneurship

Roskilde Universitet arbejder med entreprenørskab for forskere og studerende som en del af det landsdækkende universitetssamarbejde, Open Entrepreneurship. Her er der fokus på at få kommercialiseret forskningsviden, øget antallet af studerende, der starter egen virksomhed og øget antallet af iværksættere, der samarbejder med universiteterne. Open Entrepreneurship på Roskilde Universitet er delt op i to hovedaktiviteter:

- RUC Open Entrepreneurship – From Research to Business
- RUC Open Entrepreneurship Lab (Student Startup Hub)

[\[Læs om Open Entrepreneurship her\]](#) ¹⁴⁷ [\[Læs om entreprenørskab her\]](#) ¹⁴⁸

Referencer

- 1) <https://ruc.dk/forskningscentre-paa-roskilde-universitet>
- 2) <https://forskning.ruc.dk/da/organisations/?format=&type=/dk/atira/pure/organisation/organisationtypes/organisation/researchgroup&nofollow=true>
- 3) <https://ruc.dk/lavenergilaboratoriebygning>
- 4) <https://ruc.dk/escoprojektet-paa-ruc>
- 5) <https://ruc.dk/sites/default/files/2021-01/RUC-klima-og-miljoeregnskab-2019.pdf>
- 6) <https://ruc.dk/biodiversitet-og-en-mere-miljoevenlig-belaegning>
- 7) <https://ruc.dk/intro-laese-kandidat-paa-roskilde-universitet>
- 8) <https://unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>
- 9) https://ruc.dk/sites/default/files/2023-06/POLITIK_Mangfoldighed_og_inklusion_DK.pdf
- 10) <https://ruc.dk/nyheder/rucs-kantine-er-firstmover-naar-det-kommer-til-bekaempe-madspild>
- 11) <https://ruc.dk/ruc-oeger-antallet-af-elladepladser>
- 12) <https://ruc.dk/oeget-affaldssortering-paa-ruc>
- 13) <https://spcc.cloudindustries.eu/dashboard/3210400481>
- 14) <https://ruc.dk/roskilde-universitet-udvikler-campus>
- 15) <https://ruc.dk/find-vej-til-og-paa-roskilde-universitet>
- 16) <https://ruc.dk/nyheder/roskilde-universitet-deltager-i-stort-euprojekt-om-afgroedediversitet-og-baeredygtige>
- 17) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/agroecology-transect>
- 18) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/helhedsl%C3%B8sning-for-arealplanl%C3%A6gning>
- 19) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/friske-b%C3%A6lgplanter-til-direkte-human-konsum>
- 20) <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-45635-0>
- 21) <https://ruc.dk/nyheder/klimaforandringer-goer-din-chokolade-dyrere>
- 22) <https://ruc.dk/nyheder/ruc-i-spidsen-eufinansieret-phdprogram-i-risikovurdering-paa-miljoeomraadet>
- 23) <https://ruc.dk/nyheder/rucforsker-modtager-millionbevilling-til-projekt-om-kemikaliers-paavirkning-paa-havmiljoeet>
- 24) <https://www.nature.com/articles/s41561-024-01449-7>
- 25) <https://ruc.dk/nyheder/forskere-tangskove-leverer-relevant-bidrag-i-det-globale-kulstofkredsloeb>
- 26) <https://ruc.dk/nyheder/nyt-forskningsprojekt-3dprint-skal-hjaelpe-til-genoprette-aalegraesbanker-i-danske-farvande>
- 27) <https://ruc.dk/nyheder/nyt-forskningsprojekt-skal-give-opskriften-paa-styring-af-den-groenne-omstilling>
- 28) <https://ruc.dk/nyheder/sune-haugboelle-faar-millionbevilling-til-forske-i-groen-teknologi-i-mellemoesten>
- 29) <https://ruc.dk/nyheder/digitaliseringsforsker-fra-ruc-skal-lede-nyt-projekt-der-skal-fremme-groen-adfaerd>
- 30) <https://ruc.dk/nyheder/forskningsprojekt-undersoeger-mulig-nedbringelse-af-plast-og-tekstilforbrug-paa-hospitaler>
- 31) <https://ruc.dk/nyheder/eksklusion-som-kriminalpraevention-ny-bog-udforsker-de-etiske-dilemmaer>
- 32) <https://ruc.dk/nyheder/hvornaar-er-kunstig-intelligens-tilstraekkelig-god-til-kunne-udmaale-straf>
- 33) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/when-should-artificial-intelligence-determine-criminal-sentences>
- 34) <https://ruc.dk/nyheder/millionbevilling-til-forskningsprojekt-om-international-standardisering-af-retfaerdighed>
- 35) <https://ruc.dk/nyheder/ny-forskning-undersoeger-sprogbrugen-i-retssager-om-voldtaegt>
- 36) <https://ruc.dk/nyheder/ny-forskning-socialraadgivere-er-bekymrede-over-dansk-immigrationslovgivning>
- 37) <https://ruc.dk/nyheder/forsker-skal-undersoege-domstolenes-brug-af-inddragelse-af-statsborgerskab>
- 38) https://ruc.dk/nyheder/millionbevilling-styrket-boerneinddragelse-i-det-familieretlige-system?fbclid=IwAR3n1qFhZOBBMRtBrpr-MufOE1-aL5q_RiVrKqOIZOlFdvFGbFpCbLwkG_M
- 39) <https://ruc.dk/nyheder/nyt-forskningscenter-paa-ruc-skal-undersoege-familiers-hverdagsliv>
- 40) <https://ruc.dk/nyheder/nyt-forskningsprojekt-hvordan-styrker-vi-omsorgen-boern-i-dagtilbud>
- 41) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/hvordan-f%C3%B8les-forskel-emotionalitet-i-ulige-k%C3%B8ns-og-etnicitetsnor>
- 42) <https://ruc.dk/nyheder/ny-forskning-saadan-kan-fodbold-skabe-social-forandring>
- 43) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/universal-aspirations-vs-geopolitical-divides-imagining-the-world>
- 44) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/two-dimensions-of-transition-policies-in-vocational-education>
- 45) <https://ruc.dk/nyheder/millionbevilling-til-martin-b-carstensen-hvordan-styrker-vi-erhvervsuddannelserne>
- 46) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/velux-fonden-det-intuitive-m%C3%B8de-eksistens-og-etik-i-bindeleddets->

- 47) <https://veluxfonden.dk/da/projekt/det-intuitive-moede-eksistens-og-etik-i-bindeleddets-ekspanderende-arbejde-med-unge>
- 48) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/choreographies-of-dignified-eldercare>
- 49) <https://ruc.dk/nyheder/hvordan-sikrer-samfundet-vaerdighed-dets-borgere>
- 50) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/frivillighed-i-den-kommunale-housing-first-indsats>
- 51) <https://ruc.dk/nyheder/ny-forskning-goer-os-klogere-paa-flyttemoenstre-i-danmark>
- 52) <https://ruc.dk/nyheder/nyt-stort-projekt-skal-hjaelpe-med-udvikle-byer-og-landdistrikter-paa-tvaers-af-femern>
- 53) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/innotech-taskforce>
- 54) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/green-mobility-shift>
- 55) <https://ruc.dk/nyheder/dff-bevilger-26-mio-kr-til-smart-citiesprojekt>
- 56) <https://ruc.dk/nyheder/stort-euprojekt-undersoeger-nye-robuste-offentlige-loesninger-i-en-turbulent-tid>
- 57) <https://ruc.dk/nyheder/nyt-forskningsprojekt-kortlaegger-larmende-og-stille-magthavere-i-klimapolitikken>
- 58) <https://ruc.dk/nyheder/ny-bog-boerster-stoevet-af-videnskabsteorien>
- 59) <https://ruc.dk/nyheder/luftforurening-og-trafikstoej-oeger-risikoen-infertilitet>
- 60) <http://press.psprings.co.uk/bmj/september/infertility.pdf>
- 61) <https://ruc.dk/nyheder/ny-bog-udforsker-samspillet-mellem-etik-og-jura-paa-det-bioretlige-omraade>
- 62) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/sompsyk-ii-bedre-somatisk-sundhed-for-patienter-med-sv%C3%A6r-psykisk->
- 63) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/organisatoriske-sundhedskompetencer-i-ambulatoriet-patientinvolve>
- 64) <https://www.stenosjaelland.dk/forskning/forskningsprojekter/organisatorisk-sundhedskompetence-i-ambulatoriet-patientinvolve-ring-dialog-og-handling>
- 65) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/the-great-leap-multidisciplinary-approaches-to-health-inequalitie>
- 66) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/pandemix-pathology-collections-webpage>
- 67) <https://ruc.dk/nyheder/indsigt-i-historiske-sygdomme-hjaelper-planlaegning-af-pandemiberedskab-i-dag>
- 68) <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-28049-8>
- 69) <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-45105-8>
- 70) <https://ruc.dk/nyheder/nyt-tobindsvaerk-af-foerende-forskere-skal-goere-os-klogere-paa-klimaforandringer-og>
- 71) <https://ruc.dk/nyheder/11-millioner-kroner-til-tvaernationalt-forskningsprojekt-om-pandemier-i-de-nordiske-samfund>
- 72) <https://ruc.dk/nyheder/ny-test-kan-afsloere-risiko-tilbagefald-patienter-med-tyktarmskraeft>
- 73) <https://ruc.dk/nyheder/millionbevilling-til-udvikling-af-ny-medicin-mod-resistente-bakterier>
- 74) <https://ruc.dk/nyheder/ny-forskning-en-simpel-mutation-kan-goere-bakterier-resistente>
- 75) <https://ruc.dk/nyheder/borgere-hjaelper-forskere-med-kortlaegge-udbredelsen-af-flaater>
- 76) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/mitigating-emerging-climate-sensitive-disease-vectors-amongst-int>
- 77) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/everyday-displacement-governance-in-peri-urban-settings-strengthe>
- 78) <https://ruc.dk/nyheder/forskere-fra-roskilde-universitet-udvikler-bedre-spildevandsloesninger-i-ghana>
- 79) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/building-engagement-to-accelerate-clean-energy-transitions-in-the>
- 80) <https://ruc.dk/nyheder/samfundsforskere-vil-udfordre-begrebet-groen-vaekst>
- 81) <https://ruc.dk/nyheder/millionprojekt-skal-goere-smver-mere-baeredygtige-og-digitaliserede>
- 82) <https://circulareconomyjournal.org/>
- 83) <https://ruc.dk/nyheder/nytaenkende-tidsskrift-om-cirkulaer-oekonomi-faar-base-paa-roskilde-universitet>
- 84) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/circular-south-baltic>
- 85) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/food-systems-science-network>
- 86) <https://fossnet.eu/>
- 87) <https://ruc.dk/nyheder/ruc-og-koebenhavns-kommune-er-del-af-nyt-eufinansieret-projekt-om-byers-baeredygtige>
- 88) <https://ruc.dk/nyheder/45-mio-kr-til-forskning-i-baeredygtige-foedevaresystemer>
- 89) <https://ruc.dk/nyheder/rucforskere-faar-eumidler-til-baeredygtig-rejeproduktion-paa-bornholm>
- 90) <https://ruc.dk/nyheder/groenne-forskningsbevillinger-til-roskilde-universitet>
- 91) <https://forskning.ruc.dk/en/projects/just-transition-in-meat-production>
- 92) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/protein-revolution-obtain-feed-ingredients-from-wastes-for-green->
- 93) <https://ruc.dk/nyheder/millionindsproejtning-til-mulig-groen-gamechanger>
- 94) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/value-creation-in-critical-raw-mineral-and-green-energy-transitio>
- 95) <https://forskning.ruc.dk/da/publications/harsh-winds-contested-indigeneous-rights-in-energy-projects-in-ke>
- 96) <https://ruc.dk/nyheder/den-groenne-omstilling-tromler-ofte-hen-over-oprindelige-folk>
- 97) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/challenging-global-development-norms-the-asian-model-and-its-role>
- 98) <https://ruc.dk/nyheder/forskningsprojekt-om-private-pengeoverfoerslers-effekt-i-afrika-modtager-12-millioner>

- 99) <https://ruc.dk/nyheder/62-millioner-kroner-til-projekt-om-bedre-kontrakter-mellem-den-offentlige-og-den-private>
- 100) <https://ruc.dk/masterclass-i-offentlige-indkoeb>
- 101) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/praksisn%C3%A6r-kompetenceudvikling-af-sundhedsprofessionelle>
- 102) https://rucforsk.ruc.dk/ws/portalfiles/portal/106425531/Maria_Hjorts_Pedersen_phd_beskyttet.pdf
- 103) <https://ruc.dk/nyheder/ny-forskning-selvstyrende-teams-i-aeldreplejen-skaber-stoerre-arbejdsglaede-og-nye>
- 104) <https://ruc.dk/nyheder/ny-forskning-ansatte-i-regionerne-staar-alene-med-deres-trivselsproblemer>
- 105) <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1386505624002107?via%3Dihub%20>
- 106) <https://ruc.dk/nyheder/ny-forskning-kortlaegger-teknologistress-paa-hospitaler>
- 107) <https://ruc.dk/nyheder/sygehusrobotter-skal-ses-efter-i-soemmene>
- 108) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/arbejdets-kategoriale-status-i-den-sociale-metabolisme>
- 109) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/seniorpolitik-i-praksis>
- 110) https://nfa.elsevierpure.com/ws/portalfiles/portal/43519804/Nielsen_ML_Risiko_arbejdsmilj_og_kr_nkende_handler_Ra-DAR-II_2024.pdf
- 111) <https://ruc.dk/nyheder/ny-rapport-digitale-arbejdsplatforme-er-medvirkende-til-nye-kraenkelsesformer>
- 112) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/gr%C3%B8nne-it-indk%C3%B8b>
- 113) https://www.researchgate.net/publication/382591526_Self-interest_ethical_and_environmental_considerations_of_air_traveler_weight_policies
- 114) <https://ruc.dk/nyheder/skal-kropsvaegt-afgoere-prisen-paa-din-flybillet>
- 115) <https://ruc.dk/master-i-uddannelse-og-laering>
- 116) <https://ruc.dk/master-i-sundhedsfremme>
- 117) <https://ruc.dk/msb>
- 118) <https://ruc.dk/master-i-projekt-og-forandringsledelse>
- 119) <https://ruc.dk/dobbeltgrad-i-business-administration>
- 120) <https://ruc.dk/nyheder/tyskdansk-dobbeltgrad-skal-sikre-samarbejde-mellem-landene>
- 121) <https://ruc.dk/nyheder/ruc-skal-klaede-240-hospitalsledere-paa-til-den-digitale-fremtid>
- 122) <https://www.criticaledgealliance.com/>
- 123) <https://ruc.dk/intro-til-samarbejde-med-roskilde-universitet>
- 124) <https://ruc.dk/nyheder/roskilde-universitet-og-man-energy-solutions-indgaar-partnerskab-om-digitalisering-og>
- 125) <https://ruc.dk/nyheder/nyt-samarbejde-skal-skabe-nye-groenne-loesninger-i-den-maritime-sektor>
- 126) <https://ruc.dk/nyheder/ruc-og-dfds-samarbejder-om-groen-teknologi-og-baeredygtighed-til-soes>
- 127) <https://ruc.dk/nyheder/slagelse-kommune-og-roskilde-universitet-indgaar-strategisk-samarbejde>
- 128) <https://ruc.dk/nyheder/roskilde-universitet-vil-bidrage-med-kvalificeret-arbejdskraft-til-regionen>
- 129) <https://ruc.dk/nyheder/nyt-samarbejde-skal-styrke-sjaellandske-boligmiljoeer>
- 130) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/projekt-umage>
- 131) <https://ruc.dk/nyheder/stoette-fra-landdistriktspuljen-til-udvikling-af-fremtidens-groenne-studieliv-paa-landet>
- 132) <https://ruc.dk/nyheder/ruc-og-roskilde-festival-forlaenger-partnerskabsaftale>
- 133) <https://graspfestival.dk/>
- 134) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/the-resq-design-research-network>
- 135) <https://ruc.dk/nyheder/roskilde-universitet-bliver-medlem-af-videns-og-erhvervsklynge-finansteknologi>
- 136) <https://biosolutionszealand.dk/>
- 137) <https://udviklingidanmark.erhvervsstyrelsen.dk/sjaelland-og-oerne%E2%80%933femern>
- 138) <https://ruc.dk/nyheder/roskilde-universitet-skal-vaere-med-til-udvikle-femern-baeltdannelsesregion>
- 139) <https://ruc.dk/nyheder/tyskdansk-dobbeltgrad-skal-sikre-samarbejde-mellem-landene>
- 140) <https://ruc.dk/openbiolab>
- 141) <https://forskning.ruc.dk/da/projects/comet-lab-community-energy-transitions-lab>
- 142) <https://fablab.ruc.dk/>
- 143) <https://digitalmedialab.ruc.dk/>
- 144) <https://experientialab.ruc.dk/>
- 145) <https://ruc.dk/nyheder/ruc-fablab-aabner-repair-cafe>
- 146) <https://repaircafedanmark.dk/cafes/trekroner/>
- 147) <https://open-entrepreneurship.com/>
- 148) <https://ruc.dk/entreprenoerskab>